

olivat sekä komitea että hallitus olleet yksimieliset siitä, että tämä toimi olisi uskottava erityiselle virkamiehelle. Eri mieliä oli vain ilmaantunut siitä, minkä viranomaisen alaisena mainittu virkamies tulisi toimimaan. Kamari katsoi, että tämän virkamiehen tulisi saada mahdollisimman suuret valtuudet ja olla rahatoimikamarin alainen, mutta kaupunginvaltuuston valitsema.

Ylläesitetyn perusteella ehdotti rahatoimikamari kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että Korkeasaarta, joka vähitellen muodostetaan pääasiallisesti eläintarhaksi toistaiseksi, kuten tähänkin saakka, käytettäisiin myöskin kansanpuistona;

että Mustikkamaa luovutettaisiin kansanpuistoksi, ja että ne osat, joita ei ole vuokrattu teollisuustarkoituksiin, ensi tilassa käytettäisiin tähän tarkoitukseen, jota varten yleisten töiden hallitusta kehoitettaisiin tekemään asian vaatiman ehdotuksen;

että, hyväksymällä Seurasaaren ulkomuseon alueen ehdotetut rajat, kamari oikeutetaan Muinaistieteellisen toimikunnan kanssa sopimaan alueen luovuttamisesta kaupunginvaltuuston aikaisemmin vahvistamin ehdoin ja edellyttäen:

että aluetta, jonne yleisöllä on vapaa pääsy, ei aidata; että museon rakennusten sijoittaminen toimitetaan yksissä neuvoin saaren intendentin kanssa, huomioonottaen, että kasvullisuutta, mikäli mahdollista, varjellaan, ja että kaadetut puut saa käyttää museon tarpeisiin; sekä että rakennuksia ja niiden tapaisia laitoksia kielletään kuljettamasta mantereelta saaren johtavaa siltaa pitkin, jota vastoin tarveainneiden y. m. s. kuljetus intendentin myöntömyksellä on luvallista;

että Korkea- ja Seurasaaren hoito jätettäisiin erityiselle rahatoimikamarin alaiselle ja kaupunginvaltuuston valitsemalle virkamiehelle eli intendentille, joka saisi tehtäväkseen muidenkin kansanpuistojen ja n. s. luonnonalueiden hoidon, eritoten luonnonsuojelusta silmällä pitäen; sekä

että rahatoimikamarille annettaisiin tehtäväksi laatia ehdotus intendentin ohjesäännöksi sekä tehdä esitys hänen palkkaedukseen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Lausunto vuosilintarkastajain kaupungin 1917 vuoden tilejä vastaan tekemäin muistutusten johdosta. Näiden lautakuntain ja laitosten, joilta oli vaadittu²⁾ selitystä vuosilintarkastajain vuoden 1917 tilejä vastaan tekemäin muistutusten johdosta, annettua sen, lähetti³⁾ budjettivaliokunta lausuntonsa asiasta kaupunginvaltuustolle. Tässä huomautti valiokunta, että vuosilintarkastajien lausunnot kunnan hallintokoneistossa puheenalaisena vuonna esiintyneistä puutteellisuuksista kyllä perustuivat tosiloihin, mutta toiselta puolen oli, sen jälkeen kuin edellämainitut muistutukset oli tehty, huomattavia sekä yleisiä että yksityiskohtaisia uudistuksia toimeenpantu tai olivat ne valmisteltavina, joten tilintarkastajain lausunnot ja toivomukset olivat kadottaneet merkityksensä. Mitä tulee rahatoimikonttorin toisella paikkakunnalla toimittaman maksunsuorituksen todistamiseen, huomautti

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 10. 16 §. — ²⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 49 y. s. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6.

valiokunta, että toispaikkaisten laskujen suorituksen pankkilaitoksen välityksellä pitäisi, liike-elämässä yleisesti käytännössä olevaan tapaan voida hyväksyä kaupunginkin rahahallinnossa, edellyttäen, että laskun oheen pannaan pankin antama todistus rahalahetyksen määrästä; jos taas postilaitosta käytetään tällaisessa tapauksessa, olisi lähettäminen toimitettava siten että postilaitoksen antamasta vastaanottokuitista selvästi käy ilmi rahalahetyksen määrä. Revisionikonttorin muistutukseen nähden, että erilaista menettelyä on noudatettu eri laitoksissa vuodenvaihteessa jäljellä oleviin etuantivaroihin nähden, oli valiokunta sitä mieltä, että mainituissa kohden olisi puollettava samallaista menettelyä kaikissa laitoksissa, mutta katsoi valiokunta, päinvastoin kuin revisionikonttori, että olisi tarkoituksenmukaisempaa toimittaa kaikki etuantien ylijäämät vuodenvaihteessa kaupunginkassaan. Erinäisiin palolaitoksen taloushallintoon ja tilitystapaan kohdistuviin muistutuksiin nähden, jotka revisionikonttori, vuositilintarkastajain kannattamana, oli esittänyt, huomautti valiokunta, että palolaitos tosin oli antanut tyydyttävän selvityksen, mutta että oli kieltämätöntä, että se seikka, että palomestari sota-aikana oli eri tahoilta hankkinut varoja palomiestistön lisäämiseksi, oli ollut omansa vaikeuttamaan tilien yleiskatsausta; kun määrärahojen käyttö budjetin ulkopuolella kuitenkin oli voinut tulla kysymykseen ainoastaan sodan aikaansaamissa poikkeuksellisissa oloissa ja täytyi edellyttää, ettei tuollainen menettely enää toistu, oli valiokunta katsonut voivansa rajoittua tähän lausuntoon. Sen suuntaisen muutoksen aikaansaamiseksi kansakoulujen ohjesääntöön, että siitä poistettaisiin oppilasmaksujen kantamista koskevat määräykset, sitten kun kansakouluopetus uuden hallitusmuodon johdosta oli tullut maksuttomaksi, ehdotti valiokunta, että kehoitettaisiin johto- ja lautakuntain johto- ja ohjesääntöjen muutoksikysymyksiä käsittelemään asetettua valtuuston valiokuntaa ottamaan huomioon mainitun seikan. Muiden revisionikonttorin kansakoulujen taloushallintoa, eritoten kassahallintoa, vastaan tekemäin muistutusten oli valiokunta havainnut ansaitsevan huomiota ja aiheuttavan kehottamaan asianomaisia kansakoulunjohtokuntia noudattamaan mainittuja muistutuksia. Vuositilintarkastajain tekemän ehdotuksen erityisen kuuletuussuunnitelman laatimisesta kaupungin teknillisiin laitoksiin sotavuosina hankittuja laitteita varten tuntuvasti korotetuin vuotuisin poistomäärin oli valiokunta katsonut ansaitsevan huomiota, ja esitti valiokunta, että rahatoimikamari saisi tehtäväkseen laatia ehdotuksen tätä tarkoitusta varten ¹⁾.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ valiokunnan ehdotuksen.

Kertomus kaupungin 1918 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikamari lähetti ³⁾ rahatoimikonttorin laatiman otteen konttorin kaupungin 1918 vuoden tilejä ja tilinpäätöstä koskevasta kertomuksesta ⁴⁾. Tilinpäätöksen yhteenvedo oli seuraava:

Tulot.

Tuloja rahasäännön mukaan	Smk	80,598,187: 87
Laskettujen tulojen ylijäämä	»	2,095,874: 59
Määrärahoja säästynyt	»	3,834,397: 93
	Smk	86,528,460: 39
Vuoden tulos, vajausta	»	9,116,265: 18
Yhteensä		Smk 95,644,725: 57

¹⁾ Ks. tämän kert. siv. 50 ²⁾ Valt. pöytäk. 6. 4. 8 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 12 §. — ⁴⁾ Helsingin kaupungin tilasto V. 3. Kaupungin tilit ja tilinpäätös vuodelta 1918.

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan.....	Smk	80,598,187: 87
Ylitettyjä määrärahoja	»	13,179,279: 78
Vajausta lasketuissa tuloissa	»	1,867,257: 92
Yhteensä Smk		95,644,725: 57

Kertomus kaupungin 1918 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta. Käsitellessään asianomaisten vuositilintarkastajain antamaa kertomusta toimittamastaan kaupungin 1918 vuoden tilien tarkastuksesta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä tilinpäätöksen ja myöntää rahatoimikamarille sekä muille johto- ja lautakunnille vastuunvapauden niiden toiminnasta ja tilityksestä mainitulta vuodelta, minkä ohessa valtuusto antoi budjettivaliokunnan toimeksi asianomaisia johto- ja lautakuntia kuultuaan antaa lausunnon asianhaaran vaatimine ehdotuksineen.

Asianomaisten johto- ja lautakuntien annettua selityksensä vuositilintarkastajain ja revisionikonttorin kaupungin 1918 vuoden tilejä vastaan tekemäin muistutusten johdosta, huomautti budjettivaliokunta, että, kun tilintarkastus oli voitu loppuunsa suorittaa vasta noin puolentoista vuoden kuluttua, olivat useimmat muistutukset senlaatuksia, ettei ollut aihetta niitä silloin enää esittää, jota paitsi monet epäkohdat oli välillä kuluneena aikana korjattu. Asianomaisten johto- ja lautakuntain antamia selityksiä oli valiokunta pitänyt tyydyttävinä. Erikoista huomiota ansaitsi tilintarkastajain mainitsema kysymys kunnallisen ostokonttorin perustamisesta. Vuonna 1918 oli kaupunginvaltuusto antanut rahatoimikamarin toimeksi asianomaisten virastojen kanssa neuvoteltuaan esittää tarkemman lausunnon asiasta²⁾. Antamassaan selityksessä oli kamari esittänyt, että kaupunginvaltuusto asettaisi komitean kaikinpuolisesti valmistelemaan kysymystä yhteisostojen järjestämisestä kunnan tarpeisiin. Asian laajakantoisuuteen katsoen esitti budjettivaliokunta, että kaupunginvaltuusto kehottaisi rahatoimikamaria mainittua tarkoitusta varten asettamaan komitean, jossa kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten hallitukset sekä vaivashoitohallitus ja kaupungin sairaalaylihallitus olisivat edustettuina, ja oikeutettaisiin komitea, jos tarpeelliseksi harkittiin, ottamaan avukseen palkatun sihteerin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ valiokunnan ehdotuksen.

1919 vuoden tilinpäätös. Kaupunkien kunnallislain mukaan tulee kaupunginvaltuuston kesäkuulla pidettävässä kokouksessa tehdä päätös edellisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymisestä. Kun 1919 vuoden tilinpäätöstä, joka tosin oli saatu valmiiksi, ei kuitenkaan voitu esittää valtuustolle, ennenkuin vuositilintarkastajat olivat antaneet tarkastuskertomuksensa, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto lykätä kokouksen, mikäli se koski kysymystä 1919 vuoden tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuunvapauden myöntämisestä rahatoimikamarille ja kaupungin muille johto- ja lautakunnille heidän toiminnastaan mainitulta vuodelta.

Kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen 1919 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikonttorin laatima kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen 1919 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä esiteltiin⁵⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 12 §. — ²⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 241. — ³⁾ Valt. pöytäk. 10. 11. 38 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 11 §. — ⁵⁾ S:n 5. 5. 15 §.

Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sittenkun Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta oli kaupunginvaltuustolle lähettänyt vuosikertomuksensa vuodelta 1919 sekä asianomaisten tarkastajain ataman kertomuksen koulujen samanvuotisten tilien tarkastuksesta, myönsi ¹⁾ valtuusto johtokunnalle vastuunvapauden sen hallinnosta mainitulta vuodelta.

Kertomus kaupungin kirjaston inventauksesta. Kaupunginvaltuuston valitsemat kaupungin kirjaston inventaajat olivat ilmoittaneet toimittaneensa inventauksen kesäkuussa, sekä ehdottivat kaikki inventauksessa kadonneiksi merkityt kirjat sekä vuosilta 1913—17 palauttamatta olevat kirjalainat poistettaviksi luetteloista. Kun inventaajat eivät olleet esittäneet mitään muistutusta tai muuta ehdotusta kuin hävinneiden kirjain ja palauttamattomien kirjalainain poistamista koskevan ja kirjaston sääntöjen mukaan inventaajain tulee ryhtyä tähän toimenpiteeseen, ei mainittu ehdotus aiheuttanut ²⁾ mitään päätöstä kaupunginvaltuuston puolelta.

Helsingin suojeluskunnan tilit. Esiteltäessä Helsingin suojeluskunnan tilintarkastuskertomusta marraskuun 15 p:n 1918 ja joulukuun 31 p:n 1919 väliseltä ajalta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, ettei kertomus anna aiheita mihinkään toimenpiteeseen valtuuston puolelta, minkä ohessa valtuusto lausui, että kapteeni Th. Ahlstedtin valtuutus valvoa Helsingin suojeluskunnalle kaupunginvaltuuston myöntämillä varoilla hankittujen varusteiden käyttöä ⁴⁾ päättyi joulukuun 31 p:nä 1919.

1920 vuoden rahatalouslaskelma sekä kysymys uuden obligatiolainan oltamisesta. Kokouksessaan joulukuun 30 p:nä 1919 päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto kehottaa rahatoimikamaria laatimaan ja kaupunginvaltuustolle antamaan rahatalouslaskelman vuodeksi 1920. Kun oli erittäin tärkeätä, että laskelman tarkastus voitaisiin tehdä mahdollisimman suurella asiantunteumuksella ja jouduttaa asian käsittelyä, ehdotti kamari sittemmin, että valtuusto antaisi rahataloussuunnitelman erikoisvaliokunnalle tarkistettavaksi, minkä ohessa kamari esitti, että mainittu valiokunta saisi tehtäväkseen valmistella kysymystä pitemmälle takaisinmaksuajalle otettavan lainan hankkimisesta kaupungille sekä sopivan ajan tultua tehdä asiasta tarkemman ehdotuksen. Kun kaupungin oli lähivuosina kustannettava huomattavia töitä, näytti selvitys mainittujen menojen suorittamiseen tarvittavien varojen määrästä ja hankintamahdollisuuksista tarpeen vaatimalta, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto asettaa viisijäsenisen toimikunnan, jolle annettiin tehtäväksi valtuustolle antaa selvitys mainitussa suhteessa.

Toimikunnan jäseniksi valittiin ⁷⁾ sittemmin vtt Frey, Keto, Salovaara, Söderholm ja Tarjanne.

Täyttäen sille annetun tehtävän otti toimikunta harkittavakseen kysymyksen, miten varoja voitaisiin hankkia vuoden budjettiin merkittyjen menojen suoritukseen, sikäli kuin laskettuja tuloja, etusijassa kunnallisveroja, ei aikanaan kertyisi. Mainitun laskelman pohjaksi oli toimikunta asettanut rahatoimikamarin lähettämän rahatalouslaskelman, jonka mukaan kaupungin kassassa jo kesäkuun lopussa oli noin 24,000,000 markan vajuus, joka sitten vaihtelevin määrin tulisi pysymään vuoden loppuun asti ja olisi suurin,

¹⁾ Valt. pöytäk. 5. 5. 11 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 38 §. — ³⁾ S:n 31. 3. 19 § ja 21. 4. 35 §. —

⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 169. — ⁵⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 129. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 19 §. — ⁷⁾ S:n 5. 5. 10 §.

eli noin 54,000,000 markkaa syyskuun lopulla. Toimikunnan mielestä olisi kaupungin halkokonttoriin sidotut melkoiset varat, mikäli mahdollista, vapautettava, mikä taas saattoi tapahtua ainoastaan siten, että halkokonttorin käytettäväksi annettaisiin lainattuja varoja. Tämä laina olisi otettava niin pitkäksi ajaksi, että sen kuluessa voitaisiin selvittää pitempiaikaisen obli-gatiolainan saantimahdollisuudet.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ raha-asiaintoimikunnan yksityiskohtaisem-min perustellun ehdotuksen johdosta valtuuttaa mainitun toimikunnan, sittenkun päätökselle on saatu asianmukainen vahvistus, tekemään sopi-muksen enintään 30,000,000 markan määräisen lainan ottamisesta viiden vuoden takaisinmaksuajalla ja enintään 8 %:n korolla sekä muutoin toimi-kunnan hyväksymän ehdoin, sekä antaa rahatoimikamarin tehtäväksi lai-nasta antaa määrätyle lainanantajalle tai hänen määräämälleen asetettuja velkakirjoja sekä ryhtyä muihin lainan otosta johtuviin tarpeellisiin täy-täntöönpanotoimiin. Päätökselle oli hankittava valtioneuvoston vahvistus.

Valtioneuvoston heinäkuun 29 p:nä vahvistettua valtuuston päätöksen oli raha-asiaintoimikunta tehnyt lainasopimuksen kotimaisen pankkiyhty-män kanssa, minkä jälkeen rahatoimikamari elokuun 4 p:nä allekirjoitti mai-nitun yhtymän kanssa tehdyn lainasopimuksen.

1920 vuoden velkakirjalainan kuoletus. Budjettikäsitteilyn yhteydessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto kehottaa rahatoimikamaria ryhtymään keskus-teluihin sen konsortion kanssa, joka on ottanut haltuunsa kaupungin velka-kirjalainan vuodelta 1920 hankkiakseen kaupungille tilaisuuden ryhtyä lai-nan kuolettamiseen jo vuodesta 1921 lähtien.

Konttokuranttiluoton hankkiminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ raha-toimikamarin toimenpiteen kaupungin tilapäisen velan vakauttamiseksi ja menosääntöön merkittyjen menojen suorittamiseksi hankkia Pohjoismai-den yhdyspankista 40,000,000 markan konttokuranttiluotto, jota vastaan oli kuoletettu eräs samassa pankissa aikaisemmin otettu 5,000,000 markan konttokuranttiluotto.

Tilapäislainan ottaminen. Rahatoimikamari ilmoitti olleensa pakoitettu vekselillä Pohjoismaiden yhdyspankista ottamaan 5,000,000 markan tila-päislainan, kun kaupungin kassa tarvitsi lisävaroja juokseviin menoihinsa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ kamarin toimenpiteen.

Valtiolainain myöntäminen erinäisille rakennusyrityksille. Kaupungin-valtuuston sosialihallitukselta anottua ⁵⁾ valtiolainoja erinäisille rakennus-yrityksille kaikkiaan 3,935,700 markkaa oli sosialihallitus myöntänyt ⁶⁾ mai-nitut lainat niillä ehdoilla, jotka säädettiin valtioneuvoston toukokuun 6 p:nä 1920 antamalla päätöksellä avustuslainojen myöntämisestä pienten asuntojen rakentamista varten. Mainituista lainoista sai Helsingin kaupun-gille myönnetyn lainan, koska kaupungin rakennusyritys oli loppuun suori-tettu, kokonaisuudessaan ja puolet Osakeyhtiö Helsingin Kansanasunnoille myönnetystä lainasta heti nostaa valtiokonttorista sekä muista lainoista puolet, sittenkun rahatoimikamari oli valtiokonttoriin antanut todistuksen rakennusyritysten alottamisesta. Rakennusyritysten päätyttyä tulisi kau-pungin sosialihallitukselta anoa myönnettyjen lainain jäljellä olevan osan maksumääräystä, ja samalla jättää selonteko rakennustyön kulusta ja lopul-liset tiedot rakennuskustannuksista. Jos valtioneuvosto myöntyy sociali-

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 37 §. — ²⁾ S:n 30. 12 1. §. — ³⁾ S:n 27. 1. 18 §. — ⁴⁾ S:n 31. 8. 23 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 111. ⁶⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 11 §.

hallituksen asiassa tekemään esitykseen, saa lainain kolmannen neljänneksen nostaa rakennusten tultua vesikaton alle.

Varain osottaminen Hertonäs gods aktiebolagin velan suorittamiseksi Eteläsuomen voimaosakeyhtiölle. Rahatoimikamari oli ilmoittanut että sittenkun kaupunki oli tullut kaikkien Hertonäs gods aktiebolagin osakkeiden omistajaksi ja ryhtynyt toimiin yhtiön purkamiseksi Eteläsuomen voimaosakeyhtiö, jolle ensinmainittu yhtiö oli velkaa 255,527: 20 markkaa kuuden kuukauden irtisanomisajoin, oli irtisanonut tämän velan maksettavaksi heinäkuussa 1920. Ilmoittaen, että yhtiön muu velka, 911,065: 85 markkaa oli maksettava vuosihaasteajan päättyessä tammikuussa 1921, ehdotti rahatoimikamari, että kaupunginvaltuusto päättäisi Hertonäs gods aktiebolagin Eteläsuomen voimaosakeyhtiölle olevan velan ynnä sille joulukuun 31 päivästä 1919 kertyneen 6 %:n koron suorituksesi osottaa 263,193 markkaa 1919 vuoden ensimmäisestä obligatiolainasta, sekä että yhtiön muun velan suoritukseen tarvittava määrä on merkittävä 1921 vuoden menosääntöön. Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ rahatoimikamarin yllämainittuun esitykseen.

Vekselien tunnustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä rahatoimikamarin toimenpiteen tunnustaa vekseleitä seuraaviin rahamääriin:

kööpenhaminalaisen toiminimen Bröderne Dahl 37,989: 60 Tanskan kruunulle asettaman kuuden kuukauden vekselin ostettujen vesijohtoputkien maksuksi, minkä vekselin kamari valtuutettiin tarpeen vaatiessa uudistamaan²⁾;

kaksi 1,100,000 markan ja 1,000,000 markan määristä vekseliä kaasulaitoksen Amerikasta tilaamaan kivihiilien maksuksi³⁾;

Suomen yleisen sähkö osakeyhtiön 32,000 Ruotsin kruunulle asettaman vekselin, joka oli osa sähkölaitokselle toimitetun virranmuuntajan hintaa⁴⁾;

tukholmalaisen herra Vilhelm Jacobsenin 8,859: 04 Ruotsin kruunulle asettaman kuuden kuukauden vekselin sähkölaitoksen ostamain tavarain maksuksi ynnä koron ja diskonttokulujen suorituksesi⁵⁾.

Teknillisten laitosten muutettu kuolelusuunnitelma. Vuositilintarkastajain vuoden 1917 tilien tarkastuksesta antamassaan kertomuksessa huomautettua, että sotavuosina teknillisiin laitoksiin hankitun kaluston, konelaitteiden y. m. kuolelusta varten olisi laadittava erityinen suunnitelma koroitettu vuotuisin kuolelusuunnitelmaan⁶⁾, ehdotti kaupungin teknillisten laitosten hallitus tämän johdosta antamassaan lausunnossa erinäisiä teknillisten laitosten toimeenpanevien johtajien esittämiä muutoksia tehtäväksi voimassa olevaan kuolelusuunnitelmaan⁷⁾. Kaupunginvaltuuston vuonna 1912 tekemän päätöksen mukaan⁸⁾ oli teknillisten laitosten perustamisarvojen poisto toimitettava siten, että eri laitosten kukin osa kuolelutaan erikseen, jolloin ensinnä n. s. rahaksimuuttolle romuarvo, nousten yleensä 5 à 10 %:iin perustamisarvosta erotetaan, koska sitä ei poisteta, ennenkuin asianomainen osa julistetaan keltottomaksi tai muutetaan rahaksi; jäljellä oleva arvo kuolelutaan niiden vuosien kuluessa, joiden katsotaan vastaavan osan elinikää siten, että perustamisarvon jäljellä olevan osan korko ynnä kuolelusuunnitelma koko kuolelusaikana pysyvät sinälään. Sekä kuolelustaulut että eri osain eliniän on kaupunginvaltuusto vahvistanut. Vaikka oli vaikeata päättää, oliko sota-aikana hankittujen lait-

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 18 §. — ²⁾ S:n 27. 1. 17 §. — ³⁾ S:n 27. 10. 21 §. — ⁴⁾ S:n 31. 8. 28 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 46 ⁶⁾ Valt. pain.asiakirj. n:o 6. — ⁷⁾ Ks. 1912 vuod. kert. siv. 141.

teiden kirjanpitoarvo kuoletusajan päättyessä niiden romuarvoa suurempi, kun sitä ei edeltäpäin tunnettu, pitivät johtajat kuitenkin vuositilintarkastajien ehdottamaan suuntaan tehtävää muutosta periaatteellisesti oikeana ja helposti toimeenpantavana, minkä vuoksi he ehdottivat, että 1919 vuoden alusta lisäksi tulevain laitteiden rahaksimuutto- eli romuarvo arvioitaisiin puoleksi vuonna 1912 vahvistetuista arvoista. Edelleen he ehdottivat, että erinäisten laitteiden eliniät lyhennettäisiin, jolloin, jos jäljellä oleva kuoletusaika on viittä vuotta lyhyempi, se olisi tasan jaettava kullekin vuodelle, jotavastoin, jos mainittu aika on pitempi, olisi kuoletus laskettava vahvistetun suunnitelman mukaan kohoavin määrin; jos elinikää on lyhennetty niin paljon, että jonkun osan jo pitäisi olla poistettu, olisi ylimääräisiä poistoja ilman muuta sallittava, jos osa täytyy julistaa kelvottomaksi tai että sen osan uudistaminen, mikä vastaa kuolettamatta olevaa perustamisarvon osaa, saisi merkitä kirjoihin korjaus- ja kunnossapitokustannuksena eikä sitä missään tapauksessa olisi maksettava lainavaroista. Näitä ehdotuksia ja periaatteita olisi sovellettava 1919 vuoden alusta. Näiden muutosten kautta poistomäärät lisääntyisivät siten, että laitteet olisivat kirjoihin merkittyinä romu arvostaan siihen aikaan, jolloin niitä ei enää voida käyttää tarkoitukseensa. Voisi myös asettaa sen vaatimuksen, että kalliimpi hinta, mikä kalliin ajan vallitessa täytyi maksaa, olisi poistettava sen ajan kuluessa, minkä voi edellyttää kuluvan, kunnes säännöllisiin oloihin päästään, mutta tällöin syntyisi suuria vaikeuksia, kun sellaisessa tapauksessa olisi edeltäpäin määrättävä ei ainoastaan se ajankohta, jolloin nämä vakiintuneet olot jälleen saavutettaisiin vaan myöskin se arvo, minkä siihen mennessä tulisi olla poistettu. Yksinkertaisemman menettelyn avulla saavutettaisiin samallinen tulos, jos sodanaikaiset laitteet kuoletettaisiin vuosi vuodelta vähenevin määrin. Jos puolet sodanaikaisen laitteen kustannuksista katsottaisiin vastaavan laitteen pysyväistä arvoa, ja toista puolta pidettäisiin sinä lisäkustannuksena, joka olisi nopeammin kuoletettava ja kuoletusajat olisivat samat, niin tasoittaisivat nämä molemmat toisiaan siten, että vuotuinen kuole-tusmäärä olisi koko ajan sama. Kun tämä menettely tietäisi pyrkimistä mainittuun suuntaan, ehdottivat johtajat, että sitä sovellettaisiin 1919 vuoden alusta lähtien hankittuja uusia laitteita kuoletettaessa. Lopuksi huomauttivat he olevan epäedullista, että laitosten uutistytöt tavallisesti kustannetaan noin 50 vuoden kuoletusajoin otetuilla lainavaroilla, vaikka laitosten osat enimmäkseen kuoletettiin tuntuvasti lyhemmän ajan kuluessa, minkä vuoksi he uudelleen viittasivat kaupungin kassa- ja tililaitoksen uudestijärjestämiskysymyksen yhteydessä tehtyyn ehdotukseen, että teknillisille laitoksille vahvistetut poistoerät olisi eri rahastona säilytettävä kaupunginvaltuuston päätöksestä käytettäväksi mainittujen laitosten uudistus- ja laajennustöihin ¹⁾.

Kehoitettuna tekemään ehdotuksen asiasta oli rahatoimikamari tarkastanut tehdyt ehdotukset ja havainnut uuden kuoletussuunnitelman laadituksi oikeita teoreettisia periaatteita noudattaen, minkä vuoksi kaupunginvaltuuston tulisi ne hyväksyä, kuitenkin vasta 1921 vuoden alusta lähtien, koska se tulisi aiheuttamaan kaasun hinnan korottamisen, jota ei voitu tehdä jo kuluneelta ajalta. Sen lisäksi oli kamari sitä mieltä, että olisi uudelleen otettava harkittavaksi kysymys, eikö teknillisten laitosten vuotuisia kuoletuksia voitaisi koota eri rahastoksi, jonka varat käytettäisiin laitosten uutislaitteisiin ja laajennuksiin.

¹⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 201.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾:

että 1919 vuoden alusta lisäksi tulevain laitteiden rahaksimuutto- eli romuarvo toistaiseksi arvioidaan puoleksi kaupunginvaltuuston joulukuun 10 p:nä 1912 vahvistamista arvoista;

vesijohtolaitokseen nähden: että vesijohtolaitoksen Vanhassakaupungissa vielä jäljelläolevain laitosten, jotka on määrätty kuoletettaviksi 50 vuoden kuluessa, arvo on kuoletettava 10 vuoden kuluessa sekä, että suunnitellut uudet selkeytysaltaat on kuoletettava 30 vuoden kuluessa ollen niiden rahaksimuuttoarvo 5 %;

kaasulaitokseen nähden: että tehdasrakennukset on kuoletettava 30 vuodessa, kaasun jäähtytys ja pesukojeet 10 vuodessa, kaasun puhdistuskojeet 15 vuodessa sekä puukaasun valmistusunit, puristinlaite ja kalusto 10 vuodessa;

sähkölaitoksen 1919 vuoden alusta lähtien hankittuihin uutislaitteisiin nähden: että turbogeneraattorit ja höyrykattilat on kuoletettava 10 vuodessa, akkumulaattorit 8 vuodessa, muuntaajat ja muut sähkökoneet 10 vuodessa sekä kaapeliverkko ja jakelujohdot 20 vuodessa;

niihin sähkölaitoksen osiin nähden, joille kuoletussuunnitelmaa ei ollut olemassa: että katuvalaistuslaitteiden elinkausi lasketaan 10 vuodeksi ja rahaksimuuttoarvo 9 %, sekä köysiradan hiilen kuljetusta varten 5 vuodeksi ja rahaksimuuttoarvo 10 %;

että näitä periaatteita on sovellettava sekä laitosten jo valmiiden että lisäksi tulleiden osain kuolettamiseen 1921 vuoden alusta; sekä

1921 vuoden alusta lisäksi tulleet osat on kuoletettava samoin pysyvin määrin kunakin vahvistetun kuoletusajan vuonna.

Edellämainitun rahaston perustamiseen nähden päätti kaupunginvaltuusto määräämättä lopullista kantaansa asiassa, kehoittaa rahatoimikamaria antamaan valtuustolle selvityksen semmoisen ehdotuksen toteuttamisen taloudellisesta kantavuudesta ja rahataloudellisista seurauksista.

Takaus rakennuslainoista. Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen anottua, että kaupunki sitoutuisi takaukseen 4,000,000 markan konttokuranttilainasta, jonka yhtiö aikoi ottaa Pohjoismaiden yhdyspankista rakennuslainana, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupunki sitoutuu takuuseen mainitusta lainasta, ja kehottaa rahatoimikamaria ryhtymään tästä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Takuu hätäapukomitealle. Kaupunginvaltuusto valtuutti³⁾ rahatoimikamarin menemään enintään 500,000 markan määräiseen takaukseen siitä, että ne hankintasopimukset täytetään, joita hätäapukomitea työn hankkimiseksi kaupungin hätäaputyöläisille tekee sotaministeriön intendenttivaraston kanssa.

Takuu raitiovaunuhankintasopimuksesta. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ hyväksyä rahatoimikamarin toimenpiteen velvoittaa kaupunki takaamaan enintään 25,000 dollarin määrän rahti- ja muita kuljetuskuluja, jotka Raitiotie- ja Omnibussosakeyhtiö tehdyllä välikirjalla on sitoutunut tilaamistaan 20 raitiovaunusta maksamaan International General Electric Company Inc., Scenectade, New-York, toiminimelle.

Halkokonttorin luotto. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että kaupungin halkokonttorin kaupungin kassassa nauttima luotto on toistaiseksi rajoitettava 20,000,000 markkaan.

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 8. 33 §. — ²⁾ S:n 19. 5. 33 §. — ³⁾ S:n 10. 11. 11 §. — ⁴⁾ S:n 27. 1. 16 §. — ⁵⁾ S:n 18. 2. 11 §.

Sittemmin päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto myöntää halkotoimikunnalle 5,000,000 markan lisäluoton, jota vastoin valtuusto jätti kysymyksen suuren luoton myöntämisestä toimikunnalle siksi kunnes valiokunta, joka oli asetettu selvittämään kysymystä voiko, ja millä tavoin, kaupunki harjoittaa halonhankintaa kunnallisasetuksen puitteissa, oli antanut lausuntonsa.

Luotto elintarvetoimikunnalle. Rahatoimikamari ilmoitti kaupungin kassan rasittuneen tilan johdosta sopineensa elintarvetoimikunnan kanssa siitä, että toimikunta erinäisistä pankkilaitoksista omiin nimiinsä ottaisi kaikkiaan 5,000,000 markan lainan, josta kamari kaupungin puolesta oli sitoutunut takuuseen, jota vastoin toimikunta, niin kauan kuin se käytti mainittua lainaa, ei olisi oikeutettu käyttämään luottoa kaupungin kassassa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen.

Kaupungin osallisuus huviveron tuottamaan tuloon. Budjettikäsittelyn yhteydessä päätti³⁾ kaupunginvaltuusto valtioneuvostolle tehdä sen suuntaisen esityksen, että kaupunki pääsisi osalliseksi huviveron tuottamasta tulosta.

Tuulaakimaksun laskuperuste. Vaaditussa lausunnossa ehdotti⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että tuulaakimaksu Helsingin kaupungissa myöskin 1920 vuoden umpeen mentyä, siksi kunnes toisin määrätään, laskettaisiin 2 %:ksi tullimaksusta.

Sähkölaitoksen mittarin vuokrat. Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksen sähkömittarien laitokselle aiheuttamien suurten kustannusten johdosta saada 1921 vuoden alusta kantaa mittarin vuokraa kuluttajilta, epäsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto.

Tarpeellisten tavarain ja valuuttain hankinta. Budjettikäsittelyn yhteydessä päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto kehottaa kaupungin johto- ja lautakuntia sekä laitoksia jättämään tarvittavain tavarain ja valuuttain hankinnan siksi, kunnes odotettavana oleva hintain laskeuminen on tapahtunut.

Kunnallisten viranpitäjien kalliinajanlisäykset. Myöntäessään⁶⁾ korotettuja kalliinajanlisäyksiä kaupungin viranpitäjille antoi kaupunginvaltuusto samalla palkkalautakunnan toimeksi laatia ehdotuksen kunnallisten viranpitäjien palkkaetujen sekä kunnallisten eläkkeiden järjestämiseksi, jonka asian käsittelyyn lautakunnassa saisivat äänioikeudetta ottaa osaa niin monet Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen ja muiden mainittuun yhdistykseen kuulumattomien viranpitäjien edustajat, kuin lautakunta katsoisi sopivaksi määrätä. Tämän johdosta ja palkkalautakunnan neuvoteltua löytyvään kunnallisten viranpitäjien yhtymäin edustajien kanssa teki lautakunta kaupunginvaltuustolle ehdotuksen muutetuiksi määräyksiksi⁷⁾ kalliinajanlisäysten maksamisesta, joka sisälsi m. m. prosentittaisen kalliinajanlisäyksen korottamisen nykyisistä 75 %:sta 125 %:in pohjapalkasta ja perheenelatusapumaksun korottamisen 60:stä 120 markkaan. Pienin muutoksin hyväksyi⁸⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat:

Helsingin kaupungin viranpitäjille maksettavia kalliinajanlisäyksiä koskevat määräykset.

1) Kaupungin menosääntöön merkityn, päätoimena olevan viran pitäjällä, kuitenkin lukuunottamatta viranpitäjää, joka on välikirjan nojalla määräajaksi ottanut viran hoitaakseen, on oikeus kesäkuun 1 p:stä 1920 lu-

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 32 §. — ²⁾ S:n 28. 9. 33 §. — ³⁾ S:n 30. 12. 1 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 13 §. — ⁵⁾ S:n 24. 11. 27 §. — ⁶⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 57. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — Valt. pöytäk. 15. 6. 36 §.

kien toistaiseksi saada kalliinajanlisäystä, jota maksetaan osin vakinainen määrä, osin prosentittainen lisäys, osin myös perheenelatusapumaksuna sillä tavoin kuin alempana sanotaan:

a) Vakinainen määrä, samansuuruinen kaikille, on 400 markkaa kuukaudessa, kuitenkin niin että, jos palkkaan sisältyy luontoisetujakin, palkkalautakunnan asia on määrätä, minkä verran vakinaisesta määrästä on niiden osalta vähennettävä.

b) Prosentittainen lisäys luetaan 125 prosentiksi virasta kaupungin menosääntöön numerolleen merkityn käteisen alkupalkan ynnä määrävuosien palveluksesta saadun ikäkorotuksen määrästä.

c) Perheenelatusapumaksua annetaan siinä tapauksessa, että viranpitäjällä, paitsi itseään, on elätettävänä useampia kuin yksi henki ja luetaan kunkin lisäksi olevan hengen osalle 120 markkaa kuukaudessa. Elatusvelvollisuuden laajuuteen nähden sovelletaan yleisen lain säännöksiä, kuitenkin siten, että elatusvelvollisuus lapsiin nähden lakkaa vasta näiden täytettyä 18 vuotta ja että palkkalautakunnalla on oikeus hellittävässä tapauksissa harkinnan mukaan myöntää elatusapumaksua muunkin viranpitäjälle läheisen henkilön osalta.

2) Virka, jota on pidettävä sivutoimena, tuottaa oikeuden ainoastaan prosentittaiseen kalliinajanlisäykseen, lukien 100 prosenttia 1 kohdan b) momentissa mainitusta palkasta, ollen kuitenkin palkkalautakunta oikeutettu virasta, jota ei voi pitää varsinaisena päätoimena, mutta joka kuitenkin tuntuvassa määrässä vaatii osakseen hoitajansa työvoiman, harkinnan mukaan antamaan, paitsi sivutoimesta tulevaa prosentittaista lisäystä, myöskin osan kalliinajanlisäyksen vakinaisesta määrästä.

3) Yhteismäärärahoista palkatuille viranpitäjille määrää kalliinajanlisäyksen palkkalautakunta asianomaisen viranomaisen esityksestä, ollen lautakunnan siinä katsottava, että semmoiselle viranpitäjälle tuleva palkka ja kalliinajanlisäys yhteensä ovat kohtuullisessa suhteessa kaupungin menosääntöön merkityistä viroista maksettaviin palkkaetuihin.

4) Niiden kunnallisten laitosten viranpitäjät, joille kaupunginvaltuusto on 1918 vuoden yleisen palkanjärjestelyn jälkeen vahvistanut korotetut palkkasäännöt, saavat pohjapalkkaa ja ikäkorotusta uuden palkkasäännön, mutta tässä säädetyjä kalliinajanlisäyksiä 1919 vuoden menosäännön palkkamääräin mukaan.

Kuitenkin tulee niiden palkkaryhmäin, joihin nähden kaupunginvaltuusto tai palkkalautakunta on päättänyt, että ne saavat kalliinajanlisäystä korotetulle pohjapalkalle, edelleenkin saada nauttia tätä etua.

5) Jos sekä mies että vaimo ovat kaupungin palveluksessa, tulee näiden määräysten mukaista kalliinajanlisäystä ainoastaan sille aviopuolisoista, joka nauttii suurempaa palkkaa, jota vastoin toisen aviopuolison kalliinajanlisäys luetaan kaupunginvaltuuston marraskuun 12 p:nä 1919 vahvistamain perusteiden mukaan.

6) Viranpitäjät, joille palkkalautakunta on sen käytettäväksi ylimääräisten kalliinajanlisäysten myöntämiseen annetuista määrärahoista osoittanut tuollaisen ylimääräisen lisäyksen, eivät kuitenkaan saa näiden perusteiden mukaista korotettua kalliinajanlisäystä, siinä tapauksessa että parannetut palkkaedut tai ylimääräiset kalliinajanlisäykset nousevat samaan taikka suurempaan määrään kuin heille tulisi nyt päätetyn korotuksen johdosta, jota vastoin, jos ne ovat korotettuja kalliinajanlisäysmääriä vähemmät, viranpitäjä saa sen määrän, millä uudet kalliinajanlisäykset ylittävät paran-

netut palkkaedut tai ylimääräisen kalliinajanlisäyksen. Jos tämän säännön soveltaminen tuottaisi ilmeistä vääryyttä joillekin viranpitäjille, tulee palkkalautakunnan säännöstä poikkeamalla oikaista asia.»

Vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitos oikeutettiin 85,000, 115,000 ja 200,000 markalla ylittämään mainituille laitoksille kalliinajanlisäyksiä varten myönnetyt määrärahat, minkä ohessa kaupungin virkamiesten ja palveluskunnan kalliinajanlisäyksiä varten myönnetty määräraha saataisiin ylittää 2,120,000 markalla.

5 kohdan määräys muutettiin¹⁾ sittemmin erinäisten kansakoulunopettajattarien tekemästä anomuksesta siten, että myöskin viranpitäjän vaimo, joka oli kaupungin palveluksessa, saisi kalliinajanlisäystä samojen perusteiden mukaan kuin muutkin kunnalliset viranpitäjät.

Sittenkun erinäiset kaupungin palveluksessa olevain henkilöiden yhtymät olivat anoneet korotettujen kalliinajanlisäysten saamista, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, että yllämainittujen kunnallisille viranpitäjille maksettavia kalliinajanlisäyksiä koskevien määräysten 1 kohdassa mainittu vakinainen kalliinajanlisäys joulukuulta 1920 sekä tammi- ja helmikuulta olisi 650 markkaa kuukaudessa sekä että tästä johtuva lisämeno vuodelta 1920, 440,000 markkaa, maksetaan vuoden tilierotuksesta.

Kunnallisten viranpitäjain palkanjärjestely. Sittenkun palkkalautakunta oli kaupunginvaltuustolle tehnyt esityksen³⁾ palkanjärjestelykomitean asettamisesta, jonka tulisi laatia ehdotus kaupungin menosääntöön merkittyjen viranpitäjain pohjapalkkain uudesti järjestämiseksi, sekä sittenkun myöskin erinäiset kunnallisten viranpitäjain yhtymät olivat anoneet⁴⁾ palkkaetujen parantamista ja samalla esittäneet, että palkanjärjestelyehdotus laadittaisiin yksissä neuvoin viranpitäjain edustajain kanssa, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto epäpäämällä ehdotuksen palkanjärjestelykomitean asettamisesta oikeuttaa palkkalautakunnan asettamaan kunnallisten viranpitäjain palkanjärjestelyehdotusta laatimaan asiantuntevan, jäävittömän henkilön ja tämän palkkaamiseksi ynnä muiden tästä johtuvain menojen suorittamiseksi vuoden tilierotuksesta myöntää tilityksen ehdolla 10,000 markkaa. Samalla valitsi valtuusto mainittua asiantuntijaa valitsemaan ja palkanjärjestelyehdotusta tarkastamaan palkkalautakunnan lisäjäseniksi filosofiantohtori H. Ramsayn, pankinjohtaja F. Hallion ja filosofiantohtori J. Ailion. Lopuksi kehotti valtuusto palkkalautakuntaa suomaan kaupungin viranpitäjille tilaisuuden edustajiensa kautta ottaa osaa asian käsittelyyn kuitenkin äänioikeutetta.

Kaupungin viranpitäjain eläkeperusteet. Kaupunginvaltuustolle osotetussa esityksessä ehdotti suomenkielisten kansakoulujen opettajaliitto, että ikäraja, 63 vuotta, vastoin kansakouluasetusta olevana poistettaisiin eläkeperusteista, mikäli se koski kansakouluopettajistoa, ja että kansakoulunopettajat saisivat oikeuden täysiin eläke-etuihin kaupungin kansakouluissa tai kasvatuslaitoksissa palveltuaan nuhteettomasti 30 vuotta, ikävuosiin katsomatta.

Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ olla ottamatta esitystä huomioon.

Viranpitäjain oikeus virkalomansa aikana nauttia luontoisetuja. Koska kaupunginvaltuusto oli sairaalaylihallituksen esityksestä oikeuttanut sairaalain hoito- ja palvelushenkilökunnan virkalomansa aikana vuosina 1918

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 12. 22 §. — ²⁾ S:n 15. 12. 28 §. — ³⁾ S:n 27. 10 33 §. — ⁴⁾ S:n 10. 11. 36 §. — ⁵⁾ S:n 24. 11. 31 §. — ⁶⁾ S:n 21. 4. 43 §.

ja 1919 kantamaan $\frac{2}{3}$ ruokarahoistaan, jota vastoin tämä etu 1920 vuoden virkaloman aikana oli maksettu täyteen määräänsä, ja kun siis voitiin katsoa kaupunginvaltuuston periaatteessa ratkaisseen asian, esitti palkkalautakunta, että ne viranpitäjät, jotka palvelusehtojen mukaan saivat vapaan ruuan, oikeutettaisiin virkalomansa aikana saamaan, jos luopuvat mainituista luontoiseduista, menosäännön mukaiset täydet ruokarahansa. Palkkalautakunnan ehdotus hyväksyttiin¹⁾ sovellettavaksi 1921 vuoden alusta.

Oikeus saada maksutonta sairaanhoitoa kaupungin sairaaloissa. Eräs sairaalaylihallituksen esitys sairaalain viranpitäjiin oikeuttamisesta sairautensa aikana saamaan maksuttoman sairaanhoidon kaupungin sairaaloissa palautettiin²⁾ ylihallitukselle jota kehoitettiin tekemään uusi ehdotus, jossa erinäiset ehdotuksessa ilmenneet epäjohtonmukaisuudet oli poistettu.

Kansanlastentarhain opettajattarien oikeus sairauden tähden saamansa virkavapauden aikana nauttia palkkaa. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ oikeuttaa kansanlastentarhain opettajattaret, kun he ovat lääkärintodistuksella vahvistetun sairauden tähden estyneet virkaansa hoitamasta ja viransijainen täytyy hankkia, enintään kahden kuukauden aikana kantamaan täydet palkkaetunsa, minkä ohessa valtuusto tähän tarkoitukseen kuluvaaksi vuodeksi käyttövaroistaan osoitti 10,000 markkaa.

Lastentarhanopettajattarien eläkemaksut. Lastentarhanopettajattarien eläkkeen korottamiseksi 2,000 markkaan, lisäeläke lukuun otettuna, oli kansanlastentarhain johtokunta esittänyt, että yksityiskoulujen eläkekassaan suoritettavat maksut 1921 vuoden alusta maksettaisiin neljännessä luokassa, jossa tapauksessa kaupungin menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkitty määräraha olisi korotettava 10,000:stä 35,000:een markkaan. Kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾ esityksen.

Anomus täyden kiinteän kalliinajanlisäyksen saamisesta. Sittenkun raastuvanoikeuden seitsemännen ja kahdeksannen osaston ylimääräiset oikeusneuvosmiehet O. Ekman, O. Ehrström, Hj. Furuhjelm ja G. Lagerblad olivat kaupunginvaltuustolta anoneet täyden kalliinajanlisäyksen saamista, koska heidän virkansa siitä lähtien kun ne perustettiin, olevien olojen johdosta, ovat olleet niin paljotoisia, ettei niitä voi pitää sivutoimina, ilmoitti palkkalautakunta myöntäneensä heille paitsi prosenttitaista kalliinajanlisäystä puolet kiinteästä lisäyksestä eli 200 markkaa kuukaudessa. Näin ollen ei⁵⁾ kaupunginvaltuusto ottanut huomioon hakijain anomusta.

Oikeus lahjapalkkioon ja kalliinajanlisäykseen nähden saada ottaa lukuun viakasivutulonsa. Maistraatin oikeusneuvosmies E. Gottlebenin ja maistraatinsihteeri I. Björlinin anottua saada lahjapalkkiota⁶⁾ ja prosenttitaista kalliinajanlisäystä varten ottaa lukuun virkasivutulonsa päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto, epäämällä anomuksen muilta kohdin, vuonna 1920 myöntää hakijoille prosenttitaista kalliinajanlisäystä heidän virkasivutulojensa laskettuun nettomäärään, jolloin oikeusneuvosmies Gottlebenin mainittu kalliinajanlisäys vahvistettiin 13,800 markaksi ja maistraatinsihteeri Björlinin kalliinajanlisäys 14,400 markaksi, kuitenkin sillä ehdolla, että, jos hakijain virkasivutulot niiden laskemisen perusteena olevain säännösten muuttumisen johdosta vuoden varrella kohoavat, myönnettyt kalliinajanlisäykset lakkaa-

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 10. 29 §; vert. tätä kert. siv. 62. — ²⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 26 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 44 §. — ⁴⁾ S:n 15. 12. 14 §. — ⁵⁾ S:n 15. 6. 60 §. — ⁶⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 57. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 18. 2. 22 §.

vat. Lisäksi määrättiin päätöksestä aiheutuva lisämeno, 8,850 markkaa, suoritettavaksi menosääntöön merkitystä kalliinajanlisäysmäärärahasta

Henkilökohtainen palkanlisäys erinäisille raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijoille. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ raastuvanoikeudessa palveleville kaupunginpalvelijoille T. W. Björkille, A. A. Nybergille ja A. E. Sandströmille kullekin 100 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen kuukaudessa 1920 vuoden alusta lukien, kuitenkin sillä nimenomaisella ehdolla, että tämä palkanlisäys ei oikeuta saamaan korotettua kalliinajanlisäystä, minkä ohessa valtuusto tähän tarkoitukseen osoitti kuluvaaksi vuodeksi 3,600 markkaa suoritettavaksi määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Kaupunginvaltuuston notaarin palkanlisäys. Kaupunginvaltuusto myönsi²⁾ valtuuston kanslian notaarille, K. V. Puuskalle 6,000 markan vuotuisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen, tammikuun 1 p:stä lukien, minkä ohessa valtuusto tähän tarkoitukseen osoitti 6,000 markkaa määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Rahatoimikamarin sihteerien palkkaedut. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ että rahatoimikamarin sihteerin lakitieteenkandidaatti E. Cavoniuksen palkka on marraskuun 1 p:stä 1919 lukien oleva 15,000 markkaa vuodessa, paitsi säädettyä kalliinajanlisäystä, minkä ohessa tästä päätöksestä aiheutuva lisämeno suoritettaisiin menosääntöön kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäyksiä varten merkitystä määrärahasta.

Kaupunginvaltuusto oikeutti³⁾ rahatoimikamarin v. t. teknillisen apulaissihteerin K. Hård af Segerstadin, marraskuun 1 p:stä 1919 lukien kantaan palkan, mikä vastaa hänellä kaupungin arkkitehdin virasta olevaa 12,500 markan pohjapalkkaa ynnä 2,400 markan ikäkorotusta 10 vuoden palveluksesta, sekä voimassa olevain perusteiden mukaista kalliinajanlisäystä perhe-elatusavustuksineen. Samalla määräsi valtuusto, että tästä päätöksestä johutuva meno, mikäli se ylittää menosääntöön kamarin teknillisen apulaissihteerin palkkaamiseksi merkityn määrärahan, on suoritettava menosääntöön kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäyksiä varten merkitystä määrärahasta.

Rahatoimilaitoksen menosääntö. Rahatoimilaitoksen⁴⁾ uudelleen järjestämistä koskevan päätöksensä yhteydessä vahvisti⁵⁾ kaupunginvaltuusto alempanaolevan rahatoimilaitoksen palkkasäännön, kuitenkin niin, että sitä, mikäli se koskee kaupungin johtajaa, molempia avustavia kaupungin johtajia ja asiamiestä, ei ole pidettävä lopullisesti vahvistettuna, vaan otetaan uudelleen harkittavaksi ennen näiden toimihenkilöiden vaalin toimittamista.

Rahatoimikamarin, sen kanslian ja konttorin palkkasääntö.

Rahatoimikamari.

1 kaupunginjohtaja.....	Smk. 60,000: —
1 kanslianjohtaja.....	» 42,000: —
1 rahatoimenjohtaja	» 42,000: —
3 jäsentä, kukin 40: — kultakin kokoukselta.....	» 12,000: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 3. 15 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 61 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 22 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 177 ⁵⁾ Valt. pöytäk. 13. 10. 7 §.

Rahatoimikamarin kanslia.

3 sihteerää, kukin 16,000: —	Smk. 48,000: —
1 notaari	» 10,000: —
1 reistraattori	» 4,800: —
4 kanslistia, kukin 4,200: —	» 16,800: —
Palkkio kirjaston hoidosta	» 1,200: —
1 vahtimestari	» 4,000: —
2 vahtimestariapulaista, kukin 3,000: —	» 6,000: —
Tilapäisten apulaisten palkkaukseen	» 18,000: —

*Rahatoimikamarin konttori.**Kamreeriosasto.*

1 kaupunginkamreeri	Smk. 16,000: —
1 apulaiskamreeri	» 14,000: —
1 vanhempi kaupunginkirjanpitäjä	» 12,000: —
4 nuorempaa s:n, kukin 9,000: —	» 36,000: —
3 ekspeditööriä, kukin 6,000: —	» 18,000: —
6 konttorikirjuria, kukin 4,200: —	» 25,200: —

Kassaosasto.

1 kaupunginkassanhoitaja	Smk. 15,000: —
1 apulaiskassanhoitaja	» 10,000: —
1 s:n	» 9,000: —
1 konttorikirjuri	» 4,200: —

Asiamiesosasto.

1 asiamies	Smk. 15,000: —
1 rahainperijä	» 6,000: —
1 konttorikirjuri	» 4,200: —
2 vahtimestaria, kumpikin 4,000: —	» 8,000: —
1 vahtimestariapulainen	» 3,000: —

Yhteensä Smk. 460,400: —

Koska sittemmin havaittiin, ettei rahatoimikamarin uudelleen järjestelyä voitu suorittaa 1921 vuoden alusta, määräsi¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimilaitoksen määrärahat menosäännössä edellyttämällä, että aikaisempaa palkkasääntöä sovellettiin vuoden alkupuoliskolla ja uutta palkkasääntöä vuoden jälkipuoliskolla.

Evätty anomus palkkaetujen parantamisesta. Sittenkuin kaupunginvaltuusto vuonna 1919 oli vahvistanut rahatoimikonttorille²⁾ uuden palkkasäännön sekä korotettuja kalliinajanlisäyksiä myöntäessään kahdessa tilaisuudessa päättänyt, ettei näitä annettaisi niille viranpitäjille, joiden palkkaetuja oli 1918 vuoden yleisen palkanjärjestelyn jälkeen parannettu, jos parannetut palkkaedut nousivat samaan tai suurempaan määrään, kuin heille tulisi

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 1 §; ks. valt. pain. asiakirj. n:o 37. — ²⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 62.

ainoastaan korotettujen kalliinajanlisäysten johdosta¹⁾, olivat erinäiset konttorin viranpitäjät anoneet, että heidän kalliinajanlisäyksensä laskettaisiin uuden palkkasäännön mukaan, niinkuin oli tehty erinäisissä muissa laitoksissa, joille uusi palkkasääntö oli vahvistettu.

Vaaditussa lausunnossaan lausui palkkalautakunta vastustaneensa rahatoimikonttorin uuden palkkasäännön vahvistamista ja olleensa sitä mieltä, että sen sijaan tarpeellinen rahamäärä olisi annettava lautakunnan käytettäväksi ylimääräisiksi kalliinajanlisäyksiksi tarpeen mukaan. Nämä ylimääräiset lisäykset oli luettu sisältyviksi uusiin kalliinajanlisäyksiin siten, että niitä oli annettu asianomaisille viranpitäjille ainoastaan siltä osalta, millä vanhojen palkkojen ja uusien kalliinajanlisäysten yhteenlaskettu määrä ylitti uusien palkkojen ja vanhojen kalliinajanlisäysten yhteenlasketun määrän, paitsi erinäisissä tapauksissa, milloin lautakunta tarkan selvityksen pohjalla ja lisätyöstä oli oikeuttanut sellaiset viranpitäjät saamaan kalliinajanlisäysten täyden määrän sisältävän palkanparannuksen. Lautakunta katsoi, että samaa menettelyä olisi noudatettava rahatoimikonttorin viranpitäjiin nähden, minkä vuoksi lautakunta oli sitä mieltä, etteivät hakijat olleet esittäneet päteviä syitä anomuksensa tueksi.

Rahatoimikamari puolsi anomusta ja ehdotti, että rahatoimikonttorin viranpitäjät oikeutettaisiin kantamaan pohjapalkkaa 1919 vuoden palkkasäännön mukaan vahvistettuine kalliinajanlisäyksineen siitä lähtien, kun nämä ovat olleet voimassa, minkä ohessa v. t. kaupunginkamreeri S. Ehrstedtille olisi myönnettävä vuotuinen 6,000 markan palkanlisäys, minkä kautta hänen palkkansa olisi oikeassa suhteessa konttorin muiden viranpitäjien palkkautuihin.

Kaupunginvaltuusto epäsi²⁾ anomuksen.

V. t. kaupunginkamreerin palkkion korotus. Rahatoimikamarin esityksen v. t. kaupunginkamreerin S. Ehrstedtin palkan korottamisesta 40,000 markkaan kesäkuun 1 p:stä lukien, koska m. m. apulaiskaupunginkamreeri kalliinajanlisäysten kohottua oli saanut suuremman palkan kuin ensinmainittu, oli kaupunginvaltuusto³⁾, odottaessaan rahatoimikamarin lausuntoa v. t. kaupunginkamreeri Ehrstedtin jättämän erohakemuksen johdosta, toistaiseksi ottamatta huomioon.

V. t. kaupunginkamreerin ja v. t. apulaiskaupunginkamreerin palkkaedut. Rahatoimikamarin ilmoitettua myöntäneensä apulaiskaupunginkamreerille O. Paldanille ja vanhemmalle kaupunginkirjanpitäjälle P. J. Björkille, jotka kaupunginvaltuusto elokuun 31 p:nä oli määrännyt viransijaisina hoitamaan, edellisen kaupunginkamreerin- ja jälkimmäisen apulaiskaupunginkamreerin virkaa, näiden virkain vakinaisille pitäjille budjettiin merkityt palkkamäärät, elokuun 1 p:stä lukien, sekä sen ohessa myöntäneensä ensinmainitulle vuotuista ylimääräistä palkkiota 900 markkaa, eli apulaiskaupunginkamreerille ikäkorotuksineen ja kaupunginkamreerille ilman ikäkorotuksia tulevan palkan välisen eron, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä kamarin toimenpiteet ja mainitun palkkion suoritettavaksi rahatoimikonttorin ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahasta.

Korkeasaaren intendentin palkanlisäys. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ Korkea- ja Seurasaaren intendentin, filosofianmaisteri R. Palmgrenin palkan, kesäkuun 1 p:stä lukien, 1,500 markaksi kuukaudessa, minkä ohessa valtuusto käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen osoitti 4,900 markkaa.

¹⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 54 ja 55. — ²⁾ Valt. pöytäk. 18. 2. 20 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 75 §. — ⁴⁾ S:n 13. 10. 9 §. — ⁵⁾ S:n 15. 6. 56 §.

Palkkioiden ja päivärahan korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain vuosipalkkio korotetaan 1,000 markkaan 1920 vuoden alusta lukien ja puheenjohtajan vuosipalkkio 1,400 markkaan, että inventtaajain päiväraha on vuonna 1920 60 markkaa matkapäivältä, minkä ohessa valtuusto myönsi 3,500 markan lisäyksen vuoden tilierotuksesta tästä aiheutuvan lisämenon suorittamiseksi.

Korotettuja pohjapalkkoja verotusvalmistelukunnan viranpitäjille. Verotusvalmistelukunnan esityksen johdosta valmistelukunnan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen sihteerin pohjapalkkain korottamisesta päätti²⁾ kaupunginvaltuusto mainittujen viranpitäjain pohjapalkat, heinäkuun 1 p:stä lukien, 15,000, 12,000 ja 9,000 markaksi sekä kalliinajanlisäyksen luettavaksi näille pohjapalkkoille vahvistettujen perusteiden mukaan, ja osoitti valtuusto sen ohessa tähän tarkoitukseen tarpeellisen 5,250 markan suuruisen lisämäärärahan uusien virkojen perustamista y. m. varten myönnetystä määrärahasta.

Korotettuja palkkoja rakennustarkastuskonttorin viranpitäjille. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ että rakennustarkastuskonttorin viranpitäjain pohjapalkat, kesäkuun 1 p:stä lukien, olisivat: rakennustarkastajan 15,000, rakennusinsinöörin 11,700, valvojan 10,000, kanslistin 3,600 sekä apulauskanslistin ja vahtimestarin 2,250 markkaa, sekä että kolmen ensinmainitun viranpitäjän matkarahat pysytetään, mutta rakennustarkastajan henkilökohtainen palkanlisäys, 1,400 markkaa poistetaan, minkä ohessa kaupunginvaltuusto tästä johtuviin vuodelta 1920 tarpeellisiin 7,315 markan suuruisiin lisä kustannuksiin myönsi mainitun määrän määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Huoneenvuokralautakuntain uusi palkkasääntö. Kaupunginvaltuusto vahvisti⁴⁾ seuraavan:

Huoneenvuokralautakunnan palkkasäännön.

Puheenjohtaja	Smk. 10,800: —
Sihtööri	» 10,800: —
Kanslisti	» 8,400: —
Kanslia-apulainen	» 8,400: —
Vahtimestari	» 4,200: —

Jäsenten palkkio vahvistettiin 35 markaksi kokoukselta, minkä ohessa valtuusto päätti 1921 vuoden menosääntöön merkittäväksi 4,800 markan määrärahan tilapäisen kanslia-apulaisen palkkaamista varten.

Asunnonvälitystoimiston uusi palkkasääntö. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ hyljätä tehdyn ehdotuksen asunnonvälitystoimiston uudeksi palkkasäännöksi.

Henkikirjoittajalle tulevan korvauksen korottaminen. Kaupunginvaltuusto korotti⁵⁾ henkikirjoittajalle avustuksesta kruununverojen kannannassa tulevan korvauksen 500:stä⁶⁾ 1,500 markkaan, 1920 vuoden alusta lukien, sekä osoitti tähän tarkoitukseen 1,000 markkaa määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. 10. 11. 16 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 54 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 67 §. — ⁴⁾ S:n 10. 11. 20 §. — ⁵⁾ S:n 31. 8. 27 §. — ⁶⁾ Ks. 1907 vuod. kert. siv. 108.

Raittiuslautakunnan menosäännön vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ seuraavan:

Raittiuslautakunnan menosäännön.

Lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot.....	Smk. 5,100: —
• Sihteeri	» 12,000: —
Kolme raittiusvalvojaa, kukin 18,000: —	» 54,000: —
Valistustoiminta, toimisto ja tarverahat	» 28,000: —
Yhteensä	Smk. 99,100: —

Muist. Sihteerit ja valvojat eivät nauti kalliinajanlisäystä.

Lautakunnan menoihin vuonna 1920 myönsi kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 16,600 markan määrärahan sekä osoitti majoituslautakunnan huoneiston lautakunnan virkahuoneistoksi.

Kunnallisten työväenasuntojen tulo- ja menosääntö. Sittenkun sosialilautakunnan hallintojaosto oli ilmoittanut 1920 vuoden alussa vastaanottaneensa uudet, korttelissa n:o 556 Kangasalan tien tonteilla n:oilla 45—49 Vallilassa olevat työväenasunnot, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa mainittujen kiinteistöjen 1920 vuoden tulo- ja menosäännön, jonka mukaan oli tuloja 100,625 markkaa ja menoja 17,800 markkaa, sekä osoitti viimeksimainitun määrän käyttövaroistaan vuoden menoja varten.

Poliisilaitoksen 1920 vuoden väliaikainen menosääntö. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli Uudenmaan läänin maaherran välityksellä saanut tiedokseen valtioneuvoston joulukuun 10 p:nä 1919 Helsingin kaupungin poliisilaitokselle vuodeksi 1920 vahvistaman menosäännön, havaitsi ³⁾ valtuusto asiaa käsitellessään, ettei puheenalainen, 7,832,200 markkaan päättyvä menosääntö aiheuttanut huomautusta valtuuston puolelta, minkä vuoksi se velvoitti kaupungin ^{2/7}lla ottamaan osaa vastamainitun menomäärän suoritukseen. Valtioneuvoston yllämainitun päätöksen mukaan tulisi kaupungin kuitenkin tämän lisäksi samassa suhteessa ottaa osaa myöskin vuonna 1920 poliisilaitoksen sekä vakinaisille että ylimääräisille viranpitäjille maksettaviin perhe-elatusmaksuihin, mutta, kun kaupungille ei ollut suotu tilaisuutta antaa lausuntoa viimeksimainitun apumaksun suorituksesta, päätti valtuusto ilmoittaa, ettei kaupunki katsonut olevansa velvollinen ottamaan osaa puheenalaisten apumaksujen suoritukseen.

Poliisimiehistön palkkaetujen korotus. Vaadituksi lausunnoksi Helsingin kaupungin poliisimiehistön valtioneuvostolle tekemän anomuksen johdosta heidän palkkojensa korottamisesta 600 markalla kuukaudessa ilmoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin puolestaan suostuvan säädetyssä suhteessa ottamaan osaa sen lisämäärärahan suoritukseen, minkä valtioneuvosto harkintansa mukaan myöntää puheenalaisten virkailijain palkkojen parantamiseksi, kuitenkin sillä edellytyksellä, ettei vastainen palkkainkorotus ylitä nyt anottua määrää.

Majoituslautakunnan puheenjohtajan palkkion korotus. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ että majoituslautakunnan puheenjohtajan vuosipalkkio edelleen tulee olemaan 3,000 markkaa, sekä takasi hänelle 1921 vuoden alusta

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 34 §. — ²⁾ S:n 31. 3. 27 §. — ³⁾ S:n 31. 3. 5 §. — ⁴⁾ S:n 8. 12. 3 §. — ⁵⁾ S:n 10. 11. 26 §.

saman korvauksen kuin lautakunnan muillekin jäsenille osanotosta sotilasmajoituksesta annetun lain 48 ja 49 §:ssä mainittuihin arviointikokouksiin.

Evätylly palkka-anomus. Esiteltäessä terveydellisten tutkimusten laboratorioin ent. laboraattorin E. Ståhlbergin anomusta saada palkkaa siltä ajalta, jona hänen irtisanomistaan koskeva kysymys oli ollut kaupungin viranomaisten käsiteltävänä¹⁾, ei²⁾ kaupunginvaltuusto, koska hakija, joka oli irtisanottu toimestaan jo kesällä 1919, oli kantanut palkkaa saman vuoden marraskuun 30 p:ään asti, havainnut olevan syytä myöntyä anomukseen, mikäli se koski palkan saamista viimeainitusta päivästä joulukuun 22 p:ään, jolloin valtuusto lopullisesti ratkaisi asian, mutta vapautti sitävastoin hakijan velvollisuudesta suorittaa takaisin nostamansa palkan siltä ajalta, jona hän oli sitä nauttinut yli irtisanomisajan.

Ylimääräinen palkanlisäys kaupungin eläinlääkärille. Kaupunginvaltuusto oikeutti³⁾ kaupungin eläinlääkäri W. Ehrströmin siitä ajankohdasta lähtien, jolloin hän oli luopunut lihan tarkastusaseman nuoremman tarkastuseläinlääkärin toimesta, kantamaan ylimääräistä palkanlisäystä 1,000 markkaa kuukaudessa, joka meno vuonna 1920 maksettaisiin yleisestä kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Synnytysavustuksesta maksettavan palkkion korotus. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ palkkion varattomille lapsensynnyttäjille annetusta synnytystavusta korotettavaksi 50 markasta 100 markkaan kustakin synnytyksestä ja tarpeellisesta jälkihoidosta, minkä ohessa valtuusto käyttövaroistaan tähän taroitukseen osoitti 2,000 markan lisämäärärahan.

Sairaalatarkastajan palkkaedut. Sairaalaylihallituksen esityksen johdosta sairaalatarkastaja G. Palanderin palkkaetujen parantamisesta, joita maksettiin kaupunginvaltuuston vuonna 1919 vahvistama määrä⁵⁾, päätti⁶⁾ valtuusto että hänen palkkaetuihinsa kesäkuun 1 p:stä 1920 lukien, kuuluisi, paitsi 12,000 markan pohjapalkkaa ja 12,000 markan henkilökohtaista palkanlisäystä, kalliinajanlisäystä ja perheenelatusmaksua valtuuston kesäkuun 15 p:nä vahvistamain perusteiden mukaan.

Kaupunginvaltuusto myönsi⁷⁾ sairaalatarkastaja G. Palanderille hänen vuonna 1919 tekemistään virkamatkoista korvausta 231 markkaa, minkä ohessa, kun tämä meno olisi ollut suoritettava ylihallituksen tarverahoista, mutta nämä jo oli kulutettu, ylihallitus oikeutettiin mainitulla määrällä ylitämään 1919 vuoden menosääntöön merkityn tarverahainsa määrärahan.

Oikeus virkaloman aikana kantaa ruokarahoja. Kaupungin sairaalain ylihallituksen esityksestä päätti⁸⁾ valtuusto vuonna 1920 oikeuttaa mainittujen sairaalain hoito- ja palvelushenkilökunnan virkalomansa aikana kantamaan menosäännön mukaiset ruokarahansa vähentämättöminä, minkä ohessa valtuusto tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan osoitti 104,410 markkaa. Tämän yhteydessä kaupunginvaltuusto antoi palkkalautakunnan toimeksi laatia ehdotuksen siitä voidaanko ja missä määrin ne kaupungin viranpitäjät, joiden palkkaan kuuluu luontoisetuja, oikeuttaa virkalomansa aikana saamaan jonkin korvauksen tästä palkanosasta⁹⁾.

Kuolleen viranpitäjän palkan maksaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁰⁾ ieskirouva E. Åbergille Marian sairaalan liinavaatevarastonhoitajattaren

¹⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 186. — ²⁾ Valt. pöytäk. 18. 2. 19 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 34 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 45 §. — ⁵⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 184. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28. 9. 27 §. — ⁷⁾ S:n 11. 2. 29 §. — ⁸⁾ S:n 1. 6. 28 ja 15. 6. 1 §. — ⁹⁾ Vert. tätä kert. siv. 55. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 32 §.

E. Åberg-vainajan pojanpojan D. Åbergin laillisena holhoojana 1,485 markkaa, joka määrä oli hoitajatar Åbergin palkoa heinäkuun 20 p:stä lokakuun 3 p:ään 1920, mikä rahamäärä oli maksettava vuoden tilierotuksesta.

Kulkutautisairaalan autonkuljettajain palkankorotus. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ että kulkutautisairaalan autonkuljettajain pohjapalkka tulee olemaan tammikuun 1 p:stä 1921 toiseu 2,600 markkaa ja toisen 2,200 markkaa.

Kivelän sairaalan ylilääkärin viran pohjapalkka. Kaupungin sairaalain ylihallituksen ehdotuksesta vahvisti²⁾ kaupunginvaltuusto Kivelän sairaalan yleisen osaston ylilääkärinviran pohjapalkan 7,000 markaksi.

Toimitsija P. Svanlungin henkilökohtainen palkanlisäys. Sen johdosta, että sairaala oli ottanut haltuunsa Kivelän sairaalan toimitsijan käyttämän puutarhan, myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto mainitulle toimitsijalle vuotuisen 1,900 markan palkanlisäyksen maksettavaksi vuoden 1921 alusta lukien.

Nickbyn mielisairaalan toisen alilääkärin palkankorotus. Sittenkun kaupungin sairaalain ylihallitus oli tehnyt esityksen Nickbyn mielisairaalan toisen alilääkärin palkkauksen korottamisesta, kun virka jo oli ollut kolme kertaa avoimeksi julistettuna kenenkään sitä hakematta, sekä palkkalautakunta ilmoittanut luvanneensa, että puheenalaisen virkaan nimitettävälle henkilölle maksetaan ylimääräistä kalliinajanlisäystä 3,500 markkaa vuodessa 1921 vuoden loppuun, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto palkkalautakunnan ehdotuksen mukaisesti, ettei mainittu ylihallituksen esitys aiheuta toimenpidettä valtuuston puolelta.

Nickbyn mielisairaalan lääkärin päivystyspalkkio. Esiteltäessä kaupungin sairaalain ylihallituksen esitystä päivystyspalkkion myöntämisestä Nickbyn mielisairaalan lääkäreille epäsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto mainitun esityksen.

Mielisairaalan henkilökunnan palkkaetujen järjestäminen. Sittenkun komitea, jolle Suomen Psykiatrinen yhdistys oli antanut tehtäväksi laatia ehdotuksen sekä valtion että kunnallisten mielisairaalan henkilökunnan palkkaetujen järjestämiseksi ja sitten ryhtyä yhdistyksen puolesta toimenpiteisiin ehdotuksen toteuttamiseksi, oli kaupunginvaltuustolle lähettänyt mainitun ehdotuksen, oli kaupungin sairaalain ylihallitusta kehoitettu yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa antamaan lausunto asiasta. Ylihallitus lausui, että, vaikkei sen mielestä puheena olevaa ehdotusta, sen laadinnan jälkeen muuttuneiden elantokustannusten tähden, enää käynyt paneminen pohjaksi kaupungin mielisairaalan lääkärin palkkaetuja määrättäessä, oli ylihallitus kuitenkin hankkinut asiasta palkkalautakunnan lausunnon, mutta kun valtuusto sittemmin oli antanut palkkalautakunnan toimeksi laatia ehdotuksen kaupungin viranpitäjain palkkaetujen yleiseksi järjestelyksi, jolloin kaupungin kaikkien sairaalain lääkärin tekemä ehdotus heidän palkkinsa korottamisesta myöskin otettaisiin tutkittavaksi, ei ylihallituksella mielestään ollut aihetta enää antaa lausuntoa asiasta.

Asia ei aiheuttanut⁵⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston menosääntö. Budjettikäsittelyn yhteydessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa seuraavan:

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 1 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 25 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 28 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 47 §. — ⁵⁾ S:n 27. 1. 36 §.

Köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston palkkasäännön.

1 kamreeri	Smk. 10,500: —
1 kirjanpitäjä	» 6,000: —
1 kassanhoitaja	» 4,000: —
1 apulaiskassanhoitaja	» 3,000: —
1 konttoriapulainen	» 2,400: —

Yhteensä Smk. 25,900: —

Työlaitoksen valvojan henkilökohtainen palkanlisäys. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ työlaitoksen valvojalle G. V. Lindrothille henkilökohtaisen 600 markan suuruisen vuotuisen palkanlisäyksen, 1921 vuoden alusta lukien.

Oikeus saada ruokarahaa kesäloman aikana. Myöntyen kunnalliskodin ja työlaitoksen toimihenkilöiden anomukseen saada ruokarahoja lomansa aikana kesällä 1920, osoitti²⁾ kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen vuoden tilierotuksesta yhteensä 6,170: 40 markan suuruisen määrärahan.

Kasvatuslaitosten toimihenkilöiden palkkiot. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ Tavolan ja Vänjoen kasvatuslaitosten johtajille kummallekin 800 markan palkkion laitosten hoidokkikotien hoidosta. Lohjalla olevan Karstun laitoksen työpajanjohtajan palkkio korotettiin 600 markalla.

Valmistavan poikain ammattikoulun johtajan henkilökohtainen palkanlisäys. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ valmistavan poikain ammattikoulun johtajalle henkilökohtaisen 2,500 markan vuotuisen palkanlisäyksen, maksettavaksi 1921 vuoden alusta lukien.

Valmistavan poikain ammattikoulun tuntiopettajain tuntipalkkain korotus y. m. Sittenkun palkkalautakunta valmistavan poikain ammattikoulun opettajain A. Federleyn, C. Lindgrenin ja L. Blomstedtin anottua, että palkkio niistä ylitunneista, joita hakijain oli koulussa vallitsevan opettajapuutteen tähden täytynyt hoitaa, marraskuun 1 p:stä 1919 lukien, korotettaisiin 5: 63 markasta 11 markkaan työtunnilta, sekä että korvausta johtajatoimesta ja työpajatyön valvonnasta korotettaisiin 75 %:lla, oli esittänyt, että tähän tarkoitukseen osoitettaisiin vuoden loppuun tarpeellinen 10,730: 84 markan lisämääräraha, osoitti³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan mainitun määrän.

Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ valmistavan poikain ammattikoulun vahtimestarin siivoamispalkkion korotettavaksi 200 markkaan kuukaudessa, loka-kuun 1 p:stä lukien sekä osoitti näihin lisäkustannuksiin 437: 52 markkaa määrärahashasta uusien virkain perustamista y. m. varten.

Tyttöjen ammattikoulun tuntiopettajattarien tuntipalkan korotus. Palkkalautakunnan tehtyä esityksen tyttöjen ammattikoulun tuntiopettajattarien tuntipalkan korottamisesta 9 markkaan osoitti⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,900 markkaa tästä johtuvan lisäpalkan suorittamista varten syyslukukaudella 1919 sekä 7,200 markkaa vuodeksi 1920, mikä määrä oli suoritettava menosääntöön uusien virkain perustamista y. m. varten otetusta määrärahashasta.

Tehdystä anomuksesta päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto edelleen korottaa tyttöjen ammattikoulun tuntiopettajattarien palkkion 18 markkaan tun-

¹⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 1 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 46 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 37 §. — ⁴⁾ S:n 28. 9. 26 §. — ⁵⁾ S:n 27. 1. 21 §. — ⁶⁾ S:n 15. 12. 23 §.

nilta syyslukukauden alusta 1920 lukien. Päätöksestä johtuva lisämeno oli suoritettava määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Alempain käsityöläiskoulujen tuntiopettajain tuntipalkkojen korotus. Palkkalautakunnan esityksestä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että niille alempain käsityöläiskoulujen opettajille, jotka antavat ammattiopetusta syyslukukauden 1920 alusta, oli maksettava palkkiota 18 ja muille mainittujen koulujen opettajille 16 markkaa tunnilta.

Taideteollisuuskeskuskoulun toimihenkilöiden kalliinajanlisäykset. Kaupunginvaltuusto osoitti²⁾ käyttövaroistaan 30,658: 56 markkaa kalliinajanlisäysten maksamiseksi taideteollisuuskeskuskoulun toimihenkilöille syyslukukaudelta 1919, minkä ohessa valtuusto niinkään käyttövaroistaan osoitti 582: 50 markkaa lisäyksi keskuskoulun kevätlukukauden 1919 kalliinajanlisäysmäärärahaan.

Kunnallisen yhdenpäivänkoulun palkkojen korotus. Kunnallisen kirjaltajain yhdenpäivänkoulun johtokunnan esityksestä päätti³⁾ kaupunginvaltuusto korottaa koulun johtajan palkan 1,800:sta 2,400 markkaan ja seuraavaksi lukuvuodeksi, jolloin luokkia oli täysi määrä, 4,000 markkaan sekä opettajain palkkion 10:stä 18 markkaan tunnilta; tähän tarkoitukseen tarvittava määräraha, 4,144: — markkaa vuodeksi 1920, oli suoritettava määrärahasta uusien virkain perustamista y. m. varten.

Kansakoulujen tuntiopettajain tuntipalkkain korotus. Tehdystä esityksestä vahvisti⁴⁾ kaupunginvaltuusto kansakoulujen tuntiopettajain palkkion, syyslukukauden 1920 alusta lukien, 12 markaksi tunnilta sekä jatko- ja ilta-koulujen opettajain palkkion 16 markaksi tunnilta, minkä ohessa valtuusto tästä päätöksestä johtuvain lisämenojen suoritukseen määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten osoitti 32,880 markkaa suomen- ja 17,500 markkaa ruotsinkielisille kansakouluille.

Kansakoulunopettajain kesäkuun palkan maksattaminen. Finlands svenska folkskollärarförening-yhdistyksen Helsingin piirin ja Helsingin opettajaliiton anottua rahatoimikamarilta, että kaupungin kansakoulunopettajain palkat kesäkuulta maksettaisiin toukokuun 31 p:nä, vaikka kunnallisten viranpitäjain palvelusehtosäännöissä määrättiin, että kaikkien kunnallisten viranpitäjain palkat on maksettava kuukausittain jälestäpäin, oli rahatoimikamari ilmoittanut myöntyneensä anomukseen, anoen mainitun toimenpiteensä hyväksymistä. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ hyväksyä puheenalaisen toimenpiteen.

Palkanparannuksen myöntäminen eräälle vahtimestarille. Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan anottua, että kansliavahtimestari P. J. Salakarille, jolle ei oltu voitu hankkia vapaata asuntoa, sittenkun hän oli ollut pakoitettu muuttamaan aikaisemmasta asunnostaan, joka oli otettu käytettäväksi muuhun tarkoitukseen, annettaisiin sen 800 markan korvauksen lisäksi, minkä hän sai asunnon, lämmön ja valon sijasta, lisäkorvausta 900 markkaa, myöntyi⁶⁾ kaupunginvaltuusto esitykseen sekä päätti sen ohessa ruotsinkielisten kansakoulujen kansliavahtimestari K. A. Wiber-gille, joka oli samanlaisessa asemassa kuin vahtimestari Salakari, myöntää samanlaisen edun, minkä ohessa valtuusto tähän tarkoitukseen osoitti yhteensä 1,800 markkaa suoritettavaksi määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 12. 29 §. — ²⁾ S:n 21. 4. 1 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 17 §. — ⁴⁾ S:n 24. 11. 29 §. — ⁵⁾ S:n 15. 6. 27 §. — ⁶⁾ S:n 21. 4. 25 §.

Ammattihoihoojan ylimääräinen kalliinajanlisäys. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ kasvatustalouden ammattihoihooja R. Liukkoselle 4,500 markan ylimääräisen kalliinajanlisäyksen maksettavaksi tammikuun 1 p:stä 1921 siihen asti, kunnes hänen pohjapalkkansa oli yleisessä palkanjärjestyksessä korotettu.

Päivärahan korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ korottaa kasvatustalouden toimihenkilöiden päivärahat virkamaksoilta, heinäkuun 1 p:stä lukien, seuraaviin määriin: talouden puheenjohtajalle ja jäsenille, ammattihoihoojalle, sihteerille, lastenhoidontarkastajalle, kamreerille ja lääkärille 40 markkaan päivältä, kasvatustalouden johtajille ja johtajattarille ynnä niissä palveleville kansakoulunopettajille ja opettajattarille ynnä talouden kansliahenkilökunnalle 34 markkaan päivältä sekä kasvatustalouden muille toimihenkilöille ja vahtimestareille 28 markkaan päivältä, minkä ohessa valtuusto näiden lisämenojen suoritukseen käyttövaroistaan osoitti 2,000 markkaa.

Kansanlastentarhain johtajattarien palkankorotus. Kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ kansanlastentarhain johtajattarille 100 %:n palkankorotuksen, joten palkka 75 lapsen lastentarhoissa oli 700 markkaa vuodessa, 100 lapsen lastentarhoissa 800 markkaa, sekä jokaiselta lisäksi olevalta 25 lapselta 150 lapseen asti 100 markkaa, minkä jälkeen lisäys oli 50 markkaa kultakin uudelta osastolta. Sitäpaitsi johtajatar sai lastenkamariosastolta 200 ja kultakin lisäosastolta lisäksi 100 markkaa. Valtuusto osoitti sen ohessa tähän tarkoitukseen 12,745 markan lisämäärärahan suoritettavaksi määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Kaupungin kirjastossa maksettavan tuntipalkan korotus. Samoin myönsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin kirjastossa palveleville ylimääräisille apulaisille 3: 50 markasta 4: 50 markkaan korotetun tuntipalkan sekä osoitti tähän tarkoitukseen 5,000 markan lisäyksen ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaan ja 2,000 markan lisäyksen virkaloman aikaisten viransijaisten palkkausmäärärahaan, mitkä lisäykset oli suoritettava määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Kaupungin kirjaston erinäisten viranpitäjien henkilökohtaiset palkanlisäykset. Kaupungin kirjastohallitus oli esittänyt, että apulaiskirjastonhoitaja A. Wilskmanille, haarakirjastonhoitajille J. Weckmanille ja F. Lindroosille sekä amanuenssi F. Vikmanille myönnettäisiin palkanlisäystä. Rahatoimikamarin esityksestä myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto apulaiskirjastonhoitaja Wilskmanille 2,000 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen, jota vastoin esitys muilta kohdin evättiin.

Inventtaajain palkkio. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ myöntää kaupungin kirjaston inventtaajille kullekin 500 markan palkkion, eli yhteensä 2,500 markkaa, mikä määrä oli suoritettava valtuuston käyttövaroista.

Henkilökohtaisia palkanlisäyksiä rakennuskonttorin virkailijoille. Kaupunginvaltuusto oikeutti⁷⁾ rakennuskonttorin teknilliset osastopäälliköt ja heidän vakinaiset apulaisensa, paitsi pohjapalkkaa ja matkaraajoja sekä voimassa olevain perusteiden mukaista kalliinajanlisäystä, kantamaan henkilökohtaista palkanlisäystä 5,000 markkaa vuodessa siihen asti kuin puheenalaisiin virkoihin liittyvät palkkaedut tai kalliinajanlisäykset oli uudelleen

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 19 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 48 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 44 §. — ⁴⁾ S:n 31. 3. 28 §. — ⁵⁾ S:n 10. 11. 22 §. — ⁶⁾ S:n 6. 4. 7 §. — ⁷⁾ S:n 11. 2. 37 §.

järjestetty, ja oli tästä päätöksestä johtuvat kustannukset suoritettava kaupungin virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Sittenkun kalliinajanlisäysten uudelleen järjestely oli suoritettu, oli nämä henkilökohtaiset palkanlisäykset kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti lakkautettu, mutta päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto sittemmin että niitä jälleen maksettaisiin kesäkuun 1 p:stä lukien sekä tästä vuonna 1920 johtuvan 26,250 markan menon suoritettavaksi yleisestä kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Rakennuskonttorin puhtaanapito-osaston johtaja J. Sjöholm oli huomauttanut, että hänet palkkaetuihin nähden oli asetettu muita rakennuskonttorin osastopäälliköitä epädullisempaan asemaan sen kautta, että näille elokuun 1 p:stä oli myönnetty ylimääräistä kalliinajanlisäystä, mutta hän puhtaanapito-osaston suunnitellun uudestijärjestämisen vuoksi oli jäänyt osattomaksi tästä edusta, mihinkä nähden hän anoi pohjapalkkansa järjestelyä äskenmainitusta päivästä lukien. Rahatoimikamari ehdotti anomuksen evättäväksi, mutta esitti, että hänelle myönnettäisiin 5,000 markan ylimääräinen palkanlisäys, minkä esityksen kaupunginvaltuusto epäsi²⁾ koska se tarkoitti palkkaetujen muuttamista jo kuluneelta ajalta. Kaupungin yleisten töiden hallituksen tekemää samankaltaista anomusta ei myöskään otettu³⁾ huomioon.

Puhtaanapitohallituksen ja puhtaanapitolaitoksen palkkasäännöt. Tehdessään päätöksen puhtaanapitohallituksen perustamisesta vahvisti⁴⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat palkkasäännöt:

Puhtaanapitohallituksen palkkasääntö.

1 johtaja	Smk. 16,000:—
4 jäsentä	» 5,000:—
1 sihteerä	» 3,000:—
	Smk. 24,000:—

Puhtaanapitolaitoksen palkkasääntö.

1 tarkastaja	Smk. 11,000:—
1 varastonhoitaja	» 6,000:—
Kirjanpitoitöitä varten	» 15,000:—
1 vahtimestari	» 3,000:—
	Smk. 35,000:—

Teknillisten laitosten toimitusjohtajain palkkaedut. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ vahvistaa kaupungin teknillisten laitosten toimitusjohtajille 1920 vuoden alusta lukien seuraavat palkkaedut: vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan, pohjapalkka 16,000:—, henkilökohtainen palkanlisäys viranhaltijalle, insinööri Skogille 1,000:—, korotus 10 vuoden palveluksesta 2,400:—, vuokratrahoja 4,000:— ja kalliinajanlisäystä 14,400:— eli yhteensä 37,800 markkaa;

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 10. 23 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 20 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 10 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 19 §. — ⁵⁾ S:n 11. 2. 44 §.

kaasulaitoksen toimitusjohtajan, pohjapalkka 16,000: — ja kalliinajanlisäystä 14,400: — eli yhteensä 30,400 markkaa sekä vapaa asunto, lämpö ja kaasu; sekä sähkölaitoksen toimitusjohtajan, pohjapalkka 18,000: — ja kalliinajanlisäystä 14,400: —, eli yhteensä 32,400 markkaa sekä vapaa asunto, lämpö ja valo. Sen ohessa tuli kaikkien johtajain virkamatkoista saada korvaus laskun mukaan. Näistä päätöksistä johtuneet lisämenot oli suoritettava vuoden menosääntöön kalliinajanlisäyksiä ja palkanparannuksia varten merkitystä määrärahasta.

Vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan vuokrat rahat korotettiin¹⁾ sittemmin 4,000:sta 6,000 markkaan, kesäkuun 1 p:stä lukien.

Korotetun vuokra-apumaksun myöntäminen sähkölaitoksen ensimmäiselle käyttöinsinöörille. Esiteltäessä kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esitystä korotetun vuokra-apumaksun myöntämisestä sähkölaitoksen ensimmäiselle käyttöinsinöörille A. Stenille, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto sen 4,000 markan vuosikorvauksen, minkä sähkölaitoksen ensimmäinen käyttöinsinööri A. Sten oli saanut vapaan asunnon sijasta, kesäkuun 1 p:stä lähtien korotettavaksi 50 %:lla sekä osoitti tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 1,166: 67 markan määrärahan.

Kaupungin teknillisten laitosten kamreerien palkkaedut. Sittenkun kaupungin teknillisten laitosten kamreerit olivat anoneet, että kaasu- ja sähkölaitosten kamreerien pohjapalkka tammikuun 1 p:stä 1920 vahvistettaisiin kumpaisenkin 14,000 markaksi ja vesijohtolaitoksen kamreerin 13,000 markaksi, minkä ohessa kaasulaitoksen kamreerille maksettu ylimääräinen 2,000 markan palkanlisäys korvauksena siitä lisätyöstä, mikä hänelle koituu siitä, ettei laitoksen toimitusjohtaja taida kotimaisia kieliä, pysytettäisiin, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa edellämainittujen viranpitäjien pohjapalkat, kaasuja sähkölaitoksen kamreerien 12,000 ja vesijohtolaitoksen kamreerin 11,000 markaksi sekä määräsi samalla puheenalaisille viranpitäjille aikaisemmin maksetut ylimääräiset kalliinajanlisäykset lakkaaviksi.

Oikeus palkan kantamiseen virkavapauden aikana. Seuraavat viranpitäjät oikeutettiin sairauden takia myönnetyn virkavapauden aikana enemmän kuin 2 kuukautta kantamaan täyden palkan alempana mainittuna aikana: tilastokonttorin laskuapulainen G. Fontell maaliskuulla⁴⁾;

kunnallisen kirjaltajain yhdenpäivänkoulun johtaja E. W. Malmberg maaliskuun 18 p:stä kevätlukukauden loppuun⁵⁾;

Finnbyn kasvatuslaitoksen johtaja E. Antin heinäkuun 1 p:stä lukien kahtena kuukautena⁶⁾;

kaupungin lämpöteknikko O. W. Fagerholm kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään⁷⁾;

rahatoimikamarin ylimääräinen kansliisti A. Laakkonen lokakuun 1 p:stä vuoden loppuun⁸⁾;

kansakoulunopettajatar O. Moberg marraskuun 20 p:stä lähtien yhden kuukauden aikana⁹⁾ sekä

kansakoulunopettajatar A. Hultin marraskuun 1 p:stä vuoden loppuun¹⁰⁾.

Edelleen myönnettiin allamainituille viranpitäjille virkavapautta muine palkkaetuineen paitsi kalliinajanlisäystä:

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 20 §. — ²⁾ S:n 31. 8. 40 §. — ³⁾ S:n 31. 3. 46 §. — ⁴⁾ S:n 31. 3. 18 §. — ⁵⁾ S:n 19. 5. 36 §. — ⁶⁾ S:n 1. 6. 25 §. — ⁷⁾ S:n 15. 6. 68 §. — ⁸⁾ S:n 13. 10. 15 §. — ⁹⁾ S:n 27. 10. 28 §. — ¹⁰⁾ S:n 27. 10. 30 §.

kansakoulunopettaja E. W. Malmbergille marraskuun 15 p:stä 1919 syyslukukauden loppuun, sekä kevätlukukaudella 1920¹⁾);

kaupungin kirjaston amanuenssille A. Hertzille joulukuun 6 p:stä 1919 kuukauden loppuun²⁾);

kansakoulunopettajatar A. Johanssonille helmikuun 20 p:stä huhtikuun 1 p:ään³⁾);

kansakoulunopettajatar I. Hannikaiselle tammikuun 22 p:stä kevätlukukauden loppuun⁴⁾);

kansakoulunopettajatar H. Lindqvistille huhtikuun 12 p:stä kevätlukukauden loppuun⁵⁾);

kansakoulunopettajatar A. Malmbergille maaliskuun 12 p:stä toukuu-kuun 12 p:ään⁶⁾); sekä

kansakoulunopettajatar S. Himangalle huhtikuun 1 p:stä kevätlukukauden loppuun⁷⁾).

Edelleen myönnettiin:

kaasulaitoksen konttoriapulaiselle L. Sandströmille virkavapautta helmikuun 1 p:stä kesäkuun 1 p:ään ynnä oikeus virkavapauden aikana nauttia $\frac{2}{3}$ hänelle tulevista palkkaeduista⁸⁾);

kansakoulunopettajatar⁹⁾ A. Weissmannille syyskuun 16 p:stä syyslukukauden loppuun ja

kansakoulunopettaja¹⁰⁾ E. W. Malmbergille marraskuun 1 p:stä vuoden loppuun, saaden kumpikin muut palkkaetunsa paitsi prosentittaista kalliin-ajanlisäystä.

Myönnettyjä täysiä palkkaetuja. Kaupunginvaltuusto oikeutti¹¹⁾ tyttöjen ammattikoulun opettajattaren K. Tudeerin johtokunnan hänelle kevätlukukaudeksi 1920 ulkomaista opintomatkaa varten myöntämän virkavapauden aikana nauttimaan täydet palkkaetunsa.

Velvollisuus palkan palauttamiseen. Kansakoulunopettaja F. Nurmi oli velvoitettu palauttamaan se palkkamäärä, minkä hän sairauden takia myönnetyn virkavapautensa aikana oli kantanut, koska hän virkavapauden aikana oli hoitanut kansakoulutarkastajan virkaa¹²⁾. Sittenkun kuitenkin oli hankittu selvitys siitä, että opettaja Nurmi oli saanut ainoastaan mitättömän sijaisuuspalkkion ja että hän kapinan aikana vuonna 1918 Riihimäen mellakoissa oli niin pahoin haavoittunut, ettei hän olisi voinut hoitaa rasittavaa opettajavirkaansa, päätti¹³⁾ kaupunginvaltuusto velvoittaa hänet palauttamaan kaupungin kassaan 800 markkaa eli sen palkkion, minkä hän oli viransijaisena kantanut marraskuun 10 p:stä huhtikuun 1 p:ään.

Myönnettyjä viransijaisuuspalkkioita. Alempana mainittujen toimihenkilöiden viransijaisten palkkaamiseksi myönsi kaupunginvaltuusto seuraavat määrät suoritettaviksi valtuuston käyttövaroista kaikissa muissa paitsi erikoisesti mainituissa tapauksissa:

oikeusavustaja G. Poppiuksen viransijaiselle 1 kuukauden aikana 1,000 markkaa¹⁴⁾);

kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmin viransijaiselle 2 kuukaudelta 2,000 markkaa¹⁵⁾);

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 1. 23 §, 6. 4. 33 § ja 1. 6. 27 §. — ²⁾ S:n 18. 2. 14 §. — ³⁾ S:n 6. 4. 27 §. — ⁴⁾ S:n 6. 4. 28 §. — ⁵⁾ S:n 6. 4. 34 §. — ⁶⁾ S:n 21. 4. 24 §. — ⁷⁾ 1. 6. 23 §. — ⁸⁾ S:n 6. 4. 35 §. — ⁹⁾ S:n 15. 12. 18 §. — ¹⁰⁾ 15. 12. 19 §. — ¹¹⁾ S:n 11. 2. 33 §. — ¹²⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 72. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. 6. 4. 26 §. — ¹⁴⁾ S:n 31. 3. 32 §. — ¹⁵⁾ 15. 6. 46 §.

kulkutautisairaalan ylilääkärin M. Björksténin viransijaiselle 2 kuukaudelta 2,540 markkaa¹⁾;

kunnalliskodin johtajan O. Haglundin viransijaiselle 2 viikolta 333: 33 markkaa²⁾;

vaivashoitohallituksen toisen apulaisjohtajan K. Bergerin viransijaiselle 1 kuukaudelta 400 markkaa³⁾;

lastenhoidontarkastaja I. Gordien viransijaiselle 2 kuukaudelta 1,600 markkaa⁴⁾;

avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten apulaistarkastajan L. Rudbäckin viransijaiselle 2 kuukaudelta 1,800 markkaa⁵⁾;

Toivoniemen kasvatuslaitoksen taloudenhoitajattaren T. Kalliosaaren viransijaiselle 1 kuukaudelta 627: 08 markkaa⁶⁾;

tyttöjen ammattikoulun johtajattaren M. Blomqvistin viransijaiselle 3 viikolta 630 markkaa suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta⁷⁾;

talojen isännöitsijän K. Gustavsonin viransijaiselle 2 kuukaudelta 1,600 markkaa⁸⁾).

Koska toinen kaupunginviskaali T. Springert, joka oli pidätetty virantoimituksesta, kantoi palkastaan, 7,800 markasta, puolet, ja toinen puoli maksettiin viranhoitajalle, mutta tämä ei riittänyt viransijaisen palkkaukseen, myönsi⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan mainitun viransijaisen palkkaamiseksi puolen vuoden aikana 3,900 markan määrärahan, maksettavaksi kuukausittain.

Kaupunginvaltuusto osoitti¹⁰⁾ käyttövaroistaan 1,600 markan määrärahan korvaukseksi siitä palkkiosta, minkä raastuvanoikeuden kaupunginpalvelija K. A. Björk oli viransijaiselleen sairauden vuoksi nauttimansa virkaloman aikana maksanut.

Viransijaisten palkkaamiseksi niille kaupungin ruotsalaisten kansakoulujen opettajille, jotka aikoivat ottaa osaa kevätlukukaudeksi 1920 järjestettävii yliopistollisiin kursseihin kansakoulunopettajia varten, myönsi¹¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 12,000 markan määrärahan sekä kaupungin suomenkielisten kansakoulujen syksyksi 1920 suunniteltuihin yliopistollisiin jatkokursseihin osaaottaneiden kansakoulunopettajien viransijaisten palkkaukseen 24,637: 50 markkaa.

Edelleen oikeutti¹²⁾ kaupunginvaltuusto opettajattaret H. Berghin, I. Hannulan ja J. Poijärven sekä opettajat P. Puhakan, P. J. Laitisen ja K. A. Horman, jotka täysiä palkkaetuja nauttien olivat syksyllä ottaneet osaa yliopistollisiin jatkokursseihin, kolmen kuukauden aikana kevätlukukaudella 1921 nauttimaan samaa etua, mihin nähden valtuusto päätti mainitun vuoden menosäännöstä osoittaa 24,637: 50 markkaa palkkioiden maksamiseksi heidän viransijaisilleen.

Määrärahoja ikäkorotuksiin. Kun seuraavat henkilöt oli havaittu oikeutetuiksi ikäkorotukseen määrävuosien palveluksesta, osoitti kaupunginvaltuusto allamainitut määrät uusien virkojen perustamista ja palkankorotuksia varten merkitystä määrärahasta.

ulosottoapulaiselle A. Österbergille 10 vuoden palveluksesta, lukien 1920 vuoden alusta 400 markkaa¹³⁾;

suomenkielisten kansakoulujen lääkärielle, lääketieteentohtori E. Alholle 5 vuoden palveluksesta, lukien syyskuun 1 p:stä 233: 33 markkaa¹⁴⁾;

¹⁾ Valt. pöytäk. 14. 9. 26 §. — ²⁾ S:n 5. 5. 29 §. — ³⁾ S:n 31. 3. 42 §. — ⁴⁾ S:n 28. 9. 28 §. — ⁵⁾ S:n 8. 12. 24 §. — ⁶⁾ S:n 15. 6. 28 §. — ⁷⁾ S:n 31. 3. 13 §. — ⁸⁾ S:n 28. 9. 30 §. — ⁹⁾ S:n 11. 2. 32, 5. 5. 25 § ja 31. 8. 49 §. — ¹⁰⁾ S:n 15. 12. 13 §. — ¹¹⁾ S:n 21. 4. 8 §. — ¹²⁾ S:n 31. 8. 35 §.

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattarelle A. E. Johanssonille 5 vuoden palveluksesta, syyskuun 1 p:stä lukien 143: 35 markkaa ¹⁾).

Kunnallisen työnvälitystoimiston johtokunnan esityksestä myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto seuraaville toimiston viranpitäjille määräaikaisesta palveluksesta tulevaa ikäkorotuksen lisäystä vieressä mainitut määrät: johtaja A. H. Karvoselle 200 markkaa, vanhemmalle miesapulaiselle H. E. Blomqvistille 300 markkaa, vanhemmalle naisapulaiselle K. Peteliukselle 200 markkaa sekä nuoremmalle naisapulaiselle E. Sundströmille 100 markkaa, kaikille tammikuun 1 p:stä lukien; meno vuodelta 1920 oli suoritettava meno-sääntöön uusien virkain perustamista y. m. varten merkitystä määrärahasta.

Kaupunginvaltuusto oikeutti³⁾ suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren A. Lindeqvistin, joka syyskuun 1 p:nä 1916 oli eronnut mainittujen koulujen opettajattaren virasta, mutta toukokuun 19 p:nä 1920 uudelleen tullut samanlaiseen virkaan, viimemainitun vuoden kesäkuun 1 p:stä lukien saamaan sen palkankorotuksen 5 vuoden palveluksesta, minkä hän oli ennen eroamistaan kantanut, sekä myönsi tähän tarkoitukseen 250: 84 markkaa suoritettavaksi määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Kaupunginvaltuusto oikeutti⁴⁾ kaasulaitoksen konemestarin K. G. Strömstenin kantamaan palkankorotusta 10 vuoden palveluksesta, 1919 vuoden alusta lukien, sekä valtuutti kaasulaitoksen panemaan tarkoitukseen tarvittavan 650 markan rahamäärän maksettavaksi 1919 vuoden säästöstä.

Myönnetty oikeus virkavuosien lukemiseen. Raastuvanoikeuden kaupunginpalvelija A. Carlsson oikeutettiin ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä hän oli ollut maistraatin kaupunginpalvelijana, minkä ohessa kaupunginvaltuusto tämän johdosta hänelle 5 vuoden palveluksesta tammikuun 1 p:stä lukien tulevan ikäkorotuksen suorittamiseen määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten osoitti 360 markkaa ⁵⁾.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaret H. Koskinen, I. Peltonen, A. Stén ja T. Varjoranta oikeutettiin ⁶⁾ ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä he olivat palvelleet viransijaisina kansakouluissa, huolimatta siitä, ettei heidän palveluksensa ollut ollut yhtäjaksoinen, ja osoitti kaupunginvaltuusto heille tämän johdosta 5 vuoden palveluksesta elokuun 1 p:stä lukien tulevan ikäkorotuksen maksamiseen 749: 95 markkaa määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Vahtimestari A. J. Malkki oikeutettiin ⁷⁾ eläkkeen saamiseen nähden ⁸⁾ lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä hän oli palvellut kaupungin orkesterin vahtimestarina, ennenkuin se otettiin kaupungin haltuun.

Hyllätty esitys virkavuosien lukemisoikeudesta. Kaupunginvaltuusto epäsi ⁹⁾ raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijan Hj. E. Östermanin anomuksen saada oikeutta ikäkorotukseen nähden lukea hyväkseen palvelusaikansa rahatoimikonttorissa.

Myönnetty oikeus virkavuosien lukemiseen. Sittenkun raastuvanoikeus oli 1920 vuoden alusta alkanut toimia kahdeksalla varsinaisella osastolla, oli m. m. ylimääräisten kaupunginpalvelijain toimet järjestetty vakinaisiksi, jolloin vakinaisiksi kaupunginpalvelijoiksi oli otettu ylimääräiset kaupunginpalvelijat K. A. Björk, G. T. Lindström ja G. W. Nordberg. Kun mainitut henkilöt olivat aikaisemmissa toimissaan olleet täysin vakinaisten kaupunginpalvelijain vertaiset, olivat he kukin nauttineet ikäkorotusta 360 markkaa

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 21 §. — ²⁾ S:n 6. 4. 24 §. — ³⁾ S:n 28. 9. 25 §. — ⁴⁾ S:n 27. 1. 20 §. — ⁵⁾ S:n 15. 12. 24 §. — ⁶⁾ S:n 27. 10. 34 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 70. — ⁷⁾ S:n 13. 10. 24 §. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. siv. 112. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 15. 12. 25 §.

vuodessa 5 vuoden palveluksesta, ja oikeutti¹⁾ kaupunginvaltuusto kaupunginpalvelija Nordbergin edelleen, 1920 vuoden alusta lukien, kantamaan palkanlisäystä 360 markkaa viiden vuoden palveluksesta sekä kaupunginpalvelijat Björkin ja Lindströmin, joilla jo oli 10 palvelusvuotta, kumpaisenkin saamaan kaksi ikäkorotusta, yhteensä 720 markkaa, niinikään saman vuoden alusta lukien, mihinkä nähden valtuusto puheenalaiseen tarkoitukseen osoitti kaikkiaan 1,800 markkaa suoritettavaksi määrärahasta uusien virkojen perustamista ja palkankorotuksia varten.

Kaupunginvaltuusto oikeutti²⁾ terveystoimiston desinfioitsijan J. A. Malmgrenin virkavuosiin nähden lukemaan hyväkseen sen ajan, jolloin hän oli toiminut terveystoimiston kaitsijana, minkä johdosta hänet oikeutettiin huhtikuun 10 p:stä lukien saamaan ikäkorotuksen 10 vuoden palveluksesta, minkä ohessa valtuusto tähän tarkoitukseen vuodeksi 1920 osoitti 500 markkaa määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Kunnalliskodin osastonhoitajatar O. Saarenheimo oikeutettiin³⁾ ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen sen ajan minkä hän oli toiminut sairaanhoitajattarena Marian sairaalassa, ja oli hänelle näin ollen annettava ikäkorotus kymmenen vuoden palveluksesta, toukokuun 1 p:stä lukien, yhteensä 140 markkaa, minkä määrän kaupunginvaltuusto osoitti määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Kaupunginvaltuusto oikeutti⁴⁾ suomenkielisten kansakoulujen opettajan H. Hetemäen ikäkorotukseen ja eläkkeeseen nähden lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä hän oli toiminut opettajana Bengtsärin ja Nummen kasvatuslaitoksissa sekä myönsi määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten 229: 15 markan määrärahan, eli hänelle viiden vuoden palveluksesta tulevan ikäkorotuksen 5 kuukaudelta vuonna 1920.

Sittenkun erinäisten kaupungin kirjaston amanuenssien työaikaa oli pitennetty ja heidät senvuoksi oli siirretty korkeampaan palkkaluokkaan, oikeutti⁵⁾ kaupunginvaltuusto allamainitut amanuenssit ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä he olivat palvelleet alemman palkkaluokan amanuensseina, mihin nähden amanuenssi A. Hertz oikeutettiin saamaan tällainen korotus kymmenen vuoden palveluksesta sekä amanuenssit H. Allén, A. Henriksson ja I. Tamlander samanlainen korotus viiden vuoden palveluksesta. Menot vuodelta 1920, 1,676: 67 markkaa oli suoritettava määrärahasta uusien virkojen perustamista y. m. varten.

Määrärahoja avoinna olevien virkojen hoidattamiseen. Viransijaisen palkkaamiseksi oikeusneuvosmies J. V. af Frosteruksen viraltapanon johdosta avonaiseksi tulleeeseen raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen virkaan siksi ajaksi, jolta virkaan liittyyvä palkka meni siviilivirkakunnan leskija orpokassaan, päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa 3,333: 30 markkaa, eli vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle tulevaa palkkaa vastaavan määrän.

Oikeusneuvosmies W. F. Heimbürgerin kuoleman johdosta avonaiseksi tulleen raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiesviran hoidattamiseksi viran avoinnaoloaikana osoitti⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,333: 32 markkaa.

Oikeusneuvosmies O. E. Idestamin kuoleman johdosta avonaiseksi tulleen raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen viran hoidattami-

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 3. 13 §. — ²⁾ S:n 24. 11. 24 §. — ³⁾ S:n 31. 8. 44 §. — ⁴⁾ S:n 27. 10. 31 §. — ⁵⁾ S:n 5. 5. 26 §. — ⁶⁾ S:n 6. 4. 20 §. — ⁷⁾ S:n 6. 4. 21 §.

seksi sinä aikana, jona virkaan liittyvä palkka meni leski- ja orpokassaan, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto 2,666:66 markkaa, syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun, suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta. Samalla oikeutti valtuusto sen henkilön, joka määrättiin vakanssiaikana virkaa hoitamaan, nauttimaan samat kalliinajanlisäykset, mitkä maksetaan kaupungin vakinaisille viranpitäjille.

Kun raastuvanoikeuden nuoremman oikeusneuvosmiehen virka, joka vanhemman oikeusneuvosmiehen K. Hj. Saurénin kaksi vuotta sitten tapahtuneen kuoleman johdosta ja nuoremman oikeusneuvosmiehen I. Blåfieldin tultua korotetuksi vanhemmaksi oikeusneuvosmieheksi oli tullut avonaiseksi, edelleen oli täyttämättä, ja virkaan liittyvä palkka oli maksettava siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan, myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto viran hoidattamiseksi viransijaisella puolen vuoden aikana, 1920 vuoden alusta lukien, 3,500 markan määrärahan eli puolet nuoremman oikeusneuvosmiehen vuosipalkasta, suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkio. Kaupunginvaltuusto vahvisti ³⁾ valtuutetuille kaupunginvaltuutetun tehtävästä vuonna 1920 tulevan korvauksen 20 markaksi kokoukselta ja puheenjohtajan palkkion 40 markaksi kokoukselta.

Määräraha puhtaanapitohallitukselle. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁴⁾ vuoden tilierotuksesta 4,000 markan määrärahan puhtaanapitohallituksen jäsenten ja sihteerin palkkioihin vuonna 1920.

Liikenne- ja satamamaksujen korotus. Valtioneuvosto oli tammikuun 29 p:nä myöntynyt ⁵⁾ kaupunginvaltuuston esitykseen kaupungin oikeuttamisesta myöskin vuonna 1920 kantamaan liikenne- ja satamamaksuja 100 %:n korotuksin. Kun liikennekonttorin ilmoituksen mukaan liikennemaksut olivat melkoisesti vähentyneet, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto valtioneuvostolta anoa, että mainittuja maksuja vuonna 1921 saisi korottaa 200 %. Sitävastoin ei valtuusto katsonut olevan aihetta korottaa satamamaksuja samassa suhteessa, vaan olisi niitä kannettava sama määrä kuin vuonna 1920, eli satamataksaan merkityt maksut 100 %:n korotuksin.

Kumottu talvipurjehduskauden aikaisten liikenne- ja satamamaksujen alentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ kumota joulukuun 15 p:nä 1896 tekemänsä talvipurjehduskauden aikaisten liikenne- ja satamamaksujen alentamista koskevan päätöksen.

Punnitus-, mittaus-, pakkaus- ja runsimismaksujen korotus. Viitaten kohonneisiin menoihin kaupungin satamissa suoritettavasta punnituksesta, mittauksesta, pakkauksesta ja runsimisesta oli satamakonttori tehnyt esityksen tästä voimassa olevan taksan korottamisesta. Taksaan sisältyvät maksut kannettiin tosin jo 100 %:n korotuksin, mutta olisi niitä edelleen korotettava, jottei kaupungille koituisi tappiota. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ yhtyä satamakonttorin ehdotukseen ja tehdä maistraatille esityksen sen vahvistamisesta.

Halonmittaustaksan maksujen korotus. Pyydettyssä lausunnossa eräiden kaupungin palveluksessa olevain parmaaajain maistraatille esitetyn anomuksen johdosta halonmittaustaksassa olevain maksujen korottamisesta ilmoitti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto, ettei sillä ollut mitään muistuttamista hakijain esitykseen

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 10. 12 §. — ²⁾ S:n 31. 3. 13 §. — ³⁾ S:n 17. 3. 3 ja 4 §§. — ⁴⁾ S:n 24. 11. 36 §. — ⁵⁾ S:n 17. 3. 8 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 78. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 14 §. — ⁷⁾ S:n 27. 1. 39 §. — ⁸⁾ S:n 14. 9. 17 §; ks. Kunn. asetuskok. n:o 3 vuodelta 1920. — ⁹⁾ S:n 31. 8. 55 §.

myöntymistä vastaan, joka esitys koski mainittujen maksujen korottamista 100 %:lla eli 4 markkaan metriseltä halkosyleltä ja 3 markkaan syleltä 40 senttimetrin pilkkeitä.

Lihantarkastusmaksujen korotus. Sittenkun terveydenhoitolautakunta, huomauttaen, että syksystä 1918 lähtien lihentarkastusasemalla tarkastus- ja muiden maksujen laskemisessa noudatettua taksaa sekä yleisesti katsoen että rahan alenneeseen arvoon nähden täytyi pitää liian alhaisena, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto omasta puolestaan hyväksyä sekä maaherran harkittavaksi ja vahvistettavaksi lähettää ehdotuksen uudeksi taksaksi lihentarkastuslaitosta varten.

Helmikuun 19 p:nä vahvisti²⁾ maaherra mainitun taksan, joka oli seuraavan sisältöinen:

»Taksa Helsingin kaupungin lihentarkastusaseman tarkastus- y. m. maksujen määräämiseksi.

Tarkastusmaksut:

Nautaeläimen, sian tai hevosen ruhosta	Smk. 8: —
20—60 kg. painavan vasikan ruhosta	» 4: —
Pikkuväsikan (alle 20 kg.), pikkuporsaan (alle 20 kg.), lampaan tai vuohen ruhosta	» 2: —
Suolatusta, savustetusta tai palvatusta lihasta sekä tuoreesta, ennen tarkastettujen ja leimattujen eläinten lihasta, kulta-kin 10 kilolta	» 1: —

Höyrykeitäntä- ja suolausmaksut:

Enintään 20 kilon lihamäärästä	Smk. 4: —
Kultakin lisäksi tulevalta 10 kilolta tai sen osalta	» 2: —

Jäähdytyskellarimaksu vuorokaudessa:

Isommista eläinruhoista, kustakin	Smk. 2: —
Pienemmistä eläinruhoista, kustakin	» 1: —

Muist. Isommiksi eläinruhoiksi luetaan: nautaeläin, 20 kg. painavampi vasikka, 20 kg. painavampi sika sekä hevonen. Pieniin eläinruhoihin luetaan pikkuväsikka, pikkuporsas, lammas ja vuohi.

Puolesta ja neljännesruhosta suoritetaan sama maksu kuin kokonaisesta ruhosta.»

Helsingin kaupungin sairaalain sairasmaksutaksa. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä uuden sairasmaksutaksan Helsingin kaupungin kunnansairaaloita varten³⁾, oli Uudenmaan läänin maaherra tammikuun 13 p:nä 1920 vahvistanut⁴⁾ taksan noudatettavaksi.

Sittemmin lähetti kaupungin sairaalain yllhallitus uuden ehdotuksen sairasmaksujen korottamiseksi, minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾ näin kuuluvaksi:

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 1. 27 §. — ²⁾ S:n 31. 3. 10 §. — ³⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 80. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 11. 2. 13 §. — ⁵⁾ S:n 8. 12. 22 §.

»Helsingin kaupungin kunnansairaalan sairasmaksutaksa.

Sairasmaksuja on kunnan sairaaloissa suoritettava alempana mainittujen perusteiden mukaan vuorokaudelta:

A. Marian sairaalassa.

Kaupungissa henkikirjoissa olevain henkilöiden:

yleisessä sairassalissa 10 markkaa,

puoliyksityisessä huoneessa 15 markkaa,

yksityishuoneessa 30 markkaa.

Toispaikkaisten henkilöiden:

yleisessä sairassalissa 30 markkaa,

puoliyksityisessä huoneessa 35 markkaa,

yksityishuoneessa 40 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

Potilaan, jossa sairaalan kirurgisella osastolla on tehty leikkaus, on vahvistetun päivämaksun lisäksi suoritettava 20—100 markan maksu kerta kaikkiaan leikkaus- ja sidetarvikkeista ylilääkärin harkinnan mukaan.

B. Kulkutautisairaalassa.

Tämän kaupungin henkikirjoissa olevain, täällä tai toisella paikkakunnalla sairastuneiden henkilöiden:

yleisessä sairassalissa ei mitään maksua,

puoliyksityisessä huoneessa 15 markkaa,

yksityishuoneessa 30 markkaa.

Henkilöiden, jotka eivät ole kaupungin henkikirjoissa, mutta ovat Helsingissä sairastuneet:

yleisessä sairassalissa ei mitään maksua,

puoliyksityisessä huoneessa 35 markkaa,

yksityishuoneessa 40 markkaa.

Henkilöiden, jotka ovat toisella paikkakunnalla sairastuneet eivätkä ole täällä henkikirjoissa:

yleisessä sairassalissa 25 markkaa,

puoliyksityisessä huoneessa 40 markkaa,

yksityishuoneessa 50 markkaa.

Sairaan täällä henkikirjoissa olevan omaisen, joka ylilääkärin suostumuksella on päässyt sairaalaan:

yleisessä sairassalissa 15 markkaa.

yksityishuoneessa, sairaan huonetoverina, 30 markkaa.

Sairaan toispaikkaisen omaisen, joka on ylilääkärin suostumuksella päässyt sairaalaan:

yleisessä sairassalissa 35 markkaa,

yksityishuoneessa, sairaan huonetoverina, 45 markkaa.

Jos kulkutautisairaalaan kaupungin sairaalaylihallituksen päätöksen mukaan joksikin ajaksi järjestetään tilapäinen osasto semmoille sairaille, joiden hoito muutoin ei ole kulkutautisairaalan asia, saatakoon semmoiselle osastolle otetuilta henkilöiltä sairaalaylihallituksen harkinnan mukaan kantaa sairasmaksuja samoilla perusteilla kuin tässä edellä on määrätty Marian sairaalaan otettuihin henkilöihin nähden.

C. Kivelän sairaalassa.

Kaupungissa henkikirjoissa olevien henkilöiden:

mielenvikaisosastolla 8 markkaa,

muulla osastolla niinkään 8 markkaa.

Toiselta paikkakunnalta olevain henkilöiden:

mielenvikaisosastolla 30 markkaa,

muulla osastolla niinkään 30 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

D. Nickbyn mielisairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöiden:

ensimmäisessä luokassa (ravinto I) 30 markkaa,

toisessa luokassa (ravinto II) 15 markkaa,

kolmannessa luokassa (ravinto III) 8 markkaa.

Lapset, jotka sairaalaan otettaessa eivät ole täyttäneet 15 vuotta, suorittavat kolmannessa luokassa puolen maksun.

E. Humaliston varasairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöiden:

yleisessä sairassalissa 10 markkaa,

puoliyksityisessä huoneessa 15 markkaa.

Toispaikkaisten henkilöiden 30 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

Kaikissa sairaaloissa on sairaalaan otetun potilaan päivämaksu luettava ainoastaan vastaanotto- mutta ei lähtöpäivältä, ellei se satu vastaanotto-päivänä.

Henkilöt, jotka joutuvat vaivaishoidon rasitukseksi, ja joilla hankitun selvityksen mukaan ei ole kotipaikkaoikeutta Helsingissä, asetetaan toisella paikkakunnalla henkikirjoitettujen henkilöiden vertaisiksi.

Kaupungin viranpitäjät, jotka ovat henkikirjoitettuin toisella paikkakunnalla, asetetaan kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöiden vertaisiksi.

Helsingin kaupungin kunnansairaaloille suoritettavat, asianomaisten virkamiesten maksettaviksi panemat sairasmaksut saatakoon tuomiota tai päätöstä hankkimatta ulosottaa siinä järjestyksessä, kuin helmikuun 27 p:nä 1897, annetussa asetuksessa ulostekojen ja muiden yleisten maksujen ulosmittauksesta säädetään.»

Ehdotus oli alistettava maaherran harkittavaksi ja hyväksyttäväksi.

Rakennusyrityksissä suoritettavain maksujen korottaminen: Sittenkun rakennustarkastuskonttori oli tehnyt ehdotuksen sen taksan korottamisesta, jonka mukaan maksut, joita säädetyn toimituskirjain lunastuksen lisäksi kannetaan kaupungin rakennustarkastukseen kuuluvista toimituksista, on maksettava, sekä sen taksan korottamisesta, jonka mukaan on suoritettava maksut oikeudesta erilleen aidata kaupungin maata rakennusyrityksiä varten¹⁾ samoin kuin mainittujen maksujen laskemisessa noudatettavan erikoistaksan korottamisesta, missä maksut on korotettu kolminkertaiseen määrään voimassa olevista maksuista, oli maistraatti kaupunginvaltuustolle lähettänyt

¹⁾ Ks. 1912 vuod. kert. siv. 99 ja 293.

nämä ehdotukset huomauttaen, että taksat olisi korotettava viisikertaisiksi nykyisestään. Vaaditussa lausunnossa yhtyi rahatoimikamari maistraatin mielipiteeseen ja lähetti tämän mukaan laaditut uudet ehdotukset mainituiksi taksoiksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kaksi ensinmainittua ehdotusta jotka olivat seuraavat:

»Ehdotus taksaksi niiden maksujen laskemiseksi, joita säädetyn toimitus-kirjain lunastuksen lisäksi rakennusjärjestyksen mukaan kannetaan Helsingin kaupungin rakennustarkastukseen kuuluvista toimituksista.

1:ksi uutis-, lisä- ja korotusrakennuksesta maksetaan:

a) uutis- ja lisärakennuksesta viisitoista (15) penniä kuutiometriltä rakennuksen kuutiosisällystä, luettuna kellarin lattiasta ja, missä kellaria ei ole, alimman kerroksen lattiasta ylimmän kerroksen ylimpään parrukertaan; sekä

b) korotusrakennuksesta sama maksu kuin uutisrakennuksesta, luettuna korotetun osan alareunasta ylimmän kerroksen ylimpään parrukertaan

Vähin maksu on neljäsatua (400) markkaa.

2:ksi tulisijan-, rakenne- ja julkisivun muutoksesta;

a) tulisijan muutoksesta viisikolmatta (25) markkaa kultakin muutetulta tulisijalta; sekä

b) rakennus-, rakenne- ja julkisivumuutoksesta viisitoista (15) markkaa jokaiselta huoneelta, jossa muutos tehdään, kuitenkin niin, että jos muutos koskee väliseinää tai parrukertaa, ainoastaan toinen muutoksen koskettamista tilavuuksista otetaan huomioon.

Vähin maksu on sataviisikymmentä (150) markkaa.

3:ksi muutosrakennuksesta, joka aikaansaa oleellisen muutoksen rakennuksen pääosiin tai sen käyttämiseen, suoritetaan maksua 1 kohdan sekä pienemmistä muutosrakennuksista 2 kohdan mukaan.

4:ksi tonttirajan ulkopuolelle kadulle tai yleiselle paikalle päin tehdystä ulokkeesta, niinkuin umpinaisesta parvekkeesta, erkkeristä y. m., kattoja kordonkiliistat luvusta erotettuina, maksetaan kerta kaikkiaan sata (100) markkaa neliömetriltä ulokkeen pohjapintaa kultakin kerrokselta.

Rakennustarkastuskonttorin veloittamista maksuista on asianmukaisesti kirjoitetut maksuliput neljäntoista päivän kuluessa kustakin toimituksesta sekä mikäli 4 kohdassa mainittua maksua koskee, neljäntoista päivän kuluessa rakennusyrityksen lopullisen katselmuksen toimittamisesta annettava rahatoimikonttoriin kannettaviksi ja perittäviksi. Kuukauden kuluttua toimituspäivästä saa maksun suorittaa kahden sen jälkeisen viikon kuluessa kunakin arkipäivänä niinä aikoina, jolloin kaupunginkassa pidetään yleisölle avoinna.

Tämän taksan mukaan suoritettaviksi pannuista maksuista saa asiallinen valittaa maistraatille.

Jos piirustusten vahvistamista tarkoittava hakemus lopullisesti evähtään, saa hakija, rakennustarkastajalle asiasta ilmoitettuaan, periä takaisin kaksi kolmattaosaa suorittamistaan maksuista.

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 10. 6 §.

Ehdotus muutetuksi taksaksi, jonka mukaan maksut oikeudesta kaupungin maan erilleen aitaamiseen rakennusyrityksiä varten lasketaan.

Oikeudesta rakennusyritystä varten lauta-aidalla taikka telineillä aidata erilleen kaupungin maata, suoritetaan kultakin viikolta maksua vähintään 5 penniä ja enintään 50 penniä neliometriltä käytettyä aluetta.

Vähin maksu on 50 markkaa.

Muist. Luvan myöntäminen kaupungin maan käyttämiseen tässä mainittuun tarkoitukseen on voimassa olevain säännösten mukaan maistraatin sekä puheenalaisten maksujen veloitus ja kannanta rahatoimikamarin asia.»

Edelleen päätti valtuusto pyytää maistraattia valtioneuvostolle tekemään esityksen kyseessä olevien taksojen vahvistamisesta; erikoistaksan vahvistaminen, jonka mukaan maksut oikeudesta aidata erilleen kaupungin maata kannetaan, tulisi edelleenkin olemaan rahatoimikamarin vallassa.

Vesijohtolaitoksen taksan korotus. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että vesijohtolaitoksen 1914 vuoden taksan²⁾ maksuja saisi 1921 vuoden alusta lukien kantaa 180 %:iin taksaan merkityistä määristä.

Sähkövirran ja kaasun hinnan korotus. Sittenkun kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli kaupunginvaltuustolle tehnyt esityksen sähkövirran ja kaasun hinnan korottamisesta, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto mainitun hinnan huhtikuulla alkavasta mittarien lukemisesta lähtien olevaksi 1: 20 markkaa kaasukuutiometriltä sekä 1: 50 markkaa valaistusvirran ja 1: 10 markkaa voimavirran kilowattitunnilta, minkä ohessa valtuusto valtuutti hallituksen aikaisemmin voimassa olevain perusteiden mukaan myöntämään hinnan-alennusta kuluttajille, jotka ruuanlaitossa olivat pakotetut käyttämään yksinomaan kaasua, sekä antamaan erikoismääräyksiä vahvistettujen hintain soveltamisessa noudatettaviksi. Kun kaupunginvaltuuston edellä mainittu päätös kuitenkin oli tehty siksi myöhään, että korotetut maksut olisivat joutuneet kuluttajien suoritettaviksi kulutuksesta, joka jo oli tapahtunut, oli hallitus sittemmin käsenyt kaasu- ja sähkölaitoksen siirtää korotettujen maksujen veloituksen lähinnä seuraavaan veloituskauteen, minkä toimenpiteen valtuusto hyväksyi⁴⁾.

Sittemmin päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto syyskuun lopussa ja lokakuun alussa toimitetusta mittarien lukemisesta lähtien kulutetun kaasun hinnan olevaksi 1: 50 markkaa m³:ltä siihenästisin hinnanalennuksin.

Edelleen päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto korottaa kaasun hinnan 1: 80 markkaan m³:ltä sekä sähkövalovirran hinnan 2: 40 markkaan ja sähkövoimavirran hinnan 1: 70 markkaan kilowattitunnilta joulukuun lopussa ja sitä seuraavan tammikuun alussa suoritetusta mittarien lukemisesta lähtien. Samalla päätti valtuusto pysyttää voimassa siihenästiset kaasunhinnan alennukset.

Käsitellessään kysymystä sähkövoiman hinnasta havaitsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto olevan aihetta kehottaa kaupungin teknillisten laitosten hallitusta täyttämään sille annetun tehtävän lähemmin tutkia, käykö valaistusvirran kuluttajia jakaminen eri ryhmiin sekä ottaminen käytäntöön rajoitushintoja suurempia sähkövoimamääriä käytettäessä⁷⁾.

Sähkövirran ja kaasun hinnan määräämistapa. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli tehnyt esityksen sen valtuuttamisesta määräämään

¹⁾ Valt. pöytäk. 10. 11. 25 §. — ²⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 186. — ³⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 31 §. — ⁴⁾ S:n 19. 5. 31 §. — ⁵⁾ S:n 28. 9. 17 §. — ⁶⁾ S:n 15. 12. 7 §. — ⁷⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 84.

sähkövirran ja kaasun hinnan, koska ainoastaan täten voitaisiin nopeasti sovittaa hinnat valmistuskustannusten mukaan, mutta ei kaupunginvaltuusto havainnut ¹⁾ esityksen aiheuttavan toimenpidettä.

Raitioteiden matkustajamaksun korotus. Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön tehtyä esityksen ²⁾ raitioteiden matkustajamaksun korotuksesta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa yhtiön korottamaan maksun yksinkertaiselta matkalta yhtiön raitiotievaunuissa 55 penniin, velvoittamalla yhtiön myymään 2 ja 5 markan hintaisia, 4 ja 10 matkaan oikeuttavia alennuslippuja, ja saatiin tämä korkeampi maksu kantaa, kunnes toisin määrättäisiin.

Koululasten raitiotiealennusliput. Käsitellessään kysymystä raitiotie-matkustajamaksun korottamisesta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön johtokuntaa ottamaan harkittavakseen, voitaisiinko yhtiön raitiotielinjoilla ottaa käytäntöön erityisiä koulunuorison alennuslippuja, sekä aikanansa antamaan valtuustolle tämän ehdotuksen aiheuttaman esityksen. Tämän johdosta oli johtokunta ilmoittanut, ettei se, sittenkun useissa tilaisuuksissa on todettu, että matkustajatulva raitioiteilla on erittäin suuri niinä aikoina päivästä, jolloin koulunuoriso on koulumatkalla, ole katsonut voivansa ryhtyä ehdotettuun toimenpiteeseen, jotapaitsi olisi otettava huomioon, että näitä lippuja luultavasti käytettäisiin melko laajassa mitassa muidenkin raitiotiematkain kuin koulumatkain tekemiseen.

Ehdotus ei aiheuttanut ⁴⁾ toimenpidettä valtuuston puolelta.

Munkkiniemen ja Hagan raitioteiden matkustajamaksun korotus. Osakeyhtiö M. G. Steniuksen anomuksesta, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, muuttaen Munkkiniemen—Hagan raitioteiden toimilupakirjan 8 §:n d) kohtaa, oikeuttaa mainitun yhtiön toistaiseksi, ja kunnes kaupunginvaltuusto toisin päättää Ylioppilastalon—Munkkiniemen ja Ylioppilastalon—Hagan välisen raitiotien käyttämisestä kantamaan enintään 2 markkaa vakinaiselta sekä 10 markkaa ylimääräiseltä kulkuvuorolta sillä ehdolla, että yhtiö puolestaan sitoutuu sähkölaitokselle suorittamaan sähkövirran kulutuksesta korotettua maksua, mikä määrätään siten, että yhtiön kanssa alkuaan sovitun hinnan lisäksi maksetaan 25 penniä kilowattitunnilta jokaiselta matkalta, minkä halkojen hinta ylittää 8:50 markkaa m³:ltä.

Pika-ajuritaksan korotus. Viitaten elintarpeiden ja rehujen kohonneisiin hintoihin oli Suomen ajurien liiton Helsingin osasto maistraatille esittänyt muutoksia voimassa olevaan pika-ajuritaksaan, osin sen korottamiseksi, osin alueiden muuttamiseksi. Kaupunginvaltuusto, jonka lausuntoa asiasta oli vaadittu, päätti ⁶⁾ puoltaa poliisimestarin taksaehdotusta ⁷⁾ sekä samalla esittää että maistraatti ryhtyisi sensuuntaiseen toimenpiteeseen, että taksa olisi liikenneöivän yleisön helposti saatavana, jota vastoin kysymys aluejaon mahdollisesta muuttamisesta lähetettiin lausunnon saamiseksi katuliikennettä järjestävään komiteaan.

Automobiilien katsastustaksan korotus. Vaadituksi lausunnoksi automobiilien katsastustaksan muuttamista koskevasta ehdotuksesta ilmoitti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan ⁹⁾.

Kaupungin lähettien uusi taksa. Sittenkun poliisikamari maistraatin kehotuksesta oli laatinut ehdotuksen kaupungin lähettien uudeksi taksaksi,

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 8. 42 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 56 vuodelta 1919. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11. 2. 1 §. — ⁴⁾ S:n 27. 10. 42 §. — ⁵⁾ S:n 14. 9. 24 §. — ⁶⁾ S:n 14. 9. 6 §. — ⁷⁾ Kunn. asetuskok. n:o 3 vuodelta 1920. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 4 §. — ⁹⁾ Ks. Kunn. asetuskok. n:o 4 vuodelta 1920.

oli maistraatti lähettänyt sen lausunnon saamiseksi kaupunginvaltuustolle, joka ilmoitti¹⁾, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistuttamista sitä vastaan.

Kansakoulujen ja kasvatuslaitosten valtioapu. Sittenkun kaupunginvaltuusto toukokuun 6 p:nä 1919 oli valtioneuvostolta anonut, että kaupungille vuodelta 1919 myönnettäisiin valtioapua sen kansakouluille ja kasvatuslaitoksille 25 % kaupungilla mainittujen laitosten ylläpidosta olleista menoista eli kansakouluille 999,917:14 markkaa ja kasvatuslaitoksille 86,428:59 markkaa, oli kouluhallitus, jolle kaupunginvaltuuston kirjelmä oli lähetetty kirjeessä heinäkuun 9 p:ltä s. v., anonut lähempää selvitystä asiassa maistraatilta, joka taas lähetteellä huhtikuun 1 p:ltä 1920 oli vaatinut rahatoimikamarilta menojen erityisluettelo. Kamarin laskelmien mukaan nousivat menot, jotka saa panna valtioavun laskemisen perustukseksi, mainitulta vuodelta kansakouluista 4,219,140:43 markkaan ja kasvatuslaitoksista 301,963:44 markkaan. Kouluhallitus oli sittemmin käsitellyt asian lopullisesti ja myöntänyt²⁾ kaupungille valtioapua sen kansakouluille 25 % yllämainitusta menomäärästä, eli 1,054,800 markkaa, jota vastoin kasvatuslaitoksia myönnettiin ainoastaan 72,900 markkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ valtioneuvostolta anoa valtioapua vuodelta 1920 suomenkielisille kansakouluille 1,045,341:57 markkaa, ruotsinkielisille kansakouluille 571,367:12 markkaa ja kasvatuslaitoksille 115,433:95 markkaa eli yhteensä 1,732,142:64 markkaa.

Kaupunkien kansakoulurakennusten vuokra-arvon laskemisperusteet. Kouluhallituksen ilmoituksen mukaan oli valtioneuvosto lokakuun 14 p:nä määrännyt⁴⁾, että kaupunkien kansakoulutalojen vuokra-arvo, joka on perustuksena kaupunkien kansakoululaitokselle tulevaa valtioapua laskettaessa, on oleva 8 % koulurakennusten ynnä tonttien kirjaanpannusta arvosta rakennusvuonna sekä niiden mainittavampien korjausten kirjaanpantujen kustannusten määrästä, jotka ovat lisänneet rakennusten arvoa, mihin on lisättävä kaupungin meno- ja tulosäännön mukaiset vuotuiset kunnossapito-, hoito- ja puhtaanapitokustannukset.

Lisäys maistraatin tarverahoihin. Kaupunginvaltuusto osoitti⁵⁾ käyttövaroistaan 20,000 markan lisäyksen maistraatin tarverahoihin.

Lisätty määräraha rikostuomioiden täytäntöönpanijalle. Kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ 1,500 markan lisäyksen rikostuomioiden täytäntöönpanijan kanslia-apulaisen palkkausta ja puhtaaksikirjoitusta varten otettuun määrärahaan, suoritettavaksi 1920 vuoden tilierotuksesta.

Kaupunginvoudin konttorin ylityt määrärahat ja lisämääräraha sille. Kaupunginvoudin konttorin anomukseen saada ylittää tarverahainmäärärahansa vuodelta 1919 999:35 markalla myöntyi⁷⁾ kaupunginvaltuusto.

Kaupunginvoudin konttorin tarverahain määrärahaan vuodelta 1920 myönsi kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,300 markan lisäyksen⁸⁾ sekä konttorin vuokra-, siivoamis y. m. määrärahaan 3,000 markan lisäyksen⁹⁾, suoritettavaksi 1920 vuoden tilierotuksesta.

Määräraha ylimääräisen kaupunginviskaalin palkkaamiseen. Koska raastuvanoikeuden uudestijärjestämisen johdosta tarvittiin kolme vakinaista ja kaksi ylimääräistä kaupunginviskaalia, mutta menosääntöön oli merkitty määräraha vain yhtä kaupunginviskaalia varten, minkä johdosta oikeuskanslerin

¹⁾ Valt. pöytäk. 1. 6. 3 §; ks. Kunn. asetuskok. n:o 2 vuodelta 1920. — ²⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 9 §. — ³⁾ S:n 14. 9. 7 §. — ⁴⁾ S:n 24. 11. 10 §. — ⁵⁾ S:n 28. 9. 9 §. — ⁶⁾ S:n 27. 10. 3 §. — ⁷⁾ S:n 27. 1. 3 §. — ⁸⁾ S:n 28. 9. 10 §. — ⁹⁾ S:n 27. 10. 16 §.

asianmukaisesti määräämä toinen ylimääräinen kaupunginviskaali ei voinut kaupunginkassasta nostaa mitään palkkiota, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto määrärahaa uusien virkojen perustamista y. m. varten 5,500 markkaa ylimääräisen kaupunginviskaalin palkkaamiseen.

Lisäys raastuvanoikeuden tarverahain määrärahaan. Kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 40,000 markan lisäyksen raastuvanoikeuden tarverahain määrärahaan suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Määräraha ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten. Kaupunginvaltuusto määräsi ³⁾ 1921 vuoden menosääntöön raastuvanoikeuden ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten merkittäväksi 16,000 markan määrärahan.

Lisäys raatihuoneen arkiston tarverahain määrärahaan. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ vuoden tilierotuksesta 25,000 markan lisäyksen raatihuoneen arkiston tarverahain määrärahaan.

Toimenpiteet kaupunginvaltuuston käyttövarain ylityksen johdosta. Huomauttaen, että kaupunginvaltuuston käyttövaroja jo oli tuntuvasti ylitetty, oli valtuusto kehottanut rahatoimikamaria tekemään ehdotuksen tästä johtuviksi toimenpiteiksi. Tämän johdosta huomautti ⁵⁾ rahatoimikamari, että käyttövaroilla on vararahaston luonne sellaisten menojen suorittamiseksi, joita budjettia laadittaessa ei ole edellytetty. Aikaisempina vuosina oli kylläkin sattunut, että käyttövaroja oli ylitetty, mutta ei tämän ollut katsottu antavan aihetta erityisiin toimenpiteisiin valtuuston puolelta. Syynä siihen, että kysymys oli tullut polttavaksi, oli se seikka, että viime vuosien todelliset menot kalliinajan vuoksi olivat siksi suuressa määrin ylittäneet lasketut menot, etteivät käyttövarat lähimainkaan riittäneet näin syntyneen vajauksen peittämiseksi. Asiaa harkitessaan rahatoimikamari ei ollut voinut olla kiinnittämättä huomiota siihen seikkaan, että valtuustolle usein oli ilmoitettu verrattain pienistä määrärahojen ylityksistä. Näin ollen voitiin panna kysymyksenalaiseksi, oliko joka tapauksessa tarpeellista alistaa tämäntapaiset kysymykset valtuuston harkittavaksi. Olihan usean johto- ja lautakunnan käytettävänä useita määrärahoja, vaikka ne hyvin olisivat voineet esiintyä yhtenäkin eränä. Mitään erityisen pätevää syytä ei rahatoimikamarin mielestä ollut olemassa, joka estäisi käyttämästä toisen määrärahan ylijäämää toisen määrärahan vajauksen peittämiseksi, kunhan tämä siirto vain tapahtui määrättyissä puitteissa ja valtuuston vahvistamien ohjeitten mukaan. Jos tällainen menettelytapa tulisi käytäntöön hyväksytyksi, ei valtuuston käyttövaroja lähimainkaan tarvitsisi yhtä suuresti rasittaa kuin tätä nykyä. Oli itsestään selvä, että, milloin ryhmän kokonaismäärä oli loppuun kulutettu, taikka milloin joku ryhmään kuulumaton määräraha osoittautui tarkoitukseensa riittämättömäksi, taikka milloin varoja tarvittiin tarpeisiin, joita menoarviota vahvistettaessa ei ollut edellytetty, kysymykset lisämäärärahojen tai uusien määrärahojen myöntämisestä alistettiin valtuuston harkittavaksi. Edellyttäen, että menoarviossa oli valtuuston käytettäväksi aavistamattomia tarpeita varten varattu riittävä vararahasto, olisi pyydetty määrarahat mukavimmin tästä osoitettava, tai myöskin ennakkomaksuna kaupunginkassasta maksettava ja lopullisesti otettava huomioon seuraavan vuoden menosääntöä laadittaessa. Hankalammaksi kävi lisämäärärahojen ja uusien määrärahojen myöntäminen, milloin valtuuston käytettävissä oleva vararahasto oli loppuun kulutettu. Sellaisissa tapauksissa näytti rahatoimikamarista käytännöllisimmältä, että sekä lisämäärärahoja että uusia määrärahoja myönnettiin ennakkomaksuina.

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 3. 14 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 13 §. — ³⁾ S:n 24. 11. 8 §. — ⁴⁾ S:n 10. 11. 3 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4.

Työmäärärahat ja muut niihin verrattavat määrärahat voitiin haitatta maksattaa ennakolta kaupunginkassasta ja ottaa huomioon seuraavan vuoden menosääntöä laadittaessa. Kirjanpidollisia seikkoja silmälläpitäen olisi näin myönnettyt erät käyttövarojen tilille merkittävä, mutta tilin siten syntynyt vajaus otettava huomioon seuraavan vuoden menosääntöä laadittaessa vajauksena käyttömäärärahan kohdalla. Rahatoimikamari ehdotti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että vastaisissa menosäännöissä kunkin lauta- ja johtokunnan tai laitoksen kohdalle merkityt hoitokustannuksen luontoa olevat määrärahat laatusa mukaan jaettaisiin ryhmiin, joissa toisesta määrärahasta jäänyt säästö voidaan rahatoimikamarin harkinnan mukaan käyttää toisessa määrarahassa syntyneen vajauksen täyttämiseksi;

että lisämääräraha on kaupunginvaltuustolta ehdottomasti anottava milloin ryhmää varten varattu määräraha on ryhmään kuuluvien menojen suorittamiseksi riittämätön tai milloin määrättyyn tarkoitukseen varattu, ryhmään kuulumaton määräraha loppuu kesken;

että lisämäärärahoja myönnettäessä työ- ja muut samanluontoiset määrärahat osoitettaisiin kaupunginkassasta ennakkomaksuina, jotka ovat seuraavan vuoden menosääntöön otettavat;

että muut lisämäärärahat ynnä uusiin tarkoituksiin kenties myönnettyt määrärahat osoitettaisiin kaupunginvaltuuston käyttövaroista taikka muista menosäännössä olevista yleismäärärahoista suoritettaviksi; sekä

että milloin valtuuston käyttövarat ovat loppuun käytetyt, edellisen kohdan mukaan myönnettyt määrärahat osoitettaisiin ennakosuorituksina kaupunginkassasta maksettaviksi ja edelleenkin valtuuston käyttövarojen tilille merkittäviksi, ollen täten syntynyt vajaus seuraavan vuoden menosääntöön erikseen käyttövarain määrärahan kohdalla huomioon otettava.

Edelleen ehdotti rahatoimikamari tämän lisäksi:

että ensimmäisessä kohdassa mainitusta määrärahojen siirtämisestä saisi vuonna 1921 rahatoimikamari tarkemmin määrätä.

Kaupunginvaltuuston kokouksessaan helmikuun 11 p:nä päätettyä palauttaa ehdotuksen rahatoimikamariin, jonka tuli ehdotuksesta hankkia revisionikonttorin lausunto sekä valtuustolle antaa uusi lausunto, oli revisionikonttori tehnyt erinäisiä muistutuksia rahatoimikamarin ehdotuksia vastaan. Kamari pysyi kuitenkin kaikilta kohdin asiassa aikaisemmin tekemässään esityksessä. Asia lähetettiin¹⁾ lausunnon saamista varten budjettivaliokuntaan, joka syyskuun 21 p:nä päivätyssä mietinnössään²⁾ lausui m. m., että varmin keino kaupunginvaltuuston arvaamattomien tarpeiden määrärahan ylityksen estämiseksi vastaisuudessa epäilemättä olisi, että menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkitään tähänastista runsaampi määräraha. Käyttövarain määrärahaan korottamisesta tosin olisi, siihen katsomatta, että se ehkä voisi aiheuttaa liian korkean verotuksen, se haitta, että kysymys verraten suuren verotusvaramäärän käyttämisestä jäisi budjetin järjestelyssä avoimeksi. Mainitut haitat olisivat vältettävissä siten että ainoastaan vähäinen osa määrärahaa annettaisiin kaupunginvaltuuston vapaasti käytettäväksi, jota vastoin muu osa jaettaisiin niiden menosäännön pääluokkien kesken, jotka tavallisesti vaativat huomattavampia lisäyksiä. Näihin varatut rahamäärät saisi kaupunginvaltuuston kunakin kertana tekemän päätöksen mukaan käyttää ainoastaan kunkin eri pääluokan menoihin, jota vastoin muut menot suoritettaisiin valtuuston vapaasti käytettäväksi asetetuista varoista, jotka

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 11§ ja 5. 5. 1 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31.

edelleen merkittäisiin menosääntöön yhtenä ainoana eränä. Tämä menettely olisi valiokunnan mielestä toteutettava jo 1921 vuoden alusta lähtien, mutta olisi sitä noudatettava ainoastaan niin kauan kuin olojen harkitaan sitä vaativan; mikäli hintaolot vakiintuvat, palattaisiin aikaisempaan budjetin järjestykseen.

Mitä tulee 1920 vuoden lisämenoihin, olisi niihin nähden lähinnä otettava ratkaistavaksi kysymys, miten budjettiin merkittyjen käyttövarain ehdolliseen ylitykseen nähden oli meneteltävä. Tätä kysymystä käsitellessään oli valiokunta yhtynyt siihen käsitykseen, että päätös määrärahaan myöntämisestä käyttövarain lisäksi olisi tehtävä määräenemmistöllä. Näiden määrärahaan kirjaanpanoon nähden oli lausuttu eroavia mielipiteitä, mutta olivat valiokunnan jäsenet yhtyneet siihen ehdotukseen, että puheenalaiset lisämenot olisi pantava maksettaviksi kuluvan vuoden tilierotuksesta (teknillisiin laitoksiin nähden niiden voittovaroista), siihen katsomatta, oliko säästöä vai vajausta odotettavana. Tätä valiokunnan ehdottamaa menettelyä noudatettaisiin vastedeskin siinä tapauksessa että valtuuston käyttövarat tulisivat ennen aikojaan kulutetuiksi. Rahatoimikamarin ehdotuksiin n. s. ryhmämäärärahaan käytäntöön ottamisesta ja työmäärärahoja koskevain kysymysten käsittelystä ei valiokunnalla ollut mitään muistuttamista.

Valiokunta ehdotti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että vastaiset menosäännöt on laadittava vaarinottaen

a) että kunkin tärkeämmän pääluokan kohdalle harkinnan mukaan merkitään määräraha kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan käytettäväksi näihin pääluokkiin kuuluvien arvaamattomien menojen suoritukseen; sekä

b) että kunkin lauta- ja johtokunnan kohdalle merkityt hallintokustannusten luontoiset määrarahat laatunsa mukaan jaetaan ryhmiin, joiden jossakin määrarahassa syntyneen säästön saa rahatoimikamarin harkinnan mukaan käyttää toisessa määrarahassa syntyneen vajauksen täyttämiseen;

että budjetin vahvistamisen jälkeen myönnettyt työ- ja muut samantyyppiset määrarahat on kaupunginkassasta osoitettava etuanteina, jotka on merkittävä seuraavan vuoden menosääntöön; sekä

että kaupunginvaltuuston käyttövarain tultua kulutetuiksi lisäksi tarvittavat määrarahat on myönnettävä määräenemmistöllä ja pantava maksettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin ¹⁾.

Lisäys kaupunginvaltuuston kanslian tarverahoihin. Kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 180,000 markan lisäyksen kansliansa tarverahoihin suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Erinäisten määrärahojen ylitys. Kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ rahatoimikamarin ylittämään seuraavat 1919 vuoden menosääntöön merkityt määrarahat allamainituin määrin:

1916 vuoden velkakirjalaina, korko	Smk	12,500: —
Rahatoimikamarin tarverahat	»	40,000: —
Kauppahallit	»	20,500: —
Kunnalliset virutushuoneet	»	1,500: —
Raatihuone	»	6,000: —
Erinäisten kaupungin talojen kalusto y. m.	»	5,000: —
Uusien puhelinten ja osuustodistusten osto	»	12,000: —
Puhelinmaksut	»	6,000: —

Yhteensä Smk 103,500: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 28. 9. 23 §. — ²⁾ S:n 13. 10. 18 §. — ³⁾ S:n 27. 1. 12 §.

Lisäyksestä tilille: tilapäislainat, korot ja provisiot y. m., jota rahatoimikamari niinikään oli anonut, tuli kamarin, sittenkun tarvittava määrä oli todettu, tehdä valtuustolle esitys sen osottamisesta.

Edelleen myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat lisäykset alempana mainittuihin vuoden menosäännön määrärahoihin, nimittäin: 1919 vuoden toisen obligatiolainan korot 357,280 markkaa, tilapäislainain ja juoksevan pankkivelan korot 2,500,000 markkaa sekä leima- ja muu vero 60,000 markkaa, minkä ohessa valtuusto oikeutti rahatoimikamarin tarpeellisella määrällä ylittämään määrärahan provisioita, kurssierotuksia y. m. varten.

Lisäyksiä rahatoimikonttorin määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ vuoden tilierotuksesta 40,000 markan lisäyksen määrärahaan rahatoimikonttorin ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi ja yhtä suuren rahamäärän konttorin tarverahain määrärahaan.

Liikennekonttorin määrärahan ylityksiä ja lisäyksiä sen määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ liikennekonttorin 23,394: 66 markalla ylittämään 1919 vuoden menosääntöön merkityt polttoaineita, valaistusta, vedenkulutusta, kalustoa, sähköhissien käyttökuluja ja tarverahoja varten otetut määrärahat.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ liikennekonttorille 42,000 markkaan nousevan lisäyksen konttorin lämmitys- ja valaistusmäärärahaan sekä tarverahain määrärahaan suoritettavaksi 1920 vuoden tilierotuksesta.

Satamakonttorin määrärahan ylitys ja lisäyksiä sen määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁵⁾ satamakonttorin 430: 85 markalla ylittämään 1919 vuoden tarverahain määrärahan ja osoitti vuoden tilierotuksesta yhteensä 4,500 markkaa lisäyksenä 1920 vuoden lämmitys- ja valaistus- sekä tarverahain määrärahaan.

Tilastokonttorin määrärahan ylitys ja lisäyksiä sen määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ oikeuttaa tilastokonttorin 158,000 markalla ylittämään 1919 vuoden menosäännön määrärahan konttorin painatuskuluja varten.

Vuoden tilierotuksesta osoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto 3,500 markan lisäyksen tilastokonttorin tarverahain määrärahaan ja 10,000 markkaa kunnalliskertomusta sekä käännös- y. m. töitä varten vuonna 1920 otettuun määrärahaan.

Lisämäärärahoja sosialilautakunnalle. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁸⁾ käyttövaroistaan 3,600 markan lisäyksen sosialilautakunnan neuvontamäärärahaan ja 5,000 markkaa tilapäisen kanslia-apulaisten palkkaamiseen.

Määräraha ylimääräisen henkilökunnan palkkaamiseksi kunnan työnvälitystoimistoon. Sen johdosta, että kaupunginvaltuusto oli tammikuun 29 p:nä 1920 päättänyt kunnan työnvälitystoimiston kotipalvelijatar- sekä ravintola- ruokalapalvelijasto-osastot pidettäväksi avoimna myöskin iltapäivisin, osoitti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 10,000 markan määrärahan ylimääräisen henkilökunnan palkkaamiseksi toimistoon.

Käyttämättömän määrärahan siirtäminen vuoteen 1921. Kunnan työnvälitystoimiston tekemään esitykseen, että johtokunta saisi vuoteen 1921 siirtää kaupunginvaltuuston toimiston huoneiston laajentamiseksi myöntämän, mutta käyttämättä jääneen 40,000 markan määrärahan, ei kaupunginvaltuusto havainnut ¹⁰⁾ olevan syytä myöntyä, mutta antoi johtokunnan toi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 12 §. — ²⁾ S:n 10. 11. 9 §. — ³⁾ S:n 31. 3. 23 §. — ⁴⁾ S:n 24. 11. 17 §. — ⁵⁾ S:n 6. 4. 23 § ja 10. 11. 7 §. — ⁶⁾ S:n 27. 1. 19 §. — ⁷⁾ S:n 10. 11. 23 §. — ⁸⁾ S:n 19. 5. 20 § ja 1. 6. 16 §. — ⁹⁾ S:n 6. 4. 29 §; vrt. tätä kert. siv. 181. — ¹⁰⁾ S:n 24. 11. 33 §.

meksi tehdä uuden ehdotuksen toimiston huoneiston sisustamisesta, niin pian kuin elintarvetoimikunta oli luovuttanut hallustaan sen Länsirannan talossa n:o 10 sijaitsevan huoneiston, joka valtuuston päätöksen mukaisesti oli varattu toimiston laajentamiseen.

Eväty raittiuslautakunnan määräraha-anomus. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ evätä rahatoimikamarin esityksen määrärahan myöntämisestä raittiuslautakunnan toimintaa varten.

Kunnallisasetuskokoelman julkaisemista varten olevan määrärahan ylitys. Kunnallisasetuskokoelman toimittajan anottua lisäyksen myöntämistä 1919 vuoden menosääntöön merkittyyn määrärahaan kunnallisasetuskokoelman julkaisemista, varten oikeutti ²⁾ kaupunginvaltuusto hänet ylittämään puheenalaisen määrärahan 2,500 markalla.

Korvaus vaaliluettelon laatimisesta. Henkikirjoittajan anomuksen korotetun korvauksen myöntämisestä kunnallisvaalien vaaliluettelon laatimisesta ei kaupunginvaltuusto havainnut ³⁾ aiheuttavan toimenpidettä.

Lisäys kunnallisvaalien määrärahaan. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁴⁾ käyttövaroistaan 120,000 markan lisäyksen budjettierään kunnallisvaalikustannukset.

Eduskuntavaalien kustannukset. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ käyttövaroistaan 7,747 markan määrärahan uusien vaaliluetteloiden laatimisesta eduskuntavaaleja varten olleiden kustannusten suoritukseen.

Lisäyksiä erinäisiin palolaitoksen määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ kaikkiaan 85,000 markan lisäyksen erinäisiin palolaitoksen määrärahoihin suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Palomestarien vaatetusmääräraha. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ myöntää 3,000 markkaa vaatetusavustuksena kaupungin kolmelle palomestarille budjettiin merkitystä uusien virkain perustamista ja palkankorotuksia varten otetusta määrärahasta.

Määrärahoja poliisilaitokselle. Poliisimestarin maaherralle tekemän esityksen johdosta, että hankittaisiin määräraha eräiden hevosten ostoa varten poliisilaitokselle, päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto ilmoittaa kaupungin suostuvan ^{2/7} illa ottamaan osaa 10 hevosen ostosta mainitulle laitokselle johtuviin kustannuksiin. Poliisilaitos oli maaherralta anonut seuraavia lisämäärärahoja: 3,500 markkaa antropomeetrisen toimiston voimassapitorahaan, 3,500 markkaa poliisikoirain elatusmäärärahaan, 8,000 markkaa laitoksen puhelinten kunnossapitomäärärahaan, 40,000 markkaa laitoksen hevosten elatusmäärärahaan ja 30,000 markkaa sen automobiilien sekä moottori- ja pelastusveneiden kunnossapitoon, ja päätti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto, jolta oli vaadittu lausuntoa yllämainituista esityksistä ilmoittaa, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistuttamista mainittujen lisämäärärahojen myöntämistä vastaan, joihin kaupunki suostuu ottamaan osaa säädetyssä suhteessa.

Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁰⁾ 125,000 markan lisäyksen poliisilaitoksen polttoainemäärärahaan suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Poliisilaitoksen kustannusten suoritus. Esiteltäessä sisäasiainministerin kirjelmää kehoituksineen Helsingin kaupungille vallitsevissa tukalissa oloissa täyttämään velvollisuutensa ottaa osaa hallituksen päättämään poliisilaitoksen menojen suoritukseen, kunnes olot sallivat laatia mainitulle laitokselle uuden

¹⁾ Valt. pöytäk. 10. 11. 13 §. — ²⁾ S:n 27. 1. 4 §. — ³⁾ S:n 31. 8. 54 §. — ⁴⁾ S:n 19. 5. 12 §. — ⁵⁾ S:n 5. 5. 7 §. — ⁶⁾ S:n 13. 10. 13 §. — ⁷⁾ S:n 27. 1. 22 §. — ⁸⁾ S:n 5. 5. 8 §. — ⁹⁾ S:n 13. 10. 3 ja 4 §§, 27. 10. 8 § ja 10. 11. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 24. 11. 13 §.

vakinaisen menosäännön, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto velvoittaa kaupungin^{2/7}lla ottamaan osaa poliisilaitoksen 1918 vuoden ylimääräisiin menoihin, sillä edellytyksellä että valtio puolestaan suostuu^{5/7}lla ottamaan osaa kaupungin vuosina 1917 ja 1918 suorittamiin ylimääräisiin poliisimenoihin, minkä ohessa valtuusto valtuutti rahatoimikamarin valtion kanssa äskenmainitussa suhteessa tekemään lopputilin.

Evätyljä määrärahoja poliisilaitokselle. Ruoka-annosten kustantamiseksi pidätetyille, lukuunottamatta niitä, jotka olivat pidätettyinä etsivän keskus-poliisin toimesta, oli valtioneuvosto vuodeksi 1919 myöntänyt Helsingin poliisilaitokselle 47,893: 75 markan lisämäärärahan ja samaan tarkoitukseen vuodeksi 1920 50,000 markkaa tilitystä vastaan. Edelleen oli valtioneuvosto poliisilaitokselle myöntänyt seuraavat lisämäärärahat: lääkkeiden ja side-tarvikkeiden ostoon 4,000 markkaa, puhtaaksikirjoitusta ja tarverahoja varten 50,000 markkaa, kumirenkaiden hankkimiseksi poliisilaitoksen auto-mobiiliin 3,580 markkaa, laitoksen automobiilien sekä moottori- ja pelastus-veneiden kunnossapitoon 24,000 markkaa, laitoksen talousmenojen suoritta-mista, hevosten elatusta, raitiotielippujen ostoa sekä puhelinten kunnossa-pitoa varten kaikkiaan 312,900 markkaa, vartiopuhelinten korjaukseen 20,925 markkaa, uusien sylinterien hankkimiseksi laitoksen moottoriveneihin ja mainittujen veneiden sekä laitoksen automobiilien ja pelastusveneiden kun-nossapitoon lisäksi 19,000 markkaa, ja oli kaupunginvaltuustolle näistä pää-töksistä ilmoitettu, jotta kaupunki^{2/7}lla ottaisi osaa näistä aiheutuneisiin kustannuksiin. Tämän johdosta katsoi valtuusto olevansa pakoitettu huomauttamaan²⁾ valtuuston monituksia kertoja, saatuaan ilmoituksen, että kau-pungin poliisilaitokselle oli myönnetty sellaisia määrärahoja, joita ei ollut merkitty 1916 vuoden menosääntöön eikä myöhemmin muutettuihin meno-sääntöihin, joihin määrärahoihin kaupungin tulisi ottaa osaa ilmoitetussa suhteessa, valtioneuvostolle ilmoittaneen käsityksenään, ettei kaupunkia ilman sen suostumusta voitu velvoittaa suorittamaan mainittuja menoja, sekä pyytäneensä vastedes, ennenkuin sellaisia määrärahoja myönnettiin, tilai-suutta antaa lausuntonsa niiden tarpeellisuudesta. Koska näitä kaupungin-valtuuston lausuntoja ei kuitenkaan ollut otettu huomioon, katsoi²⁾ val-tuusto, joka edelleen pysyi käsityksessään kaupungin velvollisuudesta ottaa osaa poliisilaitoksen menojen suoritukseen, ettei se voinut nykyään, ja kunnes valtuuston yllämainittu esitys oli otettu huomioon, velvoittaa kaupunkia ottamaan osaa puheenalaisen lisämäärärahan aiheuttamiin menoihin.

Sittemmin saapui sisäasiainministeriöltä ilmoitus valtioneuvoston, kau-punginvaltuuston näistä asioista antamia kirjelmiä esiteltäessä, pysyneen käsityksessään kaupungin velvollisuudesta ottaa osaa 1916 vuoden meno-säännössä määrättyssä suhteessa kalliista ajasta ja vallitsevista levottomista oloista johtuneiden poliisilaitoksen arvaamattomien menojen suoritukseen sekä kehoittaneen maaherraa Helsingin kaupunginvaltuustolle ilmoittamaan, että valtioneuvosto, laatiessaan poliisilaitosten väliaikaisia menosääntöjä vuosiksi 1916 ja 1920, ei ollut katsonut voivansa niihin merkitä muita eriä kuin palkat, jotavastoin se niitä muita arvaamattomia ja erittäin vaihtelevia menoja varten, joihin kaupunkien 1916 vuoden menosäännön mukaan tulee ottaa osaa niinikään^{2/7}lla, mainituiksi vuosiksi oli merkinnyt yhteismäärä-raham, jonka eduskunta oli myöntänyt, tietenkin edellyttäen kaupunkien

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 5. 13 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 6 §, 31. 8. 7 §, 14. 9. 1 §, 28. 9. 5 §, 13. 10. 6 § ja 27. 10. 7 §.

sittemmin suorittavan valtiolle asetuksenmukaisen korvauksen. Tämän johdosta ja kun hallituksen oli mainittuna aikana lisäksi täytynyt valtiovaroista myöntää tuntuvia määrärahoja eritoten Helsingin kaupungin poliisilaitokselle, joista menoista kaupungin oikeastaan olisi suoritettava säädetty osansa, oli valtioneuvosto kehoittanut maaherraa valvomaan, että Helsingin kaupunki vallitsevina tukalinakin aikoina täytti velvollisuutensa ja suoritti osuutensa poliisilaitoksen menoista, kunnes olojen ja rahan arvon vakiinnuttua tarjoutui tilaisuus laatia uusi vakinainen menosääntö Helsingin poliisilaitokselle.

Vastauskirjelmässä huomautti ¹⁾ kaupunginvaltuusto m. m. hallituksen, maamme tultua erotetuksi Ruotsista, ryhtyneen perustamaan poliisikamareja useihin maamme kaupunkeihin ja asettaneen ne valtionviranomaisten välittömän valvonnan alaisiksi. Siten valtiovalta, 1789 vuoden vakuutuksesta poiketen, varasi itselleen vallan asettaa ja erottaa kaupunkien poliisihoidon palveluksessa olevat virkamiehet. Mikäli kaupunkikunnat siten menettivät kaiken vaikutusvallan poliisijohtoon, sikäli valtio sen sijaan otti huolekseen tuntevan osan poliisilaitosten voimassapitokustannuksista. Sen johdosta että poliisikamarit ovat valtionviranomaisten alainen elin, on hallitus viime kädessä päättänyt poliisilaitoksesta johtuvain menojen määrän sekä vahvistanut poliisilaitoksen vuosirahasäännöt. Kaupunkikunnille on kuitenkin aina suotu oikeus ottaa osaa vuosirahasäännön laatimiseen. Mitä eritoten Helsingin kaupunkiin tulee, oli kaupunginvaltuusto, mikäli koski kaupungin itsemääräämisvallan ja velvollisuuksien rajoja valtion suhteen poliisihoidon kustannusten suorittamiseen nähden, aikaisemmin aina ollut siinä käsityksessä, että kaupunki on velvollinen osaltaan kustantamaan toimenpiteitä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden voimassapitämiseksi sekä omista varoistaan osoittamaan rahoja tähän tarkoitukseen ainoastaan sikäli, kuin kaupunki itse tutki mainitut toimenpiteet tarpeellisiksi ja siis varoja niitä varten oli myönnettävä. Tämän periaatteen, jota ei hallitus kuitenkaan maamme ollessa Venäjän valtakunnan yhteydessä aina ollut noudattanut, on katsottu johtuvan kunnallisen itsehallinnon lakisääteisistä periaatteista sekä turvaavan kuntaa tulemasta kohtuuttomasti rasitetuksi valtion hyväksi. Vaikkakin valtiovalle, jonka elimille on suotu laaja määräysvalta poliisilaitoksen järjestämiseen ja johtoon nähden, olisi annettava oikeus viime kädessä arvostella poliisilaitoksen menoja sekä vahvistaa kustannusten jakaminen valtion ja kunnan kesken, on kaupungilla kuitenkin kiistämätön oikeus ottaa osaa sen seikan tutkimiseen, että tämä jako toimitetaan oikeudenmukaisen ja asiallisen perusteen mukaan ja ettei kaupungin oikeutettuja etuja saa syrjäyttää eikä kuntaa kohtuuttomasti rasittaa. Kun siis jokin poliisilaitoksen menoerä oli sen laatuinen, että se yksinomaan tai pääasiallisesti käytettiin valtiotarkoituksiin, olisi tämä seikka otettava tarpeellisessa määrässä huomioon ja kunta vapautettava velvollisuudesta ottaa osaa sen suoritukseen.

Mitä erikoisesti tulee niihin puheenalaisessa sisäasiainministeriön kirjelmässä mainittuihin valtioneuvoston Helsingin kaupungin poliisilaitokselle myöntämiin määrärahoihin, joihin kaupunginvaltuusto ei ollut katsonut voivansa velvoittaa kaupunkia ottamaan osaa, oli kaupunginvaltuusto asettanut puheenalaiselle epäavalle kannalle, ei siksi ettei meno valtuuston mielestä olisi ollut sen laatuinen, ettei kaupungin olisi ollut otettava sen suoritukseen osaa, vaan siksi ettei kaupunginvaltuustolle ollut, ennenkuin valtioneuvoston päätös kussakin eri tapauksessa oli tehty, suotu tilaisuutta lausunnon anta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 12. 31 §.

miseen puheena olevan menon laadusta. Valtuusto ei sentähden ollut katsonut voivansa, kaupungin oikeuden tulematta loukatuksi, velvoittaa kaupunkia ottamaan osaa poliisilaitoksensa menojen suoritukseen, milloin valtuustoa ei oltu kuultu kulloinkin vaadittujen menojen tarkoituksenmukaisuudesta eikä sille oltu suotu tilaisuutta tutkia semmoisia menoja koskevia esityksiä. Niissä harvalukuisissa tapauksissa, joissa tuollaista lausuntoa on kaupunginvaltuustolta vaadittu, ei valtuusto suinkaan ole tahtonut kieltäytyä velvoittamasta kaupunkia ottamaan osaa kalliinajan ja arvaamattomien tarpeiden poliisilaitokselle aiheuttamain lisämenojen suoritukseen, samaten kuin valtuusto niinkään on tietoinen siitä, ettei 1916 vuoden menosääntö enää vastaa ajan vaatimuksia. Siihen erinomaisen tärkeään merkitykseen nähden, mikä on tunnustettava kuntain itsehallintoperiaatteen voimassapitämiseksi, täytyi kaupunginvaltuuston sentähden pysyä käsityksessään, ettei kaupunkia voida vahvistetun menosäännön lisäksi velvoittaa ottamaan osaa sen poliisilaitoksen menoihin, ellei kaupunginvaltuustolle ole suotu tilaisuutta tutkia puheena olevan menon tarpeellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä siitä antaa lausuntoa.

Majoituslautakunnan tarverahain käyttö. Majoituslautakunnan anottua lautakunnan oikeuttamista käyttövaroistaan toistaiseksi palkkaamaan sihteerin, majoitusmestarin ja vahtimestarin, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto olla huomioonottamatta esitystä majoitusmestarin asettamisesta majoituslautakuntaan, evätä esityksen sihteerin asettamisesta lautakuntaan, mutta oikeuttaa lautakunnan tarpeen vaatiessa antamaan sihteerin tehtävät toimeksi sopivalle henkilölle kohtuullisesta kertapalkkiosta, joka maksettaisiin lautakunnan tarverahoista sekä toistaiseksi, tammikuun 1 p:stä 1920 lukien pysyttää lautakunnan vahtimestarin 250 markan kuukausipalkkioin ilman kalliinajanlisäystä, joka palkkio niinkään maksettaisiin tarverahoista. Rahatoimikamari sai toimekseen koettaa järjestää lautakunnan huoneistokysymys siten, että lautakunta säisi jonkin toisen viraston kanssa yhteisen huoneiston, minkä kautta vahtimestarin toimi voitaisiin lakkauttaa ja hänelle kuuluvat tehtävät antaa molempien laitosten yhteiselle vahtimestarille.

Majoituslautakunnan menojen korvaaminen. Helsingin kaupungin majoitusasiamiehen maistraattiin lähetettyä majoituslautakunnan laatiman laskun lautakunnalle 1919 vuoden jälkipuoliskolla olleista menoista, oli maistraatti maaherralta anonut mainittujen menojen korvaamista kaupungille, minkä jälkeen maaherra oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa tekemään esityksen korvauksen saamiseksi. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ pyytää maistraattia maaherralle esittämään puheenalaisten menojen, kaikkiaan 15,501:35 markan, joka määrä pääasiallisesti on majoituslautakunnan puheenjohtajan ja virkamiesten palkkoja, vahvistamista sekä korvauksen suorittamista Helsingin kaupungille näistä kustannuksista sekä samalla uudistaa huhtikuun 10 p:nä 1920 tekemänsä esityksen korvauksen saamisesta myöskin 994:15 markan määrästä, joka oli käytetty tarpeellisten kansliatarvikkeiden ostoon majoituslautakunnalle.

Tuberkulosin vastustamissuunnitelman laatiminen. Kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ käyttövaroistaan 10,000 markkaa yhtenäisen suunnitelman laatimiseksi tuberkulosin vastustamiseksi.

Määräraha apulaisen palkkaamiseksi toiselle kaupunginlääkärille. Sittenkun välskäri F. Pekonen, joka korvauksetta oli avustanut toista kaupungin-

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 28 §. — ²⁾ S:n 15. 12. 3 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 25 §.

lääkärinä etsivän osaston pidättämien henkilöiden hoidossa, oli anonut 100 markan kuukausipalkkiota, ja rahatoimikamari oli maksattanut sen tammikuun 1 p:stä heinäkuun 1 p:ään, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 600 markan määrärahan käytettäväksi heinäkuun 1 p:stä lukien 1920 vuoden loppuun mainitun palkkion suorittamiseksi, minkä ohessa valtuusto antoi rahatoimikamarin toimeksi 1921 vuoden menosääntöehdotukseen merkitä tähän tarkoitukseen tarpeellisen määrärahan.

Terveystenhoitolautakunnan määrärahan ylityksiä ja lisämäärärahoja sille. Kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ ylittämään seuraavat 1919 vuoden menosääntöön merkityt määrarahat, nimittäin terveydenhoitolautakunnan määrärahan 5,230: 40 markalla, tuberkuloosien poliklinikan määrärahan 2,000 markalla, venerisiä tauteja potevien miesten poliklinikan määrärahan 5,000 markalla ja terveydellisten tutkimusten laboratorin määrarahat vedenkulutusta ja polttoaineita varten kaikkiaan 1,726: 17 markalla.

Kaupunginvaltuusto osoitti ³⁾ edelleen seuraavat lisäykset budjettiin merkittyihin määrärahoihin: 5,000 markkaa terveydenhoitolautakunnan määrärahan määrärahaan, 1,000 markkaa määrärahaan sunnuntaisin ja pyhäpäivinä toimitettavaa lääkärinpäivystystä varten, 1,000 markkaa määrärahaan sairaanhoitoparselleja ja lääkäri- ja sairaanhoitohenkilökunnan matkakustannuksia varten sairaaloitten ulkopuolella, 4,000 markkaa määrärahaan terveyspoliisin matkakustannuksia varten, 10,000 markkaa määrärahaan tuberkuloosien poliklinikkaa varten, 927: 35 markkaa määrärahaan Oulunkylän kesäpäiväparantolaa varten, 8,000 markkaa määrärahaan kansakouluhammaspoliklinikan voimassa pitämistä varten, 10,000 markkaa terveydellisten tutkimusten laboratorin lämpöä ja valaistusta sekä koneiden, kirjain y. m. ostoa varten, sekä 9,200 markkaa lihan tarkastusaseman määrärahoihin eli kaikkiaan 49,127: 35 markkaa, josta 1,500 markkaa suoritettiin valtuuston käyttövaroista, jota vastoin jäljellä oleva osa osoitettiin vuoden tilierotuksesta.

Kansakouluhammaspoliklinikan tileissä vuodelta 1919 syntyneen vajauksen peittämiseen osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,186: 19 markkaa.

Määräraha ravintola-, hotelli- ja kahvilaliikkeiden valvontaan. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁵⁾ käyttövaroistaan 2,400 markan määrärahan kaupungin ravintola-, hotelli- ja kahvilaliikkeiden jatkuvan valvonnan kustantamiseen vuonna 1920 samalla tavalla kuin aikaisemmin.

Määräraha kaluston hankkimiseen. Kolmen ylimääräisen ammattitarkastajan asettamista koskevan päätöksen ⁶⁾ yhteydessä osoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto kaluston y. m. hankkimiseen 10,000 markkaa etuantina 1921 vuoden menosääntöön merkittävästä määrarahasta kaluston ostoa varten kaupungin taloihin.

Mikroskoopin osto. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁸⁾ käyttövaroistaan 2,500 markkaa mikroskoopin ostoon maitokokeiden bakteriologista tutkimista varten.

Määräraha lihan tarkastusaseman apuhenkilökunnan palkkaamiseksi. Lihan tarkastusaseman johtajan anottua 12,000 markan määrärahaa palkkioiksi aseman apuhenkilökunnalle 10 markan mukaan tunnilta lukien siltä ajalta, kuin he vuonna 1919 sekä tammikuussa 1920 työn lisääntymisen tähden

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 8. 43 §. — ²⁾ S:n 27. 1. 19 § ja 11. 2. 40 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 26 §, 13. 10. 19 §, 27. 10. 23 §, 10. 11. 31 § ja 24. 11. 25 §. — ⁴⁾ S:n 21. 4. 38 §. — ⁵⁾ S:n 11. 2. 27 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 92. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 186. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 10 §. — ⁸⁾ S:n 31. 3. 39 §.

olivat olleet pakoitetut olemaan työssä yli vakinaisen työajan, oli rahatoimikamari ehdottanut anomuksen evättäväksi, koska puheenalainen henkilökunta sai kuukausipalkkaa ynnä kalliinajanlisäystä, joten verrattain lyhyen työajan pidentämisen 5:stä 7:ään tuntiin ei pitäisi aiheuttaa palkankorotusta. Siihen nähden kuitenkin, ettei luvattuja palkkioita voitane peruuttaa, mutta periaatteessa asettuen samalle kannalle kuin rahatoimikamari, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto kysymyksenalaisten palkkioiden suorittamiseen 7 markan jälkeen tunnilta käyttövaroistaan osoittaa 8,000 markkaa.

Lihantarkastusaseman käytettävänä olevain huoneistojen korotettu vuokra. Rahatoimikamarin tekemästä esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, hyväksyen rahatoimikamarin toimenpiteen maksaa Maanviljelijäin Maitokeskus osakeyhtiölle 10,000 markan erän niiden lisäkustannusten korvaukseksi, joita yhtiöllä oli ollut vuosina 1918 ja 1919 yhtiön omistamassa talossa Salomoninkadun n:o 3:ssa kaupungin lihantarkastusaseman käyttämin huoneistojen lämmityksestä ja jäädytyksestä, käyttövaroistaan myöntää edellä mainitun suuruisen määrärahan.

Määräraha influensakulkutaudin vastustamiseksi. Kaupungin sairaalaylihallituksen esityksen johdosta määrärahan myöntämisestä vallitsevan influensakulkutaudin vastustamiseksi päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, hyväksymällä ylihallituksen toimenpiteet kulkutaudin vastustamiseksi, kolmen paviljongin kuntoon panettamista ja ylläpitämistä varten Leppäsuon sairaalassa influensapotilaita varten käyttövaroistaan tilityksen ehdolla osoittaa 54,010 markkaa kuukaudessa toistaiseksi, enintään kolmen kuukauden aikana, eli siis yhteensä 162,030 markkaa sekä valtuuttaa sairaalaylihallituksen ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin joita influensakulkutaudin vastustamiseksi voitiin pitää tarpeellisina.

Sairaalamäärärahan ylittäminen. Kaupunginvaltuusto suostui ⁴⁾ siihen, että osa 1919 vuoden menosääntöön sairaaloita varten merkityistä määrärahoista saataisiin ylittää, nimittäin Marian sairaalaa varten 22,518: 50 markalla, kulkutautisairaala varten 29,486: 95 markalla, Kivelän sairaalaa varten 12,567: 49 markalla, Nickbyn mielisairaala varten 99,603: 57 markalla ja Humaliston sairaalaa varten 236: 16 markalla, minkä lisäksi sairaalaylihallitus oikeutettiin ylittämään määrärahansa vuodelta 1919 2,643: 20 markalla.

Lisäyksiä sairaalain määrärahoihin. Sairaalaylihallituksen esityksestä päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto osoittaa seuraavat lisäykset allamainittuihin kuluvan vuoden menosäännössä oleviin määrärahoihin suoritettaviksi vuoden tilierotuksesta nimittäin: sairaalain tiliviraston 3,000, Marian sairaalan 60,756: 30, kulkutautisairaalan 216,000, Kivelän sairaalan 167,700, Nickbyn mielisairaalan 165,337: 95 ja Humaliston sairaalan 29,241: 25 markkaa.

Palveluspukujen hankkiminen sairaalain hoitohenkilökunnalle. Sittenkun menosääntöön oli merkitty määräraha palveluspukujen hankkimista varten kaupungin sairaalain sairaanhoitajattarille, oli sairaalaylihallitusta kehoitettu harkitsemaan, millä tavalla määrärahan tarkoitus parhaiten saavutettaisiin ⁶⁾. Tämän johdosta oli ylihallitus vuonna 1917 ehdottanut, että sairaalat huolehtisivat koko sairaanhoitohenkilökunnan palveluspukujen hankkimisesta ja kunnossapidämisestä. Kysymystä koskevat asiakirjat olivat kuitenkin kapiinan aikana vuonna 1918 kadonneet, ja oli ylihallitus sittemmin saavutta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 1. 28 §. — ²⁾ S:n 5. 5. 20 §. — ³⁾ S:n 27. 1. 35 §. — ⁴⁾ S:n 11. 2. 40 § ja 6. 4. 30 §. — ⁵⁾ S:n 8. 12. 18 §. — ⁶⁾ Ks. 1916 vuod. kert. siv. 122.

mansa kokemuksen nojalla luopunut ehdotuksestaan ja esitti sen sijaan, että sairaanhoitohenkilökunnan vaatetusavustusmääräraha 1921 vuoden alusta lähtien käytettäisiin siten, että mainitulle henkilökunnalle kuukausittain annettaisiin raha-avustusta kysymyksen alaiseen tarkoitukseen; sellainen menettely tulisi taloudellisesti edullisemmaksi, sillä osaksi käytetään vaatteet huolellisemmin, jos ne ovat käyttäjän omat, osaksi poistuu sairaalain hallinnolle pukujen luettelomisesta ja inventoimisesta koituva työ.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ ehdotuksen.

Yhdenmukainen ruokajärjestys sairaaloissa. Kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ käyttövaroistaan 3,000 markan määrärahan kaupungin sairaalain yhdenmukaisen ruokajärjestyksen laatimisesta johtuvien kustannusten suorittamiseksi.

Vaivaishoidon määrärahan ylityksiä ja lisäyksiä sen määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ vaivaishoitohallituksen kaikkiaan 270,558: 09 markalla ylittämään erinäisiä 1919 vuoden menosääntöön vaivaishoitoa varten merkittyjä määrärahoja.

1920 vuoden menosäännössä oleviin määrärahoihin myönsi ⁴⁾ valtuusto seuraavat lisäykset: kunnalliskotia varten 253,000: —, työlaitosta varten 59,000: —, Oulunkylän lastenkotia varten 22,500: —, Kullan torpan lastenkotia varten 3,500: —, kustannuksia varten erillään laitoksista olevain köyhäin elatuksesta 1,800,000: — ja vaivaishoitohallitusta varten 27,500: —, eli yhteensä 2,165,500: — markkaa suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Vaivaishoidon kassaviraston määräraha. Vaivaishoidon kassaviraston voimassapitoa varten vuonna 1920 osoitti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 25,000 markkaa sekä kaluston hankkimiseen niinkään käyttövaroistaan 15,000 markkaa.

Työpukujen hankkiminen kunnalliskodin osastonhoitajattarille. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ vaivaishoitohallituksen työpukujen hankkimiseen kunnalliskodin osastonhoitajattarille 1920 vuoden vaatetusmäärärahasta käyttämään korkeintaan 1,045 markkaa.

Ylimääräisen hoitajattaren palkkaaminen kunnalliskotiin. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁷⁾ 1,000 markan rahamäärän pohjapalkaksi vuodeksi 1920 ylimääräisen hoitajattaren palkkaamiseksi semmoisia kunnalliskodin iäkkäitä hoidokkeja varten, jotka kaipaavat alituista hoitoa ja silmälläpitoa, ja oli mainittu rahamäärä suoritettava määrärahasta uusien virkojen perustamista ja palkankorotuksia varten.

Työhevosen osto kunnalliskotiin. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁸⁾ käyttövaroistaan 10,000 markan määrärahan työhevosen ostoon kunnalliskotiin.

Eväilty anomus määrärahan myöntämisestä kuorma-automobiiliin y. m. ostoon. Kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä ⁹⁾ myöntyä vaivaishoitohallituksen esitykseen määrärahan myöntämisestä kuorma-automobiiliin ostoa varten kunnalliskotiin, sekä sen kunnossapitoa ja kuljettajan palkkaamista varten.

Muuttomääräraha. Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁰⁾ vuoden tilierotuksesta 4,048: 15 markkaa valmistavan poikain ammattikoulun muuton kustantamiseksi taloon n:o 6 Pietarinkadun varrella sekä 10,901: 55 markkaa sähkövalaistuksen johtamiseksi koulun uuteen huoneistoon.

¹⁾ Valt. pöytäk. 5. 5. 24 §. — ²⁾ S:n 11. 2. 27 §. — ³⁾ S:n 6. 4. 23 §. — ⁴⁾ S:n 27. 10. 27 §. — ⁵⁾ S:n 14. 9. 14 §. — ⁶⁾ S:n 19. 5. 35 §. — ⁷⁾ S:n 31. 3. 33 §. — ⁸⁾ S:n 31. 8. 48 §. — ⁹⁾ S:n 27. 10. 26 §. — ¹⁰⁾ S:n 10. 11. 24 §.

Tyttöjen ammattikoulun lisämäärärahat. Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ vuoden tilierotuksesta tyttöjen ammattikoululle lisämäärärahoja yhteensä 15,500 markkaa.

Kirjallajakurssien järjestäminen. Taideteollisuusyhdistys oli kaupunginvaltuustolle ilmoittanut, että Helsingin kirjatyöntekijäin yhdistyksen käsinlatojain osaston järjestämät kirjaltajailtakurssit olivat hyödyttäneet tällaisten ammattityöntekijäin koulutusta, minkätähden ne, koska mainittu yhtymä taloudellisen avustuksen puutteessa ei katsonut voivansa edelleen kustantaa niitä, olisivat yhdistettävät taideteollisuuskeskuskouluun, joka tähän tarkeitukseen saisi tarvittavat koneet Graafillisen teollisuuden työnantajain liitolta.

Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ kurssien järjestämiseksi syyslukukaudeksi 1920 osoittaa vuoden tilierotuksesta 2,016 markkaa, eli puolet opettajain palkkoista.

Kansakoulujen määrärahat. Kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kaikkiaan 131,660 markalla sekä ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan kaikkiaan 27,876: 65 markalla ylittämään erinäisiä 1919 vuoden menosääntöön merkittyjä määrärahoja. Vuoden tilierotuksesta osoitti ⁴⁾ valtuusto lisäyksenä suomenkielisten kansakoulujen määrärahaan 152,500 markkaa ja ruotsinkielisten kansakoulujen määrärahaan 115,100 markkaa.

Koska sähkölaitos oli veloittanut suomenkielisiä kansakouluja sähkövalaistuksesta 1919 vuoden aikana 6,264: 50 markalla vähemmän kuin mihin laitos oli oikeutettu, johtuen virheellisestä lukemisesta, osoitti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan mainitun määrärahan.

Edelleen osoitti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto samasta menosääntöerästä 2,500 markan lisäyksen kansakoululasten raitiotielippujen määrärahaan, 4,000 markan määrärahan kansakouluissa järjestetyn opettajakirjaston kirjojen sidottamiseen ja luotteloimiseen sekä 30,000 markkaa lisäyksenä menosäännössä olevaan määrärahaan sairaiden ja varattomain kansakouluoppilaiden kustantamista varten maaseudulle.

Luistelu-urheilun edistäminen koulunuorison keskuudessa. Koska kaupunginvaltuusto oli päättänyt ⁷⁾ 1920 vuoden menosääntöön otettavaksi 15,000 markan määrärahan luistelu-urheilun edistämiseksi koulunuorison keskuudessa, mikä määräraha oli annettava urheilulautakunnan käytettäväksi, mutta budjettivaliokunta ei ollut ottanut määrärahaa budjettiehdotukseensa eikä kaupunginvaltuustokaan budjettia käsitellessään ottanut sitä huomioon, päätti ⁸⁾ valtuusto, että kysymyksenalainen määrärahaerä oli suoritettava valtuuston käyttövaroista vuonna 1920.

Lisämääräraha Ärtin koulupuutarhalle. Kun Ärtin koulupuutarhahaston korot eivät riittäneet tarkeitukseen, osoitti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 12,500 markan määrärahan kesätöiden järjestämiseksi Ärtin koulupuutarhaan.

Kasvatustalokunnan ja kasvatustalosten määrärahaan ylittämisiä ja lisämäärärahoja niille. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁰⁾ kasvatustalokunnan 1,697: 97 markalla ylittämään 1919 vuoden menosäännössä olevan tarkeitukseen määrärahasa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 23 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 44 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 40 §, 18. 2. 15 § ja 6. 4. 37 §. — ⁴⁾ S:n 24. 11. 28 § ja 15. 12. 20 §. — ⁵⁾ S:n 31. 8. 46 §. — ⁶⁾ S:n 21. 4. 22 ja 23 §§ ja 15. 6. 51 §. — ⁷⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 99. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 27. 1. 7 §. — ⁹⁾ S:n 6. 4. 32 §. — ¹⁰⁾ S:n 6. 4. 23 §.

Vuoden tilierotuksesta osoitti ¹⁾ valtuusto 4,000 markan lisämäärärahan tarverahoihin, 500 markkaa palkkioihin ja 15,000 markkaa varattomain raajarikkoisten lasten ammatinopetukseen.

Kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ vuoden tilierotuksesta 81,500 markkaa erinäisten kasvatustilaisuuksien varten varattujen määrärahojen lisäykseksi sekä 3,500 markan lisäyksen vuoden menosääntöön Vihdin Vanjoen kasvatustilaisuukselle saunan rakentamista varten merkittyyn määrärahaan, mikä rahamäärä oli kaupunginkassasta etuantina maksettava sekä otettava huomioon 1921 vuoden menosäännössä.

Määräraha lastentarhaoppilaiden matkoja varten. Lastentarhain kesäsiirtolayhdistykselle osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto 25,000 markan rahamäärän lastentarhaoppilaiden matkoista kesäsiirtoloihin ja kesäasuntoihin maaseudulle johtuvien kustannusten peittämiseksi.

Lisämäärärahoja työväenopistolle. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ vuoden tilierotuksesta lisäystä työväenopiston suomenkielisen osaston määrärahoihin 26,070 markkaa sekä ruotsinkielisen osaston määrärahoihin 7,000 markkaa.

Kaupunginkirjaston ylittettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja sille. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ oikeuttaa kaupunginkirjaston hallituksen ylittämään erinäisiä 1919 vuoden määrärahoja yhteensä 1,124: 31 markalla.

Kaupunginvaltuusto osoitti ⁶⁾ käyttövaroistaan 856: 50 markan lisäyksen kaupunginkirjaston puhdistusmäärärahaan sekä vuoden tilierotuksesta yhteensä 13,000 markan suuruisen rahamäärän lisäykseksi kirjaston määrärahaan polttoaineita ja valaistusta varten.

Määräraha leikkien valvontaa ja johtoa varten kaupungin leikkikentillä. Lastensuojelukeskukseen anomuksen määrärahan saamisesta leikkien valvontaan ja johtoon kaupungin leikkikentillä tultua esitellyksi kaupunginvaltuustolle, osoitti ⁷⁾ valtuusto käyttövaroistaan tarkoitukseen 13,500 markkaa.

Teknillisten laitosten määrärahojen ylittäminen. Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä oikeutti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto teknilliset laitokset ylittämään erinäisiä 1919 vuoden menosäännön eriä seuraavilla rahamäärillä, nimittäin vesijohtolaitoksen 39,597: 48 markalla, kaasulaitoksen 609,397: 69 markalla ja sähkölaitoksen 200,048: 44 markalla.

Katuvalaistus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁹⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen sallia ylittää 1919 vuoden menosäännössä olevan määrärahan sähkövalaistuksen kustantamista varten kaupungin kaduilla ja satamissa 88,288: 60 markalla.

Sittenkun rahatoimikamari oli anonut määrärahan myöntämistä katuvalaistuksen lisäämiseksi erinäisissä kaupunginosissa, myönsi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto etuantina kaupunginkassasta kaikkiaan 10,200 markan suuruisen määrärahan katuvalaistuksen lisäämiseksi erinäisillä Hermannin, Vallilan ja Kallion katuosilla, joka määräraha on merkittävä 1921 vuoden menosääntöön, mutta päätti, että kysymystä valaistuksen järjestämisestä Läntiseltä viertotieltä Eläintarhan halki Fredrikseriin vievillä teillä on harkittava edellä mainitun menosäännön ehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

Yleisten töiden määrärahojen ylittäminen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾, että Santa- ja Busholman satamarakennustöitä varten etuantina jo maksettu

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 10. 37 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 37 § ja 15. 6. 43 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 51 §. — ⁴⁾ S:n 10. 11. 21 § ja 15. 12. 16. § — ⁵⁾ S:n 27. 1. 19 §. — ⁶⁾ S:n 15. 6. 50 § ja 13. 10. 28 §. — ⁷⁾ S:n 15. 6. 62 §. — ⁸⁾ S:n 31. 3. 40 §. — ⁹⁾ S:n 11. 2. 40 §. — ¹⁰⁾ S:n 27. 10. 15 §. — ¹¹⁾ S:n 18. 2. 10 §.

rahamäärä, 700,000 markkaa, on merkittävä maksettavaksi 1919 vuoden obli-gatiolainasta, sekä oikeuttaa kaupungin yleisten töiden hallituksen ylittä-mään erinäisiä 1919 vuoden budjetin määrärahoja yhteensä 718,816 markalla. Kysymys erään puhtaanaapitolaitoksen kassassa esiintyvän 35,065: 45 mar-kan vajauksen peittämisestä jätettiin toistaiseksi avoimeksi.

Lisämääräraha kaupungin yleisten töiden hallitukselle. Kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ käyttövaroistaan kaupungin yleisten töiden hallituksen tarverahain määrärahaan 25,000 markan lisäyksen.

Puhtaanaapitolaitoksen kirjanpidon kustantaminen. Esiteltäessä puhtaana-pitohallituksen tiedustelua, miten kaupungin budjettiin on merkittävä määrä-rahat hallituksen ja puhtaanaapitolaitoksen kirjanpitoa varten, määräsi ²⁾ kaupunginvaltuusto, että rakennuskonttorin tiliviraston on itse suoritettava kaikki kustannuksensa.

Bölen kauppahallin määräraha. Kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ käyttö-varoistaan 10,750 markan määrärahan Bölen esikaupungin uuden kauppahallin hoitokustannuksiin vuonna 1920.

Raatihuoneen ja ent. seurahuoneen ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärä-rahoja niille. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ raatihuoneen ja ent. seura-huoneen taloudenhoitajan kaikkiaan 10,035: 72 markalla ylittämään erinäisiä 1919 vuoden menosäännössä mainittuja taloja varten olevia määrärahoja sekä osoitti ⁵⁾ vuoden tilierotuksesta 59,500 markkaa lisäykseksi erinäisiin 1920 vuoden menosäännössä oleviin määrärahoihin.

Työväenasuntojen ylitettyjä määrärahoja. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ oikeuttaa sosiaalilautakunnan 7,700 markalla ylittämään 1919 vuoden meno-sääntöön kunnallisia työväenasuntoja varten merkittyjä määrärahoja.

Työväenasuntojen palovakuutus. Hyväksyen rahatoimikamarin esityksen kunnallisten työväenasuntorakennusten palovakuutuksen korottamisesta osoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan tarkoitukseen 10,146: 44 markkaa.

Maksuanomus kapinan aikana tilatuista tavaroista. Sittenkun Sörnäisten halko- ja puutavaraliike osakeyhtiö kaupunginvaltuustolta oli anonut maksua kapinan aikana liikkeeltä kaupungin laskuun tilatuista 10,304: 14 markan arvoisista tavaroista, päätti ⁸⁾ valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mu-kaisesti jättää anomuksen huomioon ottamatta, koska hakijan liike puheen-alaisissa laskuissa mainittujen työaineiden toimitusajkaan oli ollut kapinal-listen hallussa, jotka samaan aikaan olivat vallanneet kaupungin rakennus-konttorin, jonka laskuun kysymyksenalaiset tilaukset oli tehty. Hakijan ehdotus neuvottelukomissionin asettamisesta hyljättiin niinikään.

Evätyt anomus lisälyn korvauksen saamisesta. Esiteltäessä veturinkuljettaja A. Seppäsen anomusta korotetun korvauksen saamisesta omistamansa pesu-tuvan muutosta hänen vuokraamalleen Bölen esikaupungin korttelissa n:o 561 sijaitsevalle Kyllikinkadun tontille n:o 3, kun rakennuksen muuttoa ei ollut voitu suorittaa hänelle vuokrasopimuksessa vakuutetusta 240 markan korvauk-sesta, ei kaupunginvaltuusto havainnut ⁹⁾ olevan syytä myöntyä anomukseen.

Suomen kaupunkien ja niiden ympäristöjen asemakaavat. Maan kaupun-kien ja niiden ympäristöjen asemakaavan julkaisemiseksi myönsi ¹⁰⁾ kaupungin-valtuusto Suomen Matkailijayhdistykselle käyttövaroistaan 20,000 markkaa,

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 8. 30 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 35 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 19 §. — ⁴⁾ S:n 18. 2. 15 §. — ⁵⁾ S:n 10. 11. 7 §. — ⁶⁾ S:n 27. 1. 19 §. — ⁷⁾ S:n 6. 4. 15 §. — ⁸⁾ S:n 15. 6. 57 §. — ⁹⁾ S:n 27. 10. 49 §. — ¹⁰⁾ S:n 11. 2. 49 §.

sillä ehdolla, että yhdistys kaupungin viranomaisten käytettäväksi maksutta antoi 100 kappaletta Helsingin kaupungin ja sen ympäristöjen asemakaavoja.

Juhla pohjoismaisen sanomalehtikongressin osanottajille. Sittenkun Helsingissä kesäkuun 25—28 p:nä pidettävän pohjoismaisen sanomalehtikongressin keskustoilukunta oli kaupunginvaltuustolta anonut, että valtuusto kaupungin puolesta toimeenpanisi juhlan jonakin kokouspäivänä, mieluummin kesäkuun 28 p:nä kokouksen lopettajaiden yhteydessä, sekä tätä tarkoitusta ja ehkä muita edustuskustannuksia varten osoittaisi arviolta 25,000 markkaa, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto puheenalaista tarkoitusta varten osoittaa käyttövaroistaan edellämainitun määrän, minkä ohessa valtuusto antoi valmisteluvaliokunnan toimeksi valita pienenlaisen jaoston lähemmin päättämään varain käyttämisestä.

Apuraha Korkeasaaren eläintarhan historian painattamista varten. Kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ vuoden tilierotuksesta Societas pro fauna et flora fennica seuralle 5,000 markan apurahan filosofianmaisteri R. Palmgrenin kirjoittaman ja seuran julkaiseman Korkeasaaren eläintarhan historian painattamiseen.

Hätäaputoista johtuneen tappion tileistä poistaminen. Hätäapukomitean esityksestä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupungin hätäaputoista lokakuun 1 p:n 1918 ja joulukuun 31 p:n 1919 välisenä aikana syntynyt tappio, 2,623,426: 23 markkaa oli komitean 1920 vuoden tileistä poistettava huomioon ottaen, että yhdenmukaisuutta rahatoimikonttorin ja komitean kirjanpidossa noudatettiin.

Määrärahoja hätäaputoita varten. Hätäapukomitean toiminnasta johtuvien menojen suorittamiseksi myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan kaikkiaan 800,000 markkaa.

Sittenmyönsi ⁵⁾ valtuusto käyttövaroistaan 500,000 markkaa hätäaputoiden jatkamiseen, minkä ohessa valtuusto antoi hätäapukomitean tehtäväksi ryhtyä sensuuntaisiin toimenpiteisiin, että kaupungin hätäaputyöläiset mahdollisimman laajassa mitassa saisivat tointa yksityisten töissä, oikeutettuina hätäapukomitean lähemmän määräyksen mukaan edelleen saamaan perheenelatusmaksua komitean käytettäväksi annetuista varoista.

Vuoden tilierotuksesta osoitti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto edelleen 375,000 markkaa hätäaputoiden jatkamiseen 1920 vuoden jäljellä olevan osan aikana.

Määräraha kaluston ostoon. Hätäapukomitean esitystä 20,000 markan määrärahan myöntämisestä konttoritarvikkeiden y. m. ostoon ei kaupunginvaltuusto ottanut huomioon ⁷⁾, koska se ei ollut havainnut olevan syytä puheenalaisen menon suoritukseen osoittaa määrärahaa hätäaputoiden järjestämiseen myöntämänsä määrärahan lisäksi.

Evätty anomus lahjapalkkion saamisesta. Esiteltäessä hätäapukomitean työlaitosten opettajatarten anomusta yhden kuukauden palkkaa vastaavan lahjapalkkion saamisesta ei kaupunginvaltuusto havainnut ⁸⁾ olevan syytä myöntyä anomukseen.

Hätäaputyöläisten palkat. Kaupungin hätäaputoissa olevain työläisten anomuksen saada kaupunginvaltuuston kaupungin vakinaisille työläisille myöntämä korotettu lapsiavustus ynnä lahjapalkkio sekä tuntipalkan korotus, ei valtuusto havainnut ⁹⁾ aiheuttavan toimenpidettä valtuuston puolelta.

Rahatoimikamarin hätäaputyön uudelleen järjestämiskysymystä pohtimaan asettama komitea ¹⁰⁾ oli ehdottanut, ettei lasten elatusapumaksuja enää

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 5. 1 §. — ²⁾ S:n 10. 11. 10 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 15 §. — ⁴⁾ S:n 11. 2. 3 § ja 31. 3. 54 §. — ⁵⁾ S:n 15. 6. 52 §. — ⁶⁾ S:n 13. 10. 26 §. — ⁷⁾ S:n 21. 4. 27 §. — ⁸⁾ S:n 27. 1. 48 § ja 11. 2. 4 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 57. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 11. 2. 47 §. — ¹⁰⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 107.

maksettaisi hätäaputoissa oleville naisille vaan että, jos äidit perhe- tai muista syistä eivät voineet tulla toimeen työstään saamallaan palkalla, semmoinen apumaksu olisi lainmukaisen vaivashoidon annettava, mutta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto köyhäinhoitohallituksen esityksestä mainitut lapsiavustukset edelleen maksettaviksi hätäapukomitean toimesta, koska köyhäinhoito-henkilökunnalla jo oli yllinkyllin työtä.

Lapsiavustus, joka aikaisemmin oli ollut 1: 60, korotettiin ²⁾ 2 markkaan lapselta päivässä.

Hätäapukomitean voimassa pitämän työtuvan hallinto. Kaupunginvaltuuston päätettyä ³⁾ hankkia vaivashoitohallituksen lausunto tehdystä ehdotuksesta, että hätäapukomitean It. Viertotien talossa n:o 7 olevan työtuvan hallinto annettaisiin vaivashoidolle ja se ylläpidettäisiin vaivashoitohallituksen varoilla, päätti ⁴⁾ valtuusto vaivashoitohallituksen esittämistä syistä jättää asian toistaiseksi raukeamaan ja mainitun työtuvan edelleen hoidettavaksi hätäapukomitean toimesta ja komitealle osoitetuilla varoilla.

Kunnallisten työntekijäin palkkaedut. Sittenkun kaupunginvaltuusto vuonna 1919 oli päättänyt korotettuja palkkoja ja lapsiavustuksia sekä kuukauden palkkaa ⁵⁾ vastaavan palkkion maksettavaksi kaupungin työläisille ja määräraha oli merkitty 1920 vuoden menosääntöön ensinmainittuun taroitukseen ⁶⁾, oli rahatoimikamari maksattanut etuanteina lahjapalkkiot, minkä jälkeen kaupunginvaltuusto niiden suorittamiseksi vuoden 1919 tilierotuksesta osoitti ⁷⁾ 560,000 markkaa kaupungin yleisten töiden hallitukselle, 500: — työlaitokselle, 41,560: — vesijohtolaitokselle, 93,269: — kaasulaitokselle ja 81,433: — sähkölaitokselle. Rahatoimikamarin ehdotukseen nähden 150,000 markan lisäyksen osoittamisesta kaasulaitoksen korotettujen työpalkkain ja lapsiavustusten maksamiseksi vuonna 1920 päätti kaupunginvaltuusto, siihen nähden ettei kamari ollut ilmoittanut, mitkä kaasulaitoksen tilit olisivat mainitun lisämäärärahan tarpeessa, antaa kamarille toimeksi tästä tehdä uuden esityksen.

Halkokonttorin työntekijäin tekemän anomuksen, että kaupunginvaltuusto myöntäisi heille, samoin kuin muille kaupungin työläisille, kuukauden palkkaa vastaavan lahjapalkkion, valtuusto epäsi ⁸⁾.

Teknillisten laitosten työntekijäin anomuksen johdosta heidän tuntipalkkansa korottamisesta päätti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa kaupungin teknillisten laitosten hallitusta, jonka asia on määrätä mainittujen työntekijäin palkat, katsomaan, että näiden työntekijäin palkat vastaavat elanto-kustannuksia eivätkä ole alemmat samantapaisissa yksityisissä töissä maksettua palkkoja.

Suomen tehdas- ja sekatyöväenliiton osastojen n:ojen 169 ja 16 kaupunginvaltuustolle tekemä esitys kaupungin töissä maksettujen tuntipalkkain korottamisesta sekä palkanmaksutavan muuttamisesta antoi valtuustolle aihetta antamaan ¹⁰⁾ samanlaisen kehoituksen kaupungin yleisten töiden hallitukselle, jonka asia on määrätä mainituissa töissä olevain työntekijäin palkat.

Sittemmin olivat kunnalliset työntekijät lähettämässään kirjelmässä esittäneet vaatimuksen, että kaikkien puheenalaisten työntekijäin palkkoja korotettaisiin 25 %:lla ja että kaupunginvaltuusto velvoittaisi asianomaiset virastot ja laitokset noudattamaan valtuuston päätöksiä työntekijäin palkka-etuja koskeissa asioissa. Koska oli saatu tietää, että kaupungin yleisten

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 3. 47 §. — ²⁾ S:n 31. 8. 51 §. — ³⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 109. —

⁴⁾ Valt. pöytäk. 31. 3. 47 §. — ⁵⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 112 — ⁶⁾ S:n siv. 140. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 27. 1. 41 §. — ⁸⁾ S:n 31. 3. 48 §. — ⁹⁾ S:n 19. 5. 43 §. — ¹⁰⁾ S:n 15. 6. 7 §.

töiden ja teknillisten laitosten hallitukset kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan, että kunnallisten työntekijäin palkkaetujen tulee vastata yksityisissä töissä maksettavia palkkoja, olivat alentaneet lapsiavustukset 2:sta 1 markkaan lasta kohti päivässä, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käskää mainittujen hallitusten, joulukuun 1 p:stä lukien, jälleen maksaa mainittua avustusta 2 markkaa. Vaatimus työpalkkain korottamisesta 25 %:lla evättiin, mutta kun valtuusto totesi, etteivät kaupungin yleisten töiden hallituksen maksamat palkat olleet sopusoinnussa kaupunginvaltuuston kesäkuun 15 p:nä tästä tekemän päätöksen kanssa, kehoitettiin ¹⁾ hallitusta uudelleen ne järjestelmään.

Vastamainitussa kirjelmässä vaadittiin edelleen asetettavaksi vakituinen lautakunta, joka järjestäisi kunnallisten työntekijäin palkat elantokustannusten kohoamista osoittavan indeksiluvun mukaan; tämän jäseniksi olisi valittava sekä kaupungin että työntekijäin edustajia, ja valitsisi sosiaalhallitus puheenjohtajan. Rahatoimikamari katsoi antamassaan lausunnossa tällaisen lautakunnan tarpeelliseksi, mutta tulisi siihen kuulua myöskin yksityisten työnantajain edustajia; sen tärkeimmäksi tehtäväksi tulisi vertausluvun määrääminen ja liukuvan palkka-asteikon käytäntöön ottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ sellaisen palkkalautakunnan asetettavaksi.

Eväty esitys työväen palkanmaksuja koskevasta asiasta. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksen sellaisen muutoksen aikaansaamisesta työväen palkanmaksuihin nähden, että ne suoritettaisiin puolikuukausittain, kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾.

Kunnallisen halonhankinnan järjestäminen. Sittenkun rahatoimikamari oli saanut kaupungin halkokonttorin 1918 vuoden tilinpäätöksen, oli kamari tähän päätökseen tutustuttuaan katsonut olevan syytä kaupunginvaltuustolle esittää muutamia yleisiä näkökohtia, joihin kysymyksen alainen tilinpäätös ja konttorin aikaisemmasta toiminnasta annetut lausunnot olivat näyttäneet antavan aihetta. Kamari totesi ³⁾ ensinnäkin, että kunnallinen halonhankinta oli kaupungille tuottanut melkoista tappiota, sekä ettei kuntaa edelleen olisi raskitettava uusilla tuollaisilla tappioilla. Tämä seikka saattoi yksinään antaa aihetta, vaikkakaan ei liikkeen lakkauttamiseen, niin ainakin sen järjestämiseen sellaiseksi, että sen omat kustannukset saadun voiton kautta tulisivat peitetyiksi. Mutta tämä kävi ehdottomasti välttämättömäksi myös ja kenties ennen kaikkea sen vuoksi, että kaupungin taloudellinen asema ei sallinut, että niin suuret pääomat, joita nykyisessä laajuudessa harjoitettu halkoliike tarvitsi, pitkäksi ajoiksi pidettiin sidottuina. Kaupungin oli pakko muihin tarpeisiinsa saada irti ainakin suurin osa halkoliikkeen sidotuista rahavaroista. Näin ollen oli rahatoimikamari sitä mieltä, että halkoliike olisi muutettava esim. 5 milj. markan osakepääoman varassa toimivaksi osakeyhtiöksi, mistä pääomasta kaupunki voisi ottaa 2 ½ à 3 milj. markkaa, jotavastoin jäljellä oleva määrä tarjottaisiin yleisön merkittäväksi.

Kysymyksen¹⁾ käytännöllisessä toteuttamisessa voitiin käyttää eri menettelytapoja. Tätä puolta asiasta oli kuitenkin turha ryhtyä valmistelemaan, ennenkuin oli tehty periaatteellinen päätös kunnallisen halonhankinnan vastaisesta järjestämisestä, minkä vuoksi kamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi kunnallisen halonhankinnan siirrettäväksi osakeyhtiölle sekä että rahatoimikamarille annettaisiin toimeksi laatia seikkaperäinen ehdotus tästä

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 11. 41 §. — ²⁾ S:n 27. 1. 32 §. — ³⁾ Pain. asiakirj. n:o 54, vuodelta 1919.

johtuviksi toimenpiteiksi. Jos kaupunginvaltuusto hyväksyisi tämän ehdotuksen kunnallisen halonhankinnan järjestämiseksi, tulisi nykyisen halkotoimikunnan toiminta edelleen jatkumaan melko kauan, koska uusi järjestö ei ollut kädenkäänteessä saatu aikaan. Kun tällävälinkin joka tapauksessa oli suotavaa, että rahatoimikamari saisi tilaisuuden sekä seurata halkotoimikunnan toimintaa että tehokkaalla tavalla ottaa siihen osaa, päätti kamari tässä yhteydessä kaupunginvaltuuston harkittavaksi alistaa, eikä rahatoimikamarille voitaisi myöntää oikeutta puolestaan valita kaksi jäsentä halkotoimikuntaan.

Asiaa esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin viimeksimainitun ehdotuksen, minkä ohessa asia kokonaisuudessaan lähetettiin erikoisvaliokuntaan, jonka oli annettava lausunto siitä, kävikö ja missä muodossa kunnallista halonhankintaa harjoittaminen kunnallisasetuksen puitteissa. Mainitun valiokunnan jäseniksi valitsi ²⁾ kaupunginvaltuusto sittemmin kirvesmies S. Hellsténin, johtaja G. Idströmin, kamreeri J. Laherman, johtaja A. Niklanderin ja varatuomari G. Norrménin.

Toukokuun 11 p:nä päivätyssä mietinnössä ³⁾ lausui valiokunta, että kaupungin halkotoimikunta ja halkokonttori toistaiseksi moniainden muiden pula-aikana perustettujen tilapäisten kunnallisten hallintoelinten tavoin olivat olleet kaupungin varsinaisesta hallinnosta jossain määrin erillisessä asemassa. Kun kuitenkin säännöllisempiin oloihin oli päästy, ei semmoisia poikkeustoimenpiteitä enää voitu pitää tarpeellisina eikä puolustettavina. Tätä kysymystä harkittaessa olivat tosin eräät valiokunnan jäsenet olleet sitä mieltä, että halonhankintaa voisi tehokkaammin ja liikemäisemmin hoitaa osakeyhtiö kuin kunnallinen viranomais. Kun kuitenkin näytti tuskin luultavalta, että yksityistä pääomaa voitaisiin mainittavassa määrässä saada sidotuksi puheenalaista laatua olevaan yritykseen ja kun osakeyhtiömuotoa ehkä voitiin pitää kaupungille epäedullisena yhtiön maksettavaksi pantaviin veroihin nähden, ei valiokunta ollut voinut yhtyä rahatoimikamarin ehdotukseen. Valiokunta oli sentähden koettanut etsiä keinoa, jota käyttämällä halkotoimikunta ja halkokonttori voitaisiin kokonaan sovittaa varsinaiseen kunnallishallintoon toimiakseen samoja perusohjeita noudattaen kuin muutkin kunnalliset hallintoelimet, mutta siitä huolimatta säilyttäen sen määrän liikuntavapautta ja riippumattomuutta, mikä oli välttämätön halonhankinnan liikemäiselle hoidolle. Ensimmäinen edellytys halkotoimikunnan ja halkokonttorin liittämiseksi varsinaiseen kunnallishallintoon oli, että näille molemmille vuosittain laadittiin meno- ja tuloarvio, jonka kaupunginvaltuusto asianmukaisessa järjestyksessä vahvisti ja joka otettiin kaupungin yleiseen budjettiin. Tarpeellinen toimintavapaus oli sopivimmin saatutettavissa siten, että halkotoimikunta oikeutettiin rahatoimikamarin suostumuksella saamistodistusta vastaan saamaan etuanteja näiden virastojen ja laitosten polttoainemäärärahoista, minkä kautta halkokonttori saisi, menosääntönsä merkittyjen rahamääriin lisäksi, halkojen ostoon käytettäväkseen 13—14 milj. markan rahamäärän. Näin ollen näytti luultavalta, että halkotoimikunta ja halkokonttori voivat mainittavista vaikeuksista edelleen hoitaa kunnallista halonhankintaa samassa laajuudessa ja pääasiassa samalla tavoin kuin tähänkin asti. Kun halkotoimikunta ja halkokonttori siten rahataloudellisessa suhteessa sijoitettaisiin muun kunnallishallinnon puitteisiin, oli valiokunnan mielestä niiden molempain noudatettavaksi vahvistettava

¹⁾ Valt. pöytäk. 11. 2. 2 §. — ²⁾ Sn 31. 3. 4 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19.

johtosäännöt, joissa näiden viranomaisten väliaikaisesta luonteesta oli huomautettava. Kysymykseen nähden, oliko kunnallista halonhankintaa jollakin tavoin rajoitettava, oli valiokunta, siihen nähden, että halkojen kysynnän vähenemistä oli odotettavana, jos hiilenhinnat alenivat, kuitenkin voinut yhtyä lausumaan, että halkokonttorin olisi halkoja varastoon ostaessaan noudatettava tarpeellista varovaisuutta ja että myynti yksityisille olisi rajoitettava ainoastaan pienenlaisten kuluttajain halkotarpeen tyydyttämiseen.

Yllä esitetyn perusteella esitti valiokunta kaupunginvaltuustolle:

että rahatoimikamarin ehdotus kunnallisen halonhankinnan siirtämisestä osakeyhtiölle saisi raueta;

että halkotoimikunnalle ja halkokonttorille vuosittain laadittaisiin kaupungin yleiseen meno- ja tulosääntöön otettavat meno- ja tulosäännöt;

että halkotoimikunta saisi tehtäväkseen kaupunginvaltuustolle antaa lausunnon mainittujen uusien meno- ja tulosääntöjen laatimistavasta sekä ehdotukset niin toimikunnan kuin halkokonttorinkin johtosäännöiksi;

että halkotoimikunta oikeutettaisiin rahatoimikamarin suostumuksella velkatodistetta vastaan ja suorittamalla kamarin määräämän koron saamaan etuanteja kunnallisten virastojen ja laitosten polttoainemäärärahoista, sikäli kuin niitä ei ole varattu hiilien ostoon; sekä

että halkokonttoria kehoitettaisiin halkoja varastoon ostaessaan noudattamaan tarpeellista varovaisuutta ja yksityisesti myymään halkoja ainoastaan pienenlaisille kuluttajille.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ valiokunnan ehdotuksen.

Halkokonttorin 1919 vuoden puhlaan voiton käyttäminen. Kaupungin halkotoimikunnan lähetettyä rahatoimikamariin otteen halkokonttorin 1919 vuoden tilinpäätöksestä, joka osoitti puhdasta voittoa 619,038: 94 markkaa, oli rahatoimikamari, siihen nähden että halkokonttorin kalusto oli tilinpäätökseen merkitty 1,419,092: 28 markan arvoiseksi ja epä tietoista oli kuinka kauan halkokonttorin nykyinen järjestysmuoto voitiin pysyttää, esittänyt yllämainitun voittomäärän käytettäväksi siten, että halkokonttorin kaluston arvosta poistettaisiin vastaava määrä. Kun halkokonttorin tilit vuodelta 1919 kuitenkin jo oli päätetty ja rahatoimikamarin ehdotuksen hyväksyminen näin ollen antaisi aiheutta muuttamaan tilinpäätöstä ja 1920 vuodeksi avattuja kirjoja, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, että mainittu puhdas voitto, mikäli se ylitti halkokonttorin kalustonsa arvosta poistamat 20 %, eli 336,949: 79 markkaa, ynnä 1920 vuoden mahdollinen voitto, oli ensi tilinpäätöksessä poistettava kaluston arvosta.

Kansanravintohallituksen toiminnan lakkauttaminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli antanut kansanravintohallituksen toimeksi tehdä ehdotuksen toimintansa supistamiseksi³⁾, ehdotti hallitus jäsenlukuansa vähennettäväksi viidestä kolmeen ja varajäsenten luvun viidestä kahteen, minkä ohessa hallituksen alaisina toimineet ruokinta- ja kalliinajankotitalouskomiteat olisi lakkautettava; kansanravintohallituksen tehtävänä tulisi olemaan keskuskeittiön käynnissä pitäminen sekä palsta-viljelystoiminnan valvominen, viime mainittu toiminta tulisi sille kuulumaan ainoastaan siksi, kunnes se oli annettu erityisen viranomaisen toimeksi. Hallituksen valvonnan alainen ruuanlaitto ja sen jakaminen kaupungin vähävaraiselle väestölle sekä kalliinajanruuanlaiton ja palstaviljelyksen opetus oli tuottanut tappion, joka kesäkuun 30 p:nä 1919 oli 1,482,579: 67 markan suuruinen ja ehdotti hallitus, että

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 5. 39 §. — ²⁾ S:n 21. 4. 13 §. — ³⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 171.

mainittu määrä poistettaisiin 1919 vuoden tilinpäätöksestä. Lopuksi esitti hallitus sille myönnetyn 1,800,000: — markan luoton lisättäväksi 466,202: 75 markalla, mikä määrä oli tarpeen, sittenkun keskuskeittiön koneet ja kalusto y. m. oli siirretty hallituksen tilille.

Rahatoimikamari puolestaan katsoi, että elintarvetoimikunta voisi ottaa hoitaakseen kunnallisen keskuskeittiön sekä että sen lähin valvonta uskottaisiin toimikunnan alaisen johtokunnan toimeksi, kuitenkin siten, ettei toimintaa saisi laajentaa, esimerkiksi perustamalla kunnallisen ruokalan; kansanravintohallituksen vuokraamain viljelyspalstain valvominen ja uusien palstain vuokralle antaminen olisi annettava rahatoimikamarin toimeksi, jotavastoin keittiökasviviljelijäin opastaminen olisi annettava sosialilautakuntaan lähinnä Brunakärin siirtolapuutarhaa varten asetetun neuvojan toimeksi, jonka palkka senvuoksi olisi korotettava. Näin ollen voitiin kansanravintohallitus kokonaan lakkauttaa. Keskuskeittiö kalustoineen sekä kansanravintohallituksen ruokatavaravarasto olisi arvioitava ja tällä arvolla hyvitettävä hallituksen tiliä, jotavastoin hallituksen yllämainitun tappion poistaminen olisi jätettävä siksi, kunnes hallituksen tilinpäätös oli valmistunut, minkä ohessa kamari huomautti, että kesäkuun 30 p:nä 1918 olleen vajauksen peittämiseen 1919 vuoden menosääntöön jo oli merkitty 466,650: 91 markkaa.

Yhtyen pääasiallisesti rahatoimikamarin ehdotukseen, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto:

lakkauttaa kansanravintohallituksen, sen jaostot ja kaikki siihen perustetut virat, helmikuun 1 p:stä lukien;

kansanravintohallituksen tilinpäätöstä odotellessa panna pöydälle kysymyksen sen toiminnan tuottaman tappion poistamisesta tileistä;

antaa elintarvetoimikunnan toimeksi, noudattaen kaupunginvaltuuston marraskuun 12 p:nä 1919 antamaa määräystä kunnan toiminnan asteettaisesta rajoittamisesta tähän kuuluvalla alalla, hoitaa keskuskeittiötä;

antaa vastamainittuun tarkoitukseen elintarvetoimikunnan käytettäväksi annettavan omaisuuden arviointi tarkoitusta varten asetettavalle lautakunnalle, johon kuului yksi kansanravintohallituksen, yksi elintarvetoimikunnan ja yksi rahatoimikamarin edustaja;

jättää kansanravintohallituksen vuokralle antamain viljelyspalstain valvonnan ja uusien palstain vuokraamisen enintään viiden vuoden ajaksi rahatoimikamarin toimeksi, kuitenkin niin että keittiökasviviljelyksen opastaminen oli sosialilautakunnan asia;

kehoittaa sosialilautakuntaa tekemään ehdotuksen tämän johdosta tarpeellisen lisäyksen myöntämisestä lautakunnan opastustoimintamäärärahaan vuonna 1920; sekä

kehoittaa rahatoimikamaria, kansanravintohallitusta ja elintarvetoimikuntaa valitsemaan kukin yhden edustajan yllämainittuun arviolautakuntaan.

Esiteltäessä kansanravintohallituksen antamaa lopputiliä toiminnastaan päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto mainitusta toiminnasta maaliskuun 10 p:än 1920 asti syntyneen 923,749: 29 markan suuruisen tappion korvattavaksi elintarvetoimikunnan varoista, sekä antoi rahatoimikamarin toimeksi rahaksi muuttaa sen osan kansanravintohallituksen kalustoa, jota ei elintarvetoimikunta ollut ottanut haltuunsa, ollen kaluston kirjaanpannun arvon ja myyntihinnan mahdollinen ero merkittävä elintarvetoimikunnan tilinpäätökseen.

Kaupungin elintarveasiain hoito. Sittenkun n. s. elintarvelaki kesäkuun

¹⁾ Valt. pöytäk. 27. 1. 29 §. — ²⁾ S:n 31. 8. 47 §.

1 p:nä oli lakannut olemasta voimassa, jonka johdosta myöskin kaupunginvaltuuston asettaman elintarvelautakunnan toimivalta loppui ja kun elintarve-ministeriö kuitenkin oli määrännyt viljan ja sokerin jakelua varten kuntiin asetettavaksi elintarvelautakuntia tai elintarveasiamiehiä, varustettuina toimivallalla, josta ministeriön kiertokirje toukokuun 20 p:ltä sisälsi tarkempia määräyksiä, oikeutti¹⁾ kaupunginvaltuusto elintarvetoimikunnan voimassa olevan lain ja asiassa annettujen asetusten sekä kaupunginvaltuuston aikaisemmin antamain määräysten mukaisesti sekä valtuuston luottoa käyttäen hoitamaan kaupungin elintarveasioita.

Kertomus Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallinnosta vuonna 1919. Esiteltäessä kertomusta Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallinnosta tilivuonna 1919 sekä sen yhteydessä kaupunginvaltuuston asettaman tarkastajan kertomusta kesäkuun 1 p:n 1918 ja kesäkuun 1 p:n 1919 väliseltä ajalta päätti²⁾ valtuusto lähettää mainitut kertomukset juovutusjuoma-asiain valiokuntaan, kehoittaen sitä valtuustolle esittämään ne huomautukset ja ehdotukset, joita kertomukset saattoivat aiheuttaa.

Toukokuun 31 p:nä päiväämässään mietinnössä³⁾ huomautti valiokunta, että sitä tapaa vastaan, miten yhtiön hallintoa yleensä oli hoidettu, ei tarkastaja ollut havainnut olevan syytä muistutuksiin, mutta sitä vastoin oli valtion kanssa tehdyn sopimuksen nojalla kesäkuun 1 p:n 1918 ja kesäkuun 1 p:n 1919 välisenä aikana harjoitetusta väkijuomain välityskaupasta yhtiölle kertyneiden voittovarain käyttämiseen nähden yhtiön hallituksen ja tarkastajan välillä ilmaantunut erimielisyyttä. Yhtiön hallituksen asettama komitea oli nimittäin antamassaan promemoriassa m. m. lausunut, ettei puheenalaista vähittäiskauppaa, joka ei perustunut n. s. kieltolakiin, myöskään ollut harjoitettu kesäkuun 9 p:nä 1892 annetun asetuksen nojalla, koska kaupunginvaltuuston yhtiölle myöntämä oikeus alkoholipitoisten juomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun oli lakannut toukokuun 31 p:nä 1918, eikä valtuusto ollut katsonut olevansa oikeutettu ryhtymään toimenpiteisiin tuollaisten juomain kaupan vastaiseksi järjestämiseksi⁴⁾. Puheenalaista yhtiön liikettä oli sentähden komitean mielestä lähinnä pidettävä valtion yhtiölle antamana tehtävänä valtion puolesta myydä erinäisiä sille kuuluvia alkoholipitoisia aineita; ja kun valtio oli sitoutunut, siinä tapauksessa että liikkeen hoitokustannukset nousivat yhtiölle tulevaa myyntipalkkiota suuremmiksi, korvaamaan yhtiölle tämän tappion, tuli liikkeestä ehkä saatavan voiton jäädä yhtiön haltuun sopimuksen päättymisaikaan asti, eli kesäkuun 1 p:ään 1919, jolloin varmasti voitiin todeta, oliko liike tuottanut voittoa vai tappiota. Komitean yllämainittuun käsitykseen oli yhtiön hallitus kaikilta kohdin yhtynyt.

Vastoin komitean ja yhtiön hallituksen käsitystä huomautti kaupunginvaltuuston asettama tarkastaja, että edellämainittua välityskauppaa täytyi pitää sen vähittäismyyntiliikkeen kaltaisena, jota yhtiö oli 1892 vuoden palo-viina-asetuksen nojalla aikaisemmin harjoittanut, sekä että mainittu asialaita juuri oli ollut edellytyksenä, jotta yhtiö ylipäätään oli voinut ottaa hoitaakseen mainittua kauppaa koska päinvastaisessa tapauksessa yhtiöllä, jolla helmikuun 16 p:nä 1907 vahvistetun yhtiöjärjestyksensä 9 §:n mukaan oli se tarkoitus, mikä julkilausutaan vastamainitun asetuksen 9 ja 10 §:ssä eli koti- ja ulkomaisten väkiviinajuomain vähittäismyynti ja anniskelu, ei olisi ollut laissa tukea semmoisen väkiviinajuomaliikkeen harjoittamiselle. Mutta

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 2 §. — ²⁾ S:n 5. 5. 40 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 258.

jos tämä piti paikkansa, olisi yhtiön silloisen yhtiöjärjestyksen 9 §:n mukaan tästä liikkeestä tuleva voitto, siitä pois luettuna eräät osin 6 % osinkoina osakkaille, osin 2 % siirtoina vararahastoon menevät erät, jaettava Helsingin kaupungin ja kulkulaitosrahaston kesken edellämainitun asetuksen säätämässä suhteessa, mutta ei suinkaan jätettävä yhtiökokouksen käytettäväksi.

Lisäksi antamassaan vastineessa huomautti yhtiön hallitus, että sen liikettä oli harjoitettu kesäkuun 2 p:nä 1917 annetun n. s. elintarvelain nojalla ja senaatin tämän lain nojalla saman vuoden syyskuun 4 p:nä tekemään päätökseen alkoholipitoisten aineiden takavarikoimisesta nojautuen. Mainitun lain mukaisesti oli hallituksella oikeus velvoittaa takavarikoitujen tavarain haltija myymään ne valtion laskuun korvausta vastaan, ja tämän perusteella oli yhtiön liikettä harjoitettu, vaikkei tämä liike yhtiöjärjestyksen mukaan kuulunut yhtiön tehtäviin. Jos tehtävä olisi uskottu yksityiselle, ei olisi epäilystä syntynyt, että koko liikkeen voitto oli tuleva hänelle, ja samanlainen oikeus koko voittoon puheenalaisesta välityslikkeestä oli tuleva myöskin yhtiölle.

Rahaksimuuttamalla sellaista yhtiön omaisuutta, joka oli hankittu niillä voittovaroilla, jotka oli saatu 1892 vuoden asetuksen mukaisesti harjoitetusta liikkeestä, oli saatu 95,426: 76 markan puhdas voitto, mistä määrästä kaupungin osalle tuli $\frac{3}{5}$ eli 57,256: 06 markkaa ja liikenne-rahaston osalle loput. 1919 vuoden viitenä ensimmäisenä kuukautena valtion tiliin harjoitettu välityskauppa oli tuottanut 671,617: 42 markan puhtaan voiton, johon tuli lisäksi samanlainen vuodelta 1918 siirretty voitto 310,890: 11 markkaa eli kaikkiaan 982,507: 53 markkaa; tästä määrästä oli kuitenkin 1919—20 vuoden vaihteessa vielä määräämättömän verojen suoritukseen varattava 400,000: — markkaa. Jäljellä olevasta määrästä oli osakkaille jaettu 6 % osinkoa 3,600: — markkaa, vararahastoon oli siirretty 10 % eli 58,250: 75 markkaa, jätävästön jäljellä oleva rahamäärä, 520,656: 78 markkaa oli asetettu yhtiökokouksen käytettäväksi. Jos kaupungin tarkastajan esittämä mielipide oli oikea, oli viimeksi mainittu määrä säädetyssä suhteessa jaettava Helsingin kaupungin ja kulkulaitosrahaston kesken ja sama oli laita sen, mitä jäi jäljelle veroihin varatuista varoista sittenkun nämä oli maksettu. Sosialiministeriön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti oli yhtiö lopuksi kesäkuun 1 p:nä 1919 vuoden loppuun harjoittanut välitysluketta valtion tiliin, mutta kun tämä oli tapahtunut sen jälkeen kuin 1892 vuoden asetus oli kumottu, sai yhtiö uuden kesäkuun 19 p:nä 1919 vahvistetun yhtiöjärjestyksen mukaisesti vapaasti käyttää täten saadun voiton.

Esillä olevaa kysymystä arvostellessaan oli valiokunta puolestaan tullut samaan tulokseen kuin valtuuston asettama tarkastaja. 1892 vuoden asetuksen 10 §:ssä mainitulla monopoliyhtiön liikkeen voitolla, joka on jaettava kulkulaitosrahaston ja kaupungin kesken ei voitu tarkoittaa ainoastaan anniskelusta ja vähittäismyynnistä jo saatua voittoa vaan sellaistaakin, joka johtui ruokala- ja hotelliliikkeistä, kiinteistöistä y. m. Tämä näkyi käyvän ilmi myöskin määräyksestä, että monopoliyhtiötä purettaessa, sittenkun sen velat on suoritettu ja yhtiömiehet ovat saaneet takaisin panoksensa, jäännös vararahastosta ja muista varoista, mikäli ne ovat syntyneet voittorahoista, on jaettava kuten yllä on sanottu. Uuden yhtiöjärjestyksen 7 §:n mukaan on ainoastaan se osa yhtiön omaisuutta, joka on kertynyt sellaisesta vähittäis- ja anniskeluliikkeestä, jota on harjoitettu 1892 vuoden asetuksen nojalla, jaettava kuten mainitussa asetuksessa sanotaan, mutta oli ilmeistä, ettei tällainen

yhtiön säännöissä oleva määräys, vaikkakin valtioneuvosto oli sen hyväksynyt, voinut vähentää sitä oikeutta yhtiön voittovaroihin, mikä Helsingin kaupungilla oli ennen uuden yhtiöjärjestyksen syntymistä. Valiokunta katsoi näin ollen, ettei Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallituksen päätös puheenalaisen voiton käyttämisestä ollut lain eikä yhtiöjärjestyksen mukainen.

Valiokunta esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

myöntää vastuunvapauden Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallinnosta tilivuodelta 1919;

yhtiöltä vaatia yhtiön kesäkuun 1 p:n 1918 ja kesäkuun 1 p:n 1919 välisenä aikana kertyneitä voittovaroja siten, että kaupunki yhtiön hallituksen kertomuksen mukaan kaupungille riidattomasti tulevain 57,256:06 markan lisäksi saa $\frac{3}{5}$ 520,656:78 markasta eli 312,394:06 markkaa ynnä $\frac{3}{5}$ siitä mitä jää jäljelle 1919—20 vuoden vaihteessa vielä määräämättömiin 1918 ja 1919 vuoden veroihin varatuista 400,000 markasta, sittenkun verot on suoritettu; sekä

siltä varalta että anniskeluosakeyhtiö kieltäytyisi hyväksymästä edellä esitettyjä kaupungin vaatimuksia, antaa rahatoimikamarin toimeksi saattaa kaupungin oikeus yhtiötä kohtaan voimaan.

Mietintöä, esiteltäessä hyväksyi¹⁾ kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin valiokunnan ehdotukset, minkä ohessa valtuusto päätti pyytää anniskeluosakeyhtiön johtokuntaa ilmoittamaan suostuuko yhtiö täyttämään mietinnön toisessa ponnessa esitetyn vaatimuksen yhtiön voittovarain maksamisesta kesäkuun 1 p:n 1918 ja kesäkuun 1 p:n 1919 väliseltä ajalta.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen. Kaupunginvaltuuston menosääntöön yleishyödyllisten yritysten ja laitosten sekä hyväntekeväisyysseurojen avustusmäärärahan jakamista varten asettama valiokunta ilmoitti²⁾ että anottujen avustusten kokonaismäärä nousi ei vähempään kuin 1,182,100 markkaan, jota vastoin käytettävissä olevia määrärahoja kaikkiaan oli vain 600,000 markkaa. Valiokunnan oli sentähden täytynyt asettua epäävälle tai kovasti tinkivälle kannalle niihinkin anomuksiin nähden, joiden tarkoitus oli valiokunnasta näyttänyt kannatusta ansaitsevalta. Tässä oli valiokunta katsonut olevan noudattaminen sitä periaatetta, että määrärahoja oli etusijassa myönnettävä niille yrityksille ja laitoksille jotka jo olivat toiminnassa ja joiden olemassaolo edellytetyn apurahan saamatta jäämisen johdosta voi joutua uhanalaiseksi, ja näiden joukossa etusijassa niille, joita kunta oli aikaisemmin avustanut, jota vastoin suunniteltujen uusien yritysten ja laitosten ei yleensä ollut katsottu voivan tulla huomioon otetuksi. Toimeenpannessaan anottujen määrärahan välttämätöntä supistamista, oli valiokunta niinkään koettanut mahdollisimman vähän tinkiä lastenhoitotarkoituksiin sekä kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille ja nuorisolle pyydetyistä avustuksista.

Valiokunnan ehdotuksesta myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat määrärahat:

Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening		
köyhäin ja kivulloisten oppilaiden kesäsiirtoloille....	Smk	32,000: —
tuberkulootisten ja risatautisten oppilaiden virkistyskodille	»	10,000: —
Helsingfors folkhögskola opiston toimikunta koulun voimassapitoon	»	1,500: —
Helsingin kuuromykkäyhdistys kansanvalistustyölleen kuuromykkäin keskuudessa	»	1,000: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 31 §. — ²⁾ Pain. asiakirj. n:o 20. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1. 6. 21 §.

Kamratförbundet Fylgia oppikursseilleen	Smk	3,000: —
Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunta köyhäin ja sairaaloisten oppilaiden kesäsiirtoloille	»	118,000: —
Arbetets vänner (emäyhdistys ja Sörnäsän haaraosasto) lasten kesätyöskentelyä varten	»	3,000: —
Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys tyttöjen työtuvan voimassapitoon	»	10,000: —
Föreningen för barnens och ungdomens väl lastensuojelu- keskuksen toimiston voimassapitoon, kunnes kysy- mys keskuksen suhteesta kuntaan on lopullisesti ratkaistu	»	15,000: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys veistolaitoksen voi- massapitämiseksi toimitettomille pojille sekä puutarha- työskentelyn järjestämiseksi katuammattilaisille	»	23,000: —
Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta puutarha- töiden järjestämiseksi lapsille	»	9,000: —
Finlands allmänna svenska folkskollärar- och lärarinne- förening, Helsingin piiri, puutarhatöiden järjestä- miseksi lapsille	»	7,000: —
Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten kesätyösken- telyä varten	»	3,000: —
Kansakoulunopettajat L. Hagan lasten puutarhatöitä varten	»	2,000: —
Valkonauha-yhdistys kahden lastensuojelukotinsa voi- massapitoon	»	30,000: —
Köyhäin lasten työkotiyhdistys työkotiansa voimassa- pitoon	»	78,000: —
Helsingin rouvasväenyhdistys lastenkotinsa voimassa- pitoon	»	12,000: —
Risatautisten lasten parantolayhdistys Högsandin paran- tolan voimassapitoon	»	8,500: —
Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistys	»	8,000: —
Maitopisara-yhdistys	»	25,000: —
Lastenhoidon edistämisyhdistys	»	43,000: —
Modersvård åt barnet yhdistys Sörnäsän Barnets borg lai- toksen voimassapitoon	»	28,000: —
Valkonauha-yhdistys tyttöjen vastaanottokodin voimassa- pitoon	»	4,000: —
Martta-yhdistyksen Helsingin osasto ruuanlaittokoulunsa voimassapitoon	»	2,000: —
Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys (ent. Helsingin palvelijataryhdistys) palvelijatarkotinsa voimassapi- toon	»	6,000: —
Lastentarhain kesäsiirtolat	»	15,000: —
Rouva N. Krogerus kansakouluoppilaiden työtuvan voi- massapitoon	»	5,000: —
Fredrikssperin lastenseimen johtokunta	»	9,000: —
Neidit L. Wendell, E. Olin ja L. Stoltzenberg lastentyö- tuvan voimassapitoon Töölössä	»	1,000: —
Helsingin Mariayhdistys iäkkäiden palvelijatarten kodin voimassapitoon	»	5,000: —

Sokeain ystävain yhdistys sokeiden miesten työkoulun voimassapitoon.....	»	1,000: —
Helsingin sokeainyhdistys sokeiden kesäkodin perustamiseksi	»	2,000: —
Helsingin kaupunkilähetys.....	»	20,000: —
Pelastusarmeija Väinölän pelastuskodin, kahden Albergassa olevan lastenkotinsa sekä lastenseimensä voimassapitoon.....	»	50,000: —
Koiton näyttämön johtokunta	»	10,000: —
Yhteensä Smk		600,000: —

Edelleen päätti kaupunginvaltuusto:

että ne yhdistykset, seurat ja yksityiset henkilöt, joille apurahoja myönnettiin, alistetaan kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarin käyttämisestä marraskuun 25 p:nä 1913 annettujen määräysten alaisiksi varain asianmukaiseen käyttöön nähden siten, että:

Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening, Helsingfors svenska folkhögskola nimisen opiston toimikunta, ungdomsförbundet Fylgia ja Helsingin kuuromyökkäyhdistys ovat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset;

Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunta on suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Nuorten naisten kristillinen yhdistys, Nuorten miesten kristillinen yhdistys, Föreningen för barnens och ungdomens väl, lasten kesätyöskentelykursien johtajattarat ja asianomaiset toimikunnat, Valkonauha-yhdistys lastenkotiensa puolesta, Köyhäin lasten työkotiyhdistys, Rouvasväenyhdistys, Lastenhoidon edistämisyhdistys ja Modersvård åt barnet yhdistys ovat kasvatuslautakunnan alaiset;

Konvalescenthem—Toipumakotiyhdistys, Risatautisten lasten parantolayhdistys ja Maitopisarayhdistys ovat terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys, Martta-yhdistyksen Helsingin osasto sekä Valkonauha-yhdistys suojelutoimintansa puolesta ovat sosiaalilautakunnan alaiset;

työtupien, työkoulujen ja lastenseimien sekä kansanlastentarhain kesäsiirtolain johtajattaret ja asianomaiset toimikunnat ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

Helsingin Mariayhdistys, Sokeain ystävain yhdistys, Kaupunkilähetys, Pelastusarmeija ja Helsingin sokeainyhdistys ovat vaivashoitohallituksen alaiset;

Koiton näyttämön johtokunta on musiikkilautakunnan alainen;

että lisäehtoina puheenalaisten avustusten nauttimiseen nähden säädetään avustuksensaajain noudatettavaksi:

Risatautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistyksen tulee ensi kesänä ainakin 3 ½ kuukauden ajaksi maksutta luovuttaa vähintään seitsemän sijaa Högsandin parantolasta vaivashoitohallituksen sinne ehdottamille lapsille;

Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistyksen: että yhdistyksen tulee toipumakodistaan vuoden umpeen maksutta luovuttaa vähintään neljä sijaa kunnan sairaaloista poistetuille varattomille naispotilaille;

Sokeain ystävain yhdistyksen: että yhdistyksen tulee voimassa pitämäänsä sokeain miesten työkouluun vastaanottaa vähintään kymmenen oppilasta Helsingin vaivashoidon kustannuksella, sekä

kaikkien hakijain, jotka vastaavaa korvausta saamatta myöntävät tarvitseville henkilöille apua: että niiden, samalla kuin niiden on sopivissa tapauksissa tehtävä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, tulee jokaisessa eri tapauksessa vaivaishoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan olosuhteista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, niin myös avustusten myöntämisen ja käytön valvontaan nähdessä alistua niihin määräyksiin, joita vaivaishoitohallitus tai asianomainen lautakunta katsoo tarpeelliseksi antaa; samoin kuin

että asianomaisille hallituksille ja lautakunnille on annettava tieto kaupunginvaltuuston edellä kerrotuista päätöksistä niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Korvaus Ryttylän lastenkotiin otettujen lasten hoidosta. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli oikeuttanut kaupunkilähetyksen Ryttylän tilalla pitämään voimassa lastenkotia Helsingistä kotoisin olevia lapsia varten¹⁾, vahvist²⁾ kaupunginvaltuusto kaupunkilähetykselle tulevan korvauksen lapsille annetusta hoidosta, ravinnosta ja opetuksesta toistaiseksi 9 markaksi lasta kohti päivässä, joka korvaus vaivaishoitohallituksen tuli kahdesti kuukaudessa laskua vastaan suorittaa kaupunkilähetykselle. Sitäväst³⁾ ei valtuusto havainnut olevan syytä myöntä⁴⁾ kaupunkilähetyksen esitykseen 45,000 markan apurahan myöntämisestä Ryttylän maatilan 1920 vuoden tulojen ja menojen välisen erotuksen korvaamiseksi sekä erinäisten korjaustöiden kustannuksiin, koska tila oli luovutettu vuokravapaasti ja sitä pitäisi voida hoitaa niin, ettei se tuottanut tappiota, ja kaupunki maatilaa luovuttaessaan oli sitoutunut korvaamaan ainoastaan lastenhoidosta koituvat kustannukset.

Määrärahoja kaupunkilähetykselle. Kaupunkilähetyksen Betaniassa ja Sörnäsissä olevain naisten työlaitosten voimassapit⁵⁾o⁶⁾on tammikuun 1 p:n ja toukokuun 15 p:n 1920 välisenä aikana myönsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto 15,452: 01 markkaa sekä Betanian työlaitoksen voimassapit⁸⁾o⁹⁾on saman vuoden loka-kuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana 9,000 markkaa maksettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Määrärahoja Helsingin lasten apukomitealle. Helsingin lastenapukomitean anomuksen johdosta määrärahan myöntämisestä komitean toiminnan ylläpitämiseksi myönsi¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan määrärahoja yhteensä 90,000 markkaa.

Evätty anomus määrärahan myöntämisestä siirtolapuutarhalle. Kaupunginvaltuusto päätti¹¹⁾ evät¹²⁾ Arbetets vänneryhdistyksen tekemän esityksen määrärahan myöntämisestä siirtolapuutarhan perustamista varten Greijukseen sekä kuoletuslainan myöntämisestä alueen kuntoonpanemista ja tarpeellisten rakennusten teettämistä varten.

Evättyjä avustusanomuksia. Helsingin sairaskodin johtokunnan anomukseen kaupungin halkokonttorin haloista velkoman 21,276 markan maksun anteeksi antamisesta ei kaupunginvaltuusto havainnut¹³⁾ olevan syytä myöntä¹⁴⁾.

Vanhain koti-yhdistyksen 35,000 markan apurahan anomuksen päätti¹⁵⁾ kaupunginvaltuusto evät¹⁶⁾, ollen yhdistys kuitenkin esteetön seuraavana vuonna anomaan apurahaa yleishyödyllisten yritysten avust¹⁷⁾usmäärärahasta.

Maitopisara-yhdistyksen 30,000 markan apurahananomuksen toimintansa edistämistä varten päätti¹⁸⁾ kaupunginvaltuusto niinkään evät¹⁹⁾.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 17. — ²⁾ Valt. pöytäk. 27. 10. 51 §. — ³⁾ S:n 13. 10. 39 §. —

⁴⁾ S:n 11. 2. 5 § ja 15. 6. 66 §. — ⁵⁾ S:n 15. 6. 64 §. — ⁶⁾ S:n 24. 11. 42 §. — ⁷⁾ S:n 8. 12. 25 §. — ⁸⁾ S:n 8. 12. 1 §.

Helsingin vuokralaisyhdistyksen 12,000 markan apurahananomuksen kunnan varoista epäsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto.

Vahingoittuneitten eläinten kuljetusvaunun hankkiminen. Kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ käyttövaroistaan 3,900 markkaa Helsingin Eläinsuojeluyhdistykselle ja Eläinten ystävien-yhdistykselle, eli puolet niistä kustannuksista, joita mainitut yhdistykset olivat laskeneet koituvan vahingoittuneitten eläinten kuljetusvaunun hankkimisesta, minkä ohessa valtuusto tällöin asetti ehdoksi, että maksua vaunun käyttämisestä ei toistaiseksi saanut ottaa ja että kaupunginkin näin ollen oli tarpeen vaatiessa saatava maksutta käyttää vaunua, samoin kuin että yllämainitut yhdistykset olivat velvolliset neljännesvuosittain terveydenhoitolautakunnalle antamaan selonteon vaunun käyttämisestä.

Apuraha Helsingin suojeluskunnalle. Helsingin suojeluskunnan voimassapitoon osoitti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,000,000 markkaa.

Tästä päätöksestä esittivät sittemmin metallityöntekijä J. O. Aarnio ja kirjaltaja V. Mikkola valituksen maaherralle. Valittajain käsityksen mukaan ei kaupunginvaltuusto ollut oikeutettu myöntämään avustusta suojeluskunnalle eikä verotuksella keräämään siihen tarvittavia varoja, koska suojeluskunta ei ollut mikään kunnan yhteinen asia, vaan yhden yhteiskuntaluokan aseellinen järjestö, johon muilla ei ollut tilaisuutta yhtyä ja tarkoitti se ainoastaan yhden ryhmän etujen vartioimista, minkä lisäksi tämän järjestön tehtävä, näinkin rajoitettuna, oli semmoinen, joka voimassa olevien lakien ja asetusten mukaan kuului poliisilaitokselle. Tähän tuli lisäksi, että valtuusto oli osoittanut puheenalaisen avustuksen käyttövaroistaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä sen jälkeen kuin asia kahdesti ennen oli ollut esillä, nimittäin marraskuun 26 p:nä 1919, jolloin esitys 1,200,000 markan myöntämisestä tähän tarkoitukseen hyljättiin, kun se ei saavuttanut vaadittua $\frac{2}{3}$ äänen enemmistöä, ja joulukuun 30 p:nä 1919, jolloin budjetin käsittelyn yhteydessä ehdotus määrärahan korottamisesta raukesi ⁴⁾. Valittajain käsityksen mukaan ei valtuustolla ollut oikeutta käyttövaroistaan yksinkertaisella äänenenemmistöllä myöntää varoja tarkoitukseen, jonka tarpeellisuus jo aikaisemmin oli säännöllisessä järjestyksessä harkittu, koska ne oli tarkoitettu sellaisten tarpeiden tyydyttämiseksi, joita ei ollut voitu tuloja menoarviota tehdessä ottaa huomioon, tai joihin myönnettyt varat olivat sittemmin osottautuneet riittämättömiksi. Edelleen oli asian käsittelyssä tapahtunut lain määräysten rikkomista sikäli, että asia ratkaistiin ilman että kunnallislain 19 §:ssä säädetty lukumäärä valtuutettuja päätöstä tehtäessä oli saapuvilla. Valittajat oheenpanivat 23 valtuutetun antaman valahtoisin todistuksen, joka osoitti, että ainakin niin suuri määrä valtuutettuja oli ollut istunnosta poissa asian lopullisen ratkaisun tapahtuessa. Sama asia selvisi K. W. Saxellin ja T. S. Järvisen antamasta kirjallisesta todistuksesta, samoin kuin sanomalehtien kokousselostuksista.

Valittajat väittivät sentähden että valtuusto ei ollut oikeutettu osoittamaan varoja suojeluskunnan avustamiseksi; että tämän laatuudessa asiassa vaadittiin joka tapauksessa $\frac{2}{3}$ äänen enemmistö, joten puheenjohtajan tulkinta yksinkertaisen äänenenemmistön hyväksymisestä oli lainvastainen; ja että valtuusto ei edes ollut päätösvaltainen päätöstä tehtäessä, minkä vuoksi he vaativat valituksenalaisen päätöksen kumoamista ja sen täytäntöönpanon kieltämistä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 8. 56 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 3 §. — ³⁾ S:n 17. 3. 2 §. — ⁴⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 119 ja 141.

Maaherra oli vaatinut kaupunginvaltuuston selitystä valitusten johdosta, minkä ohessa maaherra oli katsonut lailliseksi toistaiseksi, kunnes toisin määrättiin, kieltää puheenalaisen valtuuston päätöksen toimeenpanon.

Pyydetyksi selitykseksi esitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto pääasiassa seuraavaa: Vastoin valittajain väitettä, ettei suojeluskunta ollut kunnan yhteinen asia, vaan ainoastaan yhden ryhmän etuja suojeleva aseellinen järjestö, huomautti valtuusto käsityksensä, että suojeluskuntain tarkoituksena oli turvata maamme laillista yhteiskuntajärjestystä ja kansalaisten siihen perustuvaa vapautta ja oikeutta, sekä että jokaisella kansalaisella, jonka uskollisuus laillista yhteiskuntajärjestystä kohtaan oli epäilemätön, oli voimassa olevan lainsäädännön perusteella oikeus liittyä suojeluskuntaan, minkätähden kuntaa, eritoten siihen voimaperäiseen kiihoitustyöhön nähden, jota nykyään harjoitettiin maassa ja varsinkin sen pääkaupungissa uuden aseellisen kapinan valmistamiseksi olemassa olevaa yhteiskuntajärjestystä vastaan, täytyi pitää ei ainoastaan oikeutettuna vaan velvollisenakin tukemaan paikkakunnan suojeluskuntaa siten hankkiakseen kaupungille ja sen asukkaille tarpeellisen turvallisuuden. Valittajain muistutuksen johdosta, että valituksenalainen valtuuston päätös oli tehty yksinkertaisella ääntenenemmistöllä, huomautti valtuusto, että päätös oli tehty äänestämättä, kun ainoastaan yksi valtuutettu, nimittäin valittaja Mikkola, oli vastustanut määrärahan myöntämistä, minkä tähden kysymys, oliko päätös tehtävä määräenemmistöllä vai ei, oli tässä kohden ainoastaan teoreettiselta kannalta mielenkiintoinen. Kysymyksen periaatteelliseksi selvittämiseksi huomautti valtuusto kuitenkin, että puheenalainen määräraha oli ainoastaan tilapäinen määräraha, joka samoin kuin muutkin samantapaiset määrärahat voitiin yksinkertaisella ääntenenemmistöllä myöntää valtuuston käyttövaroista kun nämä jo oli myönnetty tarpeellisella ääntenenemmistöllä. Valittajain mainitsema marraskuun 26 p:nä 1919 tehty päätös ei ollut koskenut tilapäisen määrärahan myöntämistä suojeluskunnalle, vaan puheenalaisen määrärahan ottamista seuraavan vuoden budjettiin, jota toimenpidettä varten vaadittiin määräenemmistö ja joka, jos semmoinen olisi saavutettu, olisi tietänyt sitä, että määräraha olisi vastaisuudessa voitu budjettiin ottaa yksinkertaisella ääntenenemmistöllä, jota vastoin valituksenalainen päätös ei ollut aikaansaanut semmoista seuraamusta. Valittajain käsityksen mukaan oli menettely ollut lainvastaista sikäli, että asia ratkaistiin, vaikkei saapuvilla ollut kunnallislain 19 §:ssä säädettyä valtuutettujen määrää. Tässä suhteessa huomautettiin, että valtuutettuja oli asian käsittelyssä ollut, niin kuin useat sen kuluessa toimitetut äänestykset osoittivat, saapuvilla 51 tai 50 sekä ettei kellään valtuutetulla ollut laillista oikeutta estettä ilmoittamatta poistua kokouksesta, ennenkuin tämä oli julistettu päättyneeksi; ettei satunnaista oleskelua valtuuston tupakahuoneessa tai istuntosalin eteisessä ollut tähän asti pidetty poissaolona itse kokouksesta; että kysymyksessä, onko päätösvaltainen luku valtuutettuja saapuvilla vai ei, valtuuston pöytäkirjalla ja ainoastaan sillä voi olla todistusvoima sillä tavoin, että kaikkien viimeksi toimitetussa nimenhuudossa läsnäolleiden valtuutettujen virallisesti katsotaan olevan saapuvilla, kunnes tämä asianlaista pöytäkirjaan merkityllä uudella nimenhuudolla todistetaan muuttuneen; sekä että viimeksi mainittua periaatetta oli tähän asti vastaan sanomatta noudatettu Helsingin kaupunginvaltuuston keskusteluissa ja että tämä oli voinut tapahtua minkäänlaista oikeusvaaraa tuottamatta, kun val-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 5. 14. §.

tuutetuilla oli ollut valta milloin tahansa vaatimalla äänestystä nimenhuudoin toimitettavaksi saada virallisesti todetuksi, oliko päätösvaltaisuus edelleen ollut olemassa vai ei. Valituskirjan oheisella, niiden 23 valtuutetun antamalla todistuksella, joista useimmat olivat todistettavasti olleet läsnä asiaa käsiteltäessä, ei sentähden voinut vastoin pöytäkirjaa tunnustaa olevan minkäänlaista todistusvoimaa, minkätähden se asian ratkaisussa olisi jätettävä huomioon ottamatta. Yllä esitettyyn nähden anoi kaupunginvaltuusto valitusten hylkäämistä.

Pääasiassa kaupunginvaltuuston selityksessään esittämillä syillä harkitsi ¹⁾ maaherra sittemmin oikeaksi hyljätä valituksen ja vahvistaa valtuuston kysymyksenalaisen päätöksen.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston sääntöjen muuttaminen. Sosialilautakunta oli huomauttanut, että yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta ei toistaiseksi ollut annettu lainoja, syystä ettei rakennustoimintaa sota-aikana ollut esiintynyt. Kun eduskunta kuitenkin oli osoittanut varoja valtion asuntopoliittista toimintaa varten ja yleishyödylliset asuntorakennusyhtymät näin ollen voivat valtiolta saada valtioapua, oli myöskin kysymys lainain antamisesta rahastosta astunut etualalle. Rahaston sääntöjen 2 §:än oli kuitenkin tarpeen muutos ennen lainanannon alkamista. Kysymyksenalaisia sääntöjä vahvistettaessa oli kaupunginvaltuusto määrännyt, että lainoja myönnettäisiin 50:stä 85:een % kiinteistön arvosta, mutta sosialilautakunta ehdotti nyt nämä rajat vahvistettaviksi 60 ja 90 %:ksi. Edelleen olisi kaupunginvaltuuston vahvistettava ne perusteet, joita lähitulevaisuudessa oli seurattava kiinteistöjen arvioimisessa. Säännöllisten olojen vallitessa luettiin kiinteistön arvoksi likimain tonttiarvo ja rakennuskustannukset yhteensä. Koska valtioapua annettiin 30 % rakennuskustannuksista kunnan antaessa 15 % ynnä maksuttoman tonttimaan, olisi rakennusyrityksellä näin ollen oleva omia varoja 55 % rakennuskustannuksista, ja voitiin tätä määrää pitää kiinteistön pysyväisenä arvona. Yllä esitetyn perusteella esitti sosialilautakunta, että kaupunginvaltuusto päättäisi muuttaa rahaston sääntöjen 2 §:n ensimmäisen kohdan näin kuuluvaksi:

»Rahastosta myönnetään lainoja toista tai myöhempää kiinnitysvakuutta vastaan kuudestakymmenestä yhdeksääkymmeneen prosenttiin kiinteistön arvosta»;

sekä oikeuttaa yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallinnon vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä laskemaan kiinteistön arvon 55 %:ksi rakennuskustannuksista.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ esitykseen.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustaminen. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä lausui ³⁾ sosialilautakunta kaupunginvaltuuston vuonna 1919 tehdessään päätöksensä työväenasuntoryhmän rakennuttamisesta Vallilan kortteliin n:o 556 päättäneen, että kysymys, oliko ryhdyttävä enempiin toimenpiteisiin asuntopulan lieventämiseksi, jos saatiin valtioapua mainittua rakennustyötä varten ⁴⁾, oli rahatoimikamari lautakunnan esityksestä ja viitaten valtioneuvoston toukokuun 6 p:nä tekemään avustuslainain myöntämistä pienten asuntojen rakentamisen edistämiseksi koskevaan päätökseen sosialihallitukselta anonut rakennuslainoja oman rakennustoimintansa osalle 1,080,000 markkaa sekä 2,181,900 markkaa lainana annettavaksi Osakeyhtiö

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 9 §. — ²⁾ S:n 19. 5. 32 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 30. —

⁴⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 33; vrt. tätä kert. siv. 58*.

Helsingin kansanasunnoille ja 390,000 markkaa lainattavaksi Asunto-osuuskunta Käpy r. l:lle. Tähän oli sosialihallitus periaatteessa myöntynyt, samoin kuin (periaatteessa) niinikään rahatoimikamarin anomukseen 262,800 markan avustuslainan myöntämisestä Vallilan asunto-osuuskunta r. l:lle.

Yleishyödyllisille rakennusyriyksille myönnetyt lainat oli annettava korkeintaan 30 %:n määrään sosialihallituksen hyväksymistä rakennuskustannuksista korottomina lainoina kunnalle, joita ei saanut irtisanoa kymmenen vuoden aikana, ja m. m. sillä ehdolla, että kunta omistusoikeudella tai vähintään viidenkymmenen vuoden vuokra-ajaksi enintään 1 pennin vuokramaksusta neliömetriltä luovuttaa tontin rakentajalle ja sen lisäksi rakennusyriykseen sijoittaa vähintään 15 % rakennuskustannuksista samoilla perusteilla kuin valtioavustus annettiin; edelleen olisi kunnalla oleva oikeus valita enimmät rakennusyhtymäin hallitusten jäsenet, eivätkä nämä saisi jakaa 6 % pienempää osinkoa osakepääomalle. Tällä perusteella olisi kaupunginvaltuuston nyt ratkaistava anomukset, jolloin Vallilan kunnallisille työläisasunnoille anotun lainan määrä oli korotettava 1,101,000 markkaan, koska rakennuskustannukset ovat ylittäneet kustannusarvion sekä päätettävä yllämainituille yhtymille myöntää määrättyjä kunnallisia avustuslainoja, minkä ohessa rakennusyriytysten avustamiseksi yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto olisi lisättävä ja eri yhtymäin hallitusten jäsenet valittava. Lopuksi olisi kaupungin hallitukselta anottava oikeutta saada ottaa kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle asetettu anottuja lainamääriä vastaava laina eli kaikkiaan 3,935,700 markkaa.

Huomauttaen välttämättömyydestä edelleen laajentaa valtion ja kunnan avustamaa yleishyödyllistä rakennustoimintaa, ehdotti sosialilautakunta, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

1) myöntää Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 1,091,000 markan avustuslainan kunnan varoista ja antaa rahatoimikamarille oikeuden sosialilautakuntaa kuultuaan tehdä sanotusta lainasta sopimuksen velvoituksella sisällyttää sopimukseen valtioneuvoston ja sosialihallituksen asettamat ehdot;

2) myöntää Asunto-osuuskunta Käpy r. l:lle 195,000 markan avustuslainan kunnan varoista edelläolevassa kohdassa mainituin oikeuksin ja velvoituksin;

3) myöntää Vallilan asunto-osuuskunta r. l:lle 131,400 markan avustuslainan samoin oikeuksin ja velvoituksin kuin edellä;

4) että avustuslainoja saaneet yritykset saivat niitä nostaa rakennustyön kuluessa sosialilautakunnan toimittaman arvioinnin mukaisissa erissä;

5) myöntää Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille oikeuden 50 vuoden ajaksi 1 pennin maksusta neliömetriltä ja alueelle muutoin vahvistetuin ehdoin vuokrata ne osat Käpylän puutarhaesikaupungin kortteleista n:oista 810, 811, 812, 817, 818 ja 819, jotka yhtiö tarvitsi nyt kysymyksessä olevaa rakennustoimintaohjelmaansa toteuttaakseen;

6) myöntää Asunto-osuuskunta Käpy r. l:lle oikeuden saada edellä sanotuin ehdoin vuokrata Käpylän puutarhaesikaupungin korttelit n:ot 806 ja 807;

7) myöntää Vallilan asunto-osuuskunta r. l:lle samoin ehdoin kuin edellä oikeuden saada vuokrata tontit n:ot 9, 11, 13 ja 15 Vanajantien varrella korttelissa n:o 539 Vallilassa;

8) pyytää valtioneuvostolta saada ottaa 3,935,700 markan kahta vuotta pitemmälle maksuajalle asetettu laina, josta oikeudesta saatu päätös liitettäisiin seuraavassa kohdassa ehdotettuun anomukseen;

9) antaen mukaan jäljennökset 1, 2, 3 sekä 5, 6 ja 7 kohdissa tehtyjä esityksiä koskevista päätöksistä ynnä asiaan kuuluvat muut asiakirjat anoa sosiaalihuoltolain 3,935,700 markan suuruista avustustuloutta, josta Vallilan kortteliin n:o 556 rakennetun työväenasuntoryhmän osalle 1,101,000 markkaa, sekä annettavaksi Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot 2,181,900 markkaa, Asunto-osuuskunta Käpy r. l:lle 390,000 markkaa ja Vallilan asunto-osuuskunnalle 262,800 markkaa;

10) että rahatoimikamari saa, sen jälkeen kun edellisessä kondassa mainittu laina on nostettavana, antaa siitä mainituille yhtymille niille tulevat erät, ja olisi rahatoimikamarin sosialilautakuntaa kuultuaan sisällytettävä lainasopimuksiin valtioneuvoston ja sosialihuoltolain asettamat ehdot;

11) valita Asunto-osuuskunta Käpy r. l:n hallitukseen jäseniksi arkki-tehti A. Toivosen, sekatyömies Hj. Halmeen, vaskiseppä M. Lehdon sekä varajäseniksi kirvesmies V. Korvenrannan ja kirvesmies A. Rantasen; sekä

12) valita Vallilan asunto-osuuskunta r. l:n hallitukseen jäseniksi arkki-tehti A. Toivosen, viilari K. A. Rannan ja puuseppä E. Mäkisen sekä varajäseniksi puuseppä J. J. Elon ja kirvesmies N. Haapakan.

Rahatoimikamari, jolle oli annettu tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta, huomautti, että kun oli odotettavana useampia anomuksia valtioavun saamisesta rakennustoiminnalle, oli sopivampaa jo nyt anoa lupaa suuremman, kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle asetetun, esimerkiksi 10,000,000 markan määräisen lainan ottamiseen. Mitä tulee etuihin, joita kaupungin olisi taattava yksityisille rakennusyrityksille, huomautti kamari, että kaupungin avustus, 15 % rakennuskustannuksista, niinkään oli annettava lainana sekä edellä mainitussa päätöksessä määrättyjä ehtoja noudattaen. Kymmenenä ensimmäisenä vuonna olisivat lainat vapaat koron ja kuoletuksen maksusta, mutta mainitun ajan kuluttua saisi kaupunki lukea hyväkseen enintään 3 %:n koron lainapääomalle, minkä ohessa kuoletuksaika olisi määrättävä vähintään kahdeksikymmeneksi vuodeksi, vastamainitun ajanjakson lopusta lukien. Ennen kuoletuksen alkamista olisi lainasta poistettava osa, joka vastasi $\frac{1}{3}$ mainitun ajanjakson päättyessä rakennuksilla olevan arvon ja rakennuskustannusten välisestä erosta, edellyttäen rakennuskustannusten olevan tätä arvoa vähemmät. Lainan vakuudeksi tulisi kaupungin tyytyä kiinteistöjen viimeiseen kiinnitykseen. Jotta estettäisiin uusiin asuntoihin muuton johdosta vapaiksi tulleita huoneistoja luovuttamasta keinottelutarkoituksessa, ehdotti rahatoimikamari että sosialilautakunta saisi toimekseen ennen avustusten maksettavaksi osoittamista vaatia kaikilta yksityisten rakennusyritysten osakkailta todistuksen, että he olivat asunnonvälitystoimistoon ilmoittaneet aikovansa muuttaa nykyisistä huoneistoistaan uusiin asuntoihin.

Rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

myöntyä sosialilautakunnan esitykseen yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustamisesta, kuitenkin siten, että sosialilautakunnan ehdotuksen 8 kohdassa mainittu 3,935,700 markan lainamäärä korotettiin 10,000,000 markkaan sekä että 1—3 kohdassa mainitut avustussuorit, yhteensä 1,417,400 markkaa pantiin maksettaviksi 1919 vuoden ensimmäisestä obligatiolainasta; sekä

kehoittaa sosialilautakuntaa ennen viimeksi mainittujen avustusten maksettavaksi osoittamista vaatimaan kaikilta Asunto-osuuskunta Käpy r. l:n ja Vallilan asunto-osuuskunta r. l:n osakkailta todistuksen, että he olivat asunnonvälitystoimistoon ilmoittaneet aikovansa muuttaa nykyisistä huoneistoistaan uusiin asuntoihin.

Rahatoimikamarin ehdotus hyväksyttiin ¹⁾.

Koroitettuja kalliinajanlisäyksiä kunnan eläkkeen- ja apurahansaajille. Käsitellessään kysymystä kunnan viranpitäjain kalliinajanlisäysten korottamisesta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto:

että kaupungin eläkkeen- ja apurahansaaajain vuotuista kalliinajanlisäystä oli, alempana mainituin poikkeuksin, kesäkuun 1 p:stä 1920 lähtien maksettava vakinainen määrä 1,200 markkaa, sama kaikille, sekä lisäksi 150 % eläkkeen tai apurahan määrästä, kuitenkin niin, ettei kalliinajanlisäys kaikkiaan saanut olla 4,200 markkaa suurempi;

että palkkalautakunnan asia oli määrätä niiden eläkkeensaaajain kalliinajanlisäys, jotka olivat saaneet 1919 vuoden menosääntöön merkittyjen palkkaetujen mukaan lasketun eläkkeen, jossa tapauksessa kalliinajanlisäystä on, mikäli mahdollista, maksettava semmoinen määrä, että se eläkkeen kera vastasi samaan luokkaan kuuluvain aikaisemmin eläkettä nauttivain viranpitäjain yhteenlaskettuja eläke- ja kalliinajanlisäysetuja; sekä

että tähän tarkoitukseen tarvittavat 59,500 markkaa maksetaan eläkkeen- ja apurahan saajain kalliinajanlisäysmäärärahasta, joka saatiin ylittää mainitulla määrällä.

Myönnettyjä elinkautiseläkkeitä. Tehtyjen hakemusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille elinkautiseläkkeitä ja apurahoja alempana mainitut vuotuiset määrät:

a) joulukuun 22 p:nä 1911 vahvistetun ohjesäännön mukaan:

kansakoulunopettaja A. Nordmanille 2,960 markkaa, syyskuun 1 p:stä 1919 lukien ³⁾;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun entiselle johtajattarelle N. Lagerbladille 1,300 markkaa, tammikuun 1 p:stä lukien ⁴⁾;

entiselle kaupunginkasöörille S. Ehrstedtille 6,000 markkaa, syyskuun 1 p:stä lukien ⁵⁾;

kaupunginorkesterin vahtimestarille A. J. Malkille 1,800 markkaa, tammikuun 1 p:stä 1921 lukien ⁶⁾;

entiselle ylihoitajattarelle A. A. Bergströmille 1,980 markkaa, marraskuun 1 p:stä lukien ⁷⁾;

b) huhtikuun 15 p:nä 1913 annetun, kaupunginvaltuuston kesäkuun 3 p:nä 1919 tekemällä päätöksellä muutetun ohjesäännön mukaan:

vesijohtotyömies J. V. Henrikssonille 900 markkaa, tammikuun 1 p:stä lukien ⁸⁾;

leskirouva W. Lammiselle 500 markkaa, heinäkuun 1 p:stä lukien ⁹⁾;

vesijohtotyömies E. J. Röstille 1,500 markkaa, syyskuun 1 p:stä lukien ¹⁰⁾;

puhtaanapitolaitoksen työntekijättärelle A. Yliniitylle 1,510 markkaa, joulukuun 1 p:stä lukien ¹¹⁾;

terveydenhoitolautakunnan entiselle siivoojattarelle E. E. Lauraeukselle 1,620 markkaa, marraskuun 1 p:stä lukien ¹²⁾;

puhtaanapitotyömies J. V. Tiivolalle 1,830 markkaa, tammikuun 1 p:stä 1921 lukien ¹³⁾;

c) kaupunginvaltuuston erinäisten päätösten mukaan:

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun entiselle johtajattarelle E. Skogmanille 1,300 markkaa, tammikuun 1 p:stä lukien ¹⁴⁾ sekä lisäksi 1,100 markkaa heinäkuun 1 p:stä lukien ¹⁵⁾;

¹⁾ Valt. pöytäk. 14. 9. 19 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 36 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 48 §. — ⁴⁾ S:n 15. 6. 63 §. — ⁵⁾ S:n 31. 8. 61 §. — ⁶⁾ S:n 13. 10. 24 §. — ⁷⁾ S:n 27. 10. 32 §. ja 10. 11. 28 §. — ⁸⁾ S:n 21. 4. 44 §. — ⁹⁾ S:n 10. 11. 15 §. — ¹⁰⁾ S:n 24. 11. 30 §. — ¹¹⁾ S:n 8. 12. 30 §. — ¹²⁾ S:n 8. 12. 17 §. — ¹³⁾ S:n 15. 12. 11 §. — ¹⁴⁾ S:n 21. 4. 39 §. — ¹⁵⁾ S:n 31. 8. 62 §.

puhtaanapitolaitoksen ajomiehelle A. Heleniukselle 600 markkaa, tammi-kuun 1 p:stä lukien ¹⁾;

kansakoulunopettajatar Ch. I. Molanderille 1,500 markkaa, kesäkuun 1 p:stä lukien ²⁾;

kirvesmiehenleski M. G. Johanssonille 400 markkaa, tammikuun 1 p:stä lukien ³⁾;

työmiehenleski E. E. Salolle 300 markkaa, marraskuun 1 p:stä lukien ⁴⁾;

leskirouva F. Kvarnströmille 300 markkaa, marraskuun 1 p:stä lukien ⁵⁾.

Esiteltäessä kaupungin teknillisten laitosten esitystä ylimääräisten eläkkeitten myöntämisestä kaupungin kaasulaitoksen kaasumestarien O. Lindforsin ja K. S. Nordinin leskille myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto leskirouva A. Lindforsille 3,780 markan ylimääräisen eläkkeen sekä leskirouva E. M. Nordinille niinkään 3,480 markan ylimääräisen eläkkeen vuodessa, vahvistetuin kalliinajanlisäyksin, ynnä kaasumestari Lindforsin neljälle alaikäiselle lapselle kullekin kuukausittaista kasvatusapua 50 markkaa, kunnes olivat täyttäneet 18 vuotta tai sitä ennen saaneet turvaton toimeentulon, ollen mainitut eläkkeet ja apurahat maksettavat huhtikuun 1 p:stä lukien.

Evätyljä eläke- tai apuraha-anomuksia. Toimestaan irtisanotun majoituslautakunnan vahtimestarin K. V. Sandbergin ⁷⁾ ja luutnantin leskirouvan A. Fabritiuksen ⁸⁾ anomuksen saada eläke Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin säätiön varoista epäsi kaupunginvaltuusto.

Niinkään epäsi kaupunginvaltuusto työntekijä J. Kallisen ⁹⁾ anomuksen ylimääräisen eläkkeen saamisesta ja toimestaan irtisanotun rankkurin G. A. Korhosen ¹⁰⁾ anomuksen saada avustusta, kunnes hänelle on hankittu muu vastaava toimi kaupungin palveluksessa.

Selitys tehdyn valituksen johdosta. Helsingin huutokauppakamarin entisen vahtimestarin A. V. Bärlund-Terhon korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemän valituksen johdosta Uudenmaan läänin maaherran lokakuun 10 p:nä 1919 antamasta päätöksestä mainitun Bärlund-Terhon anomuksen johdosta saada elinkautiseläke Helsingin kaupungin varoista, päätti ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto vaadiksi selitykseksi puheenalaisen valituksen johdosta toistaa, mitä valtuusto maaherralle aikaisemmin antamassaan selityksessä oli esittänyt ¹²⁾.

Apurahoja kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta. Jaettaessa vuodelta 1920 niitä apurahoja, mitkä kaupunginvaltuuston lokakuun 26 p:nä 1886 tekemän päätöksen mukaan vuosittain on annettava kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta, oli sitä varten ilmoittautuneista hakijoista otettu huomioon seuraavat henkilöt, nimittäin: M. S. Andersson, G. K. Lindbohm, L. Luomanen, saaden 100 markkaa kukin, E. Ch. Johansson ja J. C. Nemlander saaden 75 markkaa kukin sekä A. Törnqvist saaden 50 markkaa.

Rahatoimikamaria kehoitettiin ¹³⁾ rahatoimikonttorin toimesta säästöpankkiin tallettamaan mainitut määrät, asiasta julkisesti ilmoitettuaan antamaan siten palkittujen hakijain rahatoimikonttorista noutaa mainitut säästöpankkikirjansa sekä, niinkään asiasta kuulutettuaan, rahatoimikonttorissa pitämään edellä mainittujen ja muiden hakijain saatavina heidän antamansa maine- ja muut todistukset.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 70 §. — ²⁾ S:n 15. 6. 4 §. — ³⁾ S:n 31. 8. 63 §. — ⁴⁾ S:n 27. 10. 36 §.

— ⁵⁾ S:n 8. 12. 31 §. — ⁶⁾ S:n 1. 6. 26 §. — ⁷⁾ S:n 27. 1. 25 §. — ⁸⁾ S:n 11. 2. 50 §; ks. 1916 vuod. kert. siv. 67. — ⁹⁾ S:n 15. 6. 8 §. — ¹⁰⁾ S:n 10. 11. 33 §; ks. tätä kert. siv. 187. —

¹¹⁾ Valt. pöytäk. 18. 2. 1 §. — ¹²⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 123. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. 27. 1. 34 §.

Lisätty vahingonkorvaus ruumiinvammasta. Sittenkun työmies J. Kalinen oli anonut lisättyä vahingonkorvausta ruumiinvammasta, esitti palkkalautakunta, että ne kalliinajanlisäykset, joita vuodesta 1918 lähtien ¹⁾ maksettiin sellaisille henkilöille, jotka vuonna 1895 annetun työnantajien työntekijöitä kohdanneen ruumiinvamman vastuunalaisuutta koskevan lain nojalla saivat vahingonkorvausta kaupungilta, olivat riittämättömät ja laskettiin periaatteellisesti väärien perusteiden mukaan, minkä vuoksi semmoiseen vahingonkorvaukseen oikeutetuille olisi 1920 vuoden alusta lukien myönnettävä 250 %:n lisäys alkuperäisiin vahingonkorvausmääriin. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ hyväksyä rahatoimikamarin tämän mukaisesti tekemän esityksen, kuitenkin siten muutettuna, että puheenalaista lisäystä annettaisiin 400 % alkuperäiselle vahingonkorvausmäärälle, minkä ohessa valtuusto määräsi tästä päätöksestä johtuvan menon maksettavaksi vuoden menosääntöön merkitystä työntekijäin ruumiinvamman vahingonkorvausmäärärahasta, minkä ohessa kamaria kehoitettiin tarpeen vaatiessa aikansa hankkimaan tarpeellinen lisämääräraha.

Anomus kalliinajanlisäyksen myöntämisestä ruumiinvammasta annettuun vahingonkorvaukseen. Käsiteltäessä työmies K. Mäkisen oikeudenomistajain anomusta kalliinajanlisäyksen myöntämisestä siihen ruumiinvammasta annettuun vahingonkorvaukseen, mikä oli myönnetty mainitulle Mäkiselle, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto evätä anomuksen, koska kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan kalliinajanlisäyksiä annettiin ainoastaan sellaisiin vahingonkorvauksiin, joita suoritettiin ennen tammikuun 1 päivää 1918 sattuneista tapaturmista, ja Mäkistä kohdannut vahinko oli sattunut maaliskuussa 1918.

Kaupungin viranpitäjän matka-apurahoja varten olevan määrärahan jakaminen. Jaettaessa vuoden menosääntöön kaupungin viranpitäjän matka-apurahoja varten merkittyä määrärahaa päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto myöntää vanhemmalle kaupunginkirjurille P. J. Björk'ille, verotusvalmistelukunnan puheenjohtajalle E. E. Enebergille ja kaupungin eläinlääkärille W. Ehrströmille 7,500 markkaa, 2,500 markkaa ja 5,000 markkaa, minkä ohessa valtuusto päätti, että stipendiaatit opintomatkinsa aikana saivat nauttia täydet palkkaetunsa kalliinajan- ja muine lisäyksineen, sekä että asianomaisia laitoksia kehoitettaisiin hyvissä ajoin pitämään huolta asianomaisten virkain hoidattamisesta viransijaisilla ja tätä varten ehkä tarpeellisten määrärahan hankkimisesta.

Stipendi johtajan valmistamiseksi Marian sairaalan röntgenosastolle. Sairaalaylihallituksen tekemästä esityksestä päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa 10,000 markan määrärahan ylihallituksen annettavaksi stipendinä jollekin lääkärielle, joka oli halukas ulkomailla valmistautumaan Marian sairaalan röntgenosaston johtajaksi.

Matkastipendejä sairaanhoitajattarille. Suomen sairaanhoitajataryhdistyksen anomuksesta myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 6,000 markkaa käytettäväksi matkastipendeiksi kahdelle yhdistykseen kuuluvalle, Helsingin kaupungin palveluksessa olevalle sairaanhoitajattarelle Kööpenhaminan sairaanhoitajatarkongressiin osanottoa varten.

Evätty matkastipendimääräraha-anomus. Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunta, joka oli pitänyt suotavana, että kaupungin kansakoulujen opettajisto olisi edustettuna Kristianiassa kesällä pidettävässä opettaja-

¹⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 146. — ²⁾ Valt. pöytäk. 6. 4. 39 §. — ³⁾ S:n 8. 12. 2 §; ks. myös 1918 vuod. kert. siv. 146. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 12 §. — ⁵⁾ S:n 14. 9. 16 §. — ⁶⁾ S:n 31. 8. 66 §.

kokouksessa, oli anonut käytettäväkseen 9,000 markkaa jaettavaksi matkastipendeiksi. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ anomuksen.

Matkastipendejä. Esiteltäessä vapaaherra A. von Bonsdorffin y. m. anomusta määrärahan myöntämisestä Kööpenhaminassa kesällä 1920 pidettävän lasten- ja nuorisonsuojelukongressin osanottajain matkastipendeiksi osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 9,000 markan määrärahan käytettäväksi kolmeksi 3,000 markan suuruisiksi matkastipendiksi, joista yksi kasvatuslautakunnan harkinnan mukaan annettaisiin jollekin kaupungin kasvatuslaitoksen johtajalle, yksi kasvatuslautakunnan sihteerille ja kolmas joko lautakunnan puheenjohtajalle tai jonkin lasten- ja nuorisonsuojelun hyväksi toimivan yhdistyksen edustajalle.

Kun kuitenkin oli saatu ilmoitus, että puheenalainen kongressi oli siirretty seuraavaan vuoteen, oli kasvatuslautakunta esittänyt, että lautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri saisivat vuonna 1921 käyttää kaksi näistä stipendeistä sekä että kolmas stipendi annettaisiin Bengtsårin kasvatuslaitoksen johtajalle hänen käytettäväkseen jo kesällä 1920. Kaupunginvaltuusto oli ³⁾ ehdotusta, että lautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri oikeutettaisiin käyttämään myönnetty stipendit seuraavana vuonna, ennenaikaisena huomioon ottamatta. Mitä tulee esitykseen Bengtsårin kasvatuslaitoksen johtajan oikeuttamisesta jo kesällä 1920 käyttämään puheenalaisen matkastipendin, epäsi valtuusto esityksen tältäkin kohden, kun stipendi oli myönnetty erikoistarkoitusta varten ja varoja nyt ehdotettua opintomatkaa varten oli ollut haettava kaupungin yleisestä stipendimäärärahasta.

Määrärahan siirtäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ rahatoimikamarin siirtämään 1919 vuoden menosääntöön merkityn rakennuskonttorin virkamiesten stipendimäärärahan, 5,000 markkaa, vuoteen 1920 ja yhdistämään sen viime mainitun vuoden menosääntöön samaa tarkoitusta varten merkittyyn 10,000 markan määrärahaan.

Muutettuja määräyksiä C. F. Ekholmin stipendirahastosta jaettavien stipendien antamisesta. Käsitellessään Helsingin anumat- ja teollisuudenharjoittajaliiton esitystä C. F. Ekholmin stipendirahaston korkovarain käyttämisestä, oli kaupunginvaltuusto vahvistanut ⁵⁾ stipendimäärät enintään 500 markaksi. Rahatoimikamari, joka vuonna 1920 voi ensi kerran julistaa rahastosta annettavat stipendit haettaviksi, oli, viitaten rahan alhaiseen arvoon, esittänyt, että stipendien suurin määrä korotettaisiin 2,000 markkaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁶⁾ tähän esitykseen.

Vuonna 1920 käytettävissä oleva stipendirahamäärä oli 5,970: 79 markkaa, mutta kun ainoana stipendinhakijana oli ilmoittautunut räätälintyöntekijätär O. Paavilainen, päätti ⁷⁾ valtuusto myöntää hänelle 2,000 markkaa, jotavas-
toin jäljellä oleva määrä oli siirrettävä seuraavaan vuoteen.

Gustav Pauligin rahaston korko. Rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto, että Gustav Pauligin rahaston korkovarot vuodelta 1920 säästettäisiin ja yhdistettäisiin 1921 vuoden korkovaroihin silloin annettavaksi yhtenä stipendinä.

Lahjoitus Marian sairaalan hypäksi. Sittenkun rouva S. Antman-Åberg oli Marian sairaalalle lahjoittanut 4,000 markkaa, jonka vuosikorko oli käytettävä lisävaroina joululon valmistamiseksi sairaalan potilaille, päätti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto vastaanottaa lahjoituksen sekä antaa rahatoimikonttorin toimeksi

¹⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 53 §. — ²⁾ S:n 5. 5. 46 §. — ³⁾ S:n 15. 6. 42 §. — ⁴⁾ S:n 11. 2. 15 §. — ⁵⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 119. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 19. 5. 21 §. — ⁷⁾ S:n 28. 9. 19 §. — ⁸⁾ S:n 24. 11. 21 §. — ⁹⁾ S:n 27. 1. 13 §.

Marian sairaalan johtokunnalle vuosittain maksaa lahjoituksesta kertyneet korkovarot käytettäväksi tarkoitukseensa.

Lahjoitus kainojen köyhien hyväksi. Sittenkun postiekspediööri J. Holmström syyskuun 27 p:nä 1920 laatimassaan testamentissa oli määrännyt, että hänen jälkeenhjättämänsä omaisuus, testamentissa mainitut jälkisaadokset poisluettua, tulisi Helsingin kaupungille sen hoidettavaksi »John Holmströmin kainojen köyhäin rahastona», jonka vuosituotto harkinnan mukaan olisi annettava siihen yhteiskuntapiiriin kuuluville henkilöille, joka käsittää n. s. kainot köyhät ja testamenttaaja sittemmin oli kuollut, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vastaanottaa edellä mainitun lahjoituksen sekä kehoittaa rahatoimikamaria antamaan tarkemman ehdotuksen korkovarin käyttämisestä.

Poliisikomisarius K. E. Parkkisen testamentti. Tammikuun 27 p:nä 1920 tekemällään testamentilla oli sittemmin kuollut poliisikomisarius K. E. Parkkinen, muuttamalla hänen ja hänen aikaisemmin kuolleen vaimonsa E. V. Parkkisen tekemää keskinäistä testamenttia, määrännyt heidän jäämistöstään 10,000 markkaa Helsingin vastaiselle löytölasten talolle tai vastaavalle laitokselle kaupungin hoidettavaksi »Mimmi ja Emil Parkkisen rahastona» sekä tähän rahamäärään, siinä tapauksessa että pesässä, sittenkun erät jälkisaadokset oli suoritettu, olisi ylijäämää, lisättäväksi puolet tästä ylijäämästä ynnä lisäksi testamentissa lähemmin määrätyn osan ylijäämän toisestakin puolesta; rahaston korot maksettaisiin testamentissa lähemmin säädettyjen ehtojen mukaisesti kahdelle siinä mainitulle henkilölle heidän elinaikanaan. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ vastaanottaa mainitun lahjoituksen ja antaa kamarin toimeksi valvoa testamenttiin perustuvaa kaupungin oikeutta.

Bergmanin aviopuolisojen lahjoitusrahaston käyttö. Sittenkun rahatoimikamari kaupunginvaltuuston kehoituksesta³⁾ oli valvonut leskirouva W. S. Bergmanin laatiman testamentin, jossa hän oli määrännyt, että kaupunki ottaisi haltuunsa hänen jäämistönsä ja hoitaisi sitä »Bergmanin aviopuolisojen lahjoitusrahastona», päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että edellä mainittujen lahjoitusvarain käytettävänä oleva korko vuosittain maksettaisiin kasvatustalokunnalle sen käytettäväksi jatko-opetuksen hankkimiseen Helsingistä kotoisin oleville turvattomille lapsille kieleen, kansallisuuteen ja uskontoon katsomatta.

Merikapteeni L. A. Grönholmin testamentti. Rahatoimikamarin ilmoitetua, että sittemmin kuollut merikapteeni L. A. Grönholm helmikuun 15 p:nä 1918 laatimassaan testamentissa oli lahjoittanut 5,000 markkaa Helsingin orpolapsille, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin tehtäväksi valvoa kaupungin edellämainittuun testamenttiin perustuvaa oikeutta sekä kehoittaa kasvatustalokuntaa valtuustolle antamaan ehdotuksen varain käyttämisestä.

Kasvatustalokunnan lähetettyä pyydetyn ehdotuksen päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto, että »merikapteeni L. Albert Grönholm Helsingin orpolasten rahastoa», alkuaan 5,000 markkaa hoitaa rahatoimikamari seuraavia kasvatustalokunnan ehdottamia määräyksiä noudattaen:

»Kolmannes koroista lisätään vuosittain pääomaan, kunnes se on karttunut 10,000 markkaan, mutta jäljellä oleva kaksi kolmannesta koroista jaetaan kasvatustalokunnan harkinnan mukaan talokunnan silmälläpidon alaisille

¹⁾ Valt. pöytäk. 8. 12. 13 §. — ²⁾ S:n 31. 8. 18 §. — ³⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 125. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 15. 6. 23 §. — ⁵⁾ S:n 31. 3. 26 §. — ⁶⁾ S:n 19. 5. 27 §.

orvoille turvateille kieleen, kansallisuuteen ja uskontoon katsomatta joko heidän jatkokasvatuksensa avustamiseksi tai välittöminä apurahoina.

Rahaston kartuttua 10,000 markkaan lisätään ainoastaan kuudennes koroista pääomaan, jota vastoin kasvatustaloutakunta jakaa viisikuudennessa edellä mainitulla tavalla».

Muutettuja määräyksiä Lina Borgströmin rahaston korkovarain käytöstä. Kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta oli esittänyt, että kaupunginvaltuusto oikeuttaisi köyhäin lasten työkotien johtokunnan tilaamaan Lina Borgström'in rahaston korkovaroja ja välittömästi rahatoimikamarille tilittämään varain käyttämisestä. Rahatoimikamarin siitä antaman lausunnon mukaisesti päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto olla kansakoulujohtokunnan esitystä huomioon ottamatta sekä kehoittaa rahatoimikamaria katsomaan, että puheenalaiset korkovarot vastedes tilaisi kansakoulujohtokunta, jonka myöskin tulisi valvoa varain käyttämistä.

Lahjoitus kaupungin kansakoulujen hyväksi. Rahatoimikamari ilmoitti, että aviopuolisot M. M. Boguscheffsky ja J. U. Boguscheffsky, jotka sittemmin olivat kuolleet, marraskuun 3 p:nä 1877 laatimassaan testamentissa olivat määränneet, että heidän jäämistöstään, joka perunkirjoituksen mukaan oli 33,727:67 markkaa, kolmannes tulisi Helsingin ruotsalaissuomalaisen seurakunnan kansakouluille niin että, jos mainittu seurakunta jaettaisiin, kumpikin saisi puolet. Samalla kamari ilmoitti laillisessa järjestyksessä valvottaneensa testamentin, minkä ohessa kamari oli rouva Boguscheffskyn luonnolliselle pojalle päättänyt luovuttaa hänelle lain mukaan tulevat $\frac{5}{6}$ vainajan jälkeensäjättämästä pesän osasta. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ vastaanottaa lahjoituksen ja antaa kamarin toimeksi kuolinpesässä valvoa kaupungin oikeutta ja aikansa tehdä tarkemman ehdotuksen varain käyttämiseksi.

Lahjoitus köyhäin kansakoululasten hyväksi. Insinööri G. Zittingin annettua rahatoimikamarille 60,000 markan rahamäärän rahaston perustamista varten kesävirikistyksen hankkimiseksi köyhille kansakoululapsille, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto vastaanottaa lahjoituksen sekä lahjoittajalle lähetettävässä kirjelmässä julkilausua kiitoksensa siitä, minkä ohessa valtuusto antoi rahatoimikamarin toimeksi yksissä neuvoin lahjoittajan kanssa ja hankittuaan kansakoulujohtokuntain lausunnon tehdä valtuustolle ehdotuksen varain käyttämisestä koskeviksi lähemmiksi määräyksiksi.

Täyttäen annetun tehtävän ehdotti rahatoimikamari kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että »Gustaf Zittingin lahjoitusrahasto» oli rahatoimikamarin hoidettava ja sen korkovarot käytettävä kesävirikistyksen hankkimiseksi kaupungin köyhille kansakoululapsille sekä sitä varten vuosittain jaettava suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain kesken suhteellisesti suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaslukuun. Rahatoimikamarin ehdotus hyväksyttiin⁴⁾.

J. Karppisen testamenttirahaston korkovarain käyttö. Rahatoimikamari oli ilmoittanut, että suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli anonut rahatoimikamarilta sen suuntaista toimenpidettä, että varattomia kansakouluoppilaita varten olevan J. Karppisen testamenttirahaston korkovarot annettaisiin johtokunnan käytettäväksi sekä että johtokunta oli päättänyt, että puheenalaiset korkovarot vuosittain jaettaisiin suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen kesken suhteellisesti näiden koulujen oppilaslukuun ja että varat annettaisiin Helsingin opettajaliiton ja Helsingfors lärar- och lära-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 5. 30 §. — ²⁾ S:n 14. 9. 10 §. — ³⁾ S:n 31. 3. 16 §. — ⁴⁾ S:n 10. 11. 8 §.

rinneförening-yhdistyksen käytettäväksi kesävirkestyksen hankkimiseksi varattomille koululapsille maalla, sillä edellytyksellä, ettei semmoisen korkovarain käytön katsottaisi olevan vastoin testamentin tarkoitusta ja säännöksiä; tähän päätökseen oli ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta yhtynyt. Viitaten J. Karppisen testamentissa olevaan määräykseen, että testamenttirahaston korot oli vuosittain jaettava kansakoulujohtokuntain harkinnan mukaan avustuksina Helsingin kaupungista kotoisin oleville varattomille kansakouluoppilaille, oli rahatoimikamari edellä kerrotuista kansakoulujohtokuntain päätöksistä antamassaan lausunnossa ilmoittanut, ettei sillä ollut niitä vastaan mitään muistuttamista, mikäli jakoperustetta koski, jota vastoin kamarin mielestä ei ollut testamentin säädösten mukaista luovuttaa varoja yksinomaan edellä mainituille yhdistyksille, vaan olisi korkovarot vuosittain annettava kansakoulujohtokunnille käytettäväksi testamentintekijän määräämään tarkoitukseen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti, että puheenalaiset korkovarot vuosittain testamentin määräysten mukaisesti oli jaettava suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen kesken suhteellisesti niiden oppilaslukuun, josta kansakoulujohtokuntain tuli kunkin kalenterivuoden alussa antaa ilmoitus rahatoimikamarille.

J. G. Wilckmanin rahaston korkovarain käyttö. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta huomautti, että kaupunginvaltuusto vuonna 1905 tekemän päätöksen ²⁾ mukaisesti J. G. Wilckmanin rahaston korkovarot, mikä rahasto oli lahjoitettu Sörnäsän köyhäin lasten kasvattamiseksi, oli käytettävä Vallilan silloisen kaksikielisen kansakoulun oppilaiden ruokkimiseen sekä että tätä päätöstä oli sovellettu siten, että varat oli käytetty Vallilan ja Kallion suomenkielisen ja Toukolan ruotsinkielisen kansakoulun oppilaiden hyväksi, minkä tähden johtokunta esitti, että kaupunginvaltuusto peruuttamalla yllämainitun päätöksensä määräisi varat käytettäväksi, kuten todellisuudessa oli käynyt. Sittenkun rahatoimikamari kuitenkin oli huomauttanut kaupunginvaltuuston jo vuonna 1908 päättäneen ³⁾ puheenalaiset korkovarot jaettaviksi Vallilan ja Toukolan kansakoulujen sekä Vallilan kansakoulusta Neljännen linjan ja Nikolainkadun kouluihin siirrettyjen ruotsalaisten luokkain oppilaiden hyväksi, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto ettei johtokunnan esitys aiheuttanut toimenpidettä.

Kansakoulunopettajatar O. V. Nummelinin testamentti. Tammikuun 3 p:nä 1917 tekemässään testamentissa oli kansakoulunopettajatar O. V. Nummelin, joka sittenmin oli kuollut, määrännyt, että hänen jäämistöstään 48,000 markkaa annettaisiin Helsingin kansakoulujohtokunnalle, jonka tulisi harkinnan mukaan käyttää sen vuotuinen korko kaupungin vähävaraisten ruotsinkielisten kansakoulunopettajarten hyväksi. Tämän johdosta päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, hyväksyen rahatoimikamarin toimenpiteet testamentin valvomiseen nähden, vastaanottaa puheenalaiset testamenttivarat sekä määräsi niiden koron vuosittain annettavaksi ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle käytettäväksi testamentissa mainittuun tarkoitukseen.

Neiti A. Uhlénin testamentti. Toukokuun 6 p:nä 1904 tekemässään testamentissa oli neiti A. Uhlén, joka sittenmin oli kuollut, m. m. määrännyt, että hänen harjoittamansa kauppaliike sopivalla tavalla muutettaisiin rahaksi ja pääomasäästö olisi »Alma Uhlénin avustusrahaston» nimisenä Helsingin

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 3. 21 §. — ²⁾ Ks. 1905 vuod. kert. siv. 112. — ³⁾ Ks. 1908 vuod. kert. siv. 132. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 21. 4. 26 §. — ⁵⁾ S:n 5. 5. 12 §.

kaupunginvaltuuston hoidettava mainitun kaupungin naispuolisten liikeapulaisten hyväksi, ollen täten syntyneestä vuosituoosta suurempia tai pienempiä määriä harkinnan mukaan annettava niille ansiokkaille liikeapulaisille, jotka taudin, vanhuuden tai muun syyn tähden olivat joutuneet toimeentuloaan mainittavasti vaikeuttaviin oloihin, sekä, jos varojen katsottiin riittävän, yksi tai useampia matka-apurahoja hakemuksesta jaettava niille liikeapulaisille, jotka kaupallista kehitystään varten halusivat tehdä ulkomaanmatkoja. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ vastaanottaa testamentatut varat sekä antoi rahatoimikamarin toimeksi valvoa testamenttiin perustuvaa kaupungin oikeutta ja aikansa tehdä ehdotuksen varain käyttämiseksi.

Neiti M. Lindroosin lahjoitusvarain maksaminen. Esiteltäessä Helsingin naiskonttoristien ja -liikeapulaisten koti-nimisen yhdistyksen anomusta saada haltuunsa neiti M. Lindroosin testamenttaamat varat kodin aikaansaamiseksi naiskonttoristeille ja -liikeapulaisille valtuutti ²⁾ kaupunginvaltuusto hallintoneuvos A. Rikbergin ja oikeuskanslerinapulaisten I. Savoniuksen, jotka testamentin toimeenpanijoina hoitivat varoja, maksamaan ne mainitulle yhdistykselle.

Ilmoitus murtovarkaudesta. Revisionikonttori oli maistraatille ilmoittanut, että toukokuun alussa oli tehty murtovarkaus rahatoimikamarin asiamiehen virkahuoneessa, jolloin asiamiehen pöytälaatikosta oli varastettu 26,552: 92 markan rahamäärä. Rahamäärä oli kaupungin varoja, joita v. t. asiamies vastoin voimassa olevia määräyksiä oli säilyttänyt. Rahatoimikamari oli ryhtynyt oikeudellisiin toimenpiteisiin korvauksen saamiseksi puheenalaisesta vahingosta v. t. asiamieheltä varatuomari S. Czarneckilta. Ilmoitus, jonka maistraatti oli lähettänyt kaupunginvaltuustolle, ei aiheuttanut ³⁾ enempiä toimenpiteitä kaupunginvaltuuston puolelta.

Rahatoimikonttorissa tapahtunut kassavajaus. V. t. kaupunginkamreerin ilmoitettua rahatoimikonttorin palveluksessa olevan vahtimestariapulaisen H. Fagerströmin kassassa todetuksi 25,335: 70 markan vajauksen, oli rahatoimikamarin toimesta toimitettu tutkimus asiassa. Tässä tutkimuksessa oli m. m. käynyt selville, että revisionikonttorikin oli saattanut itsensä syyppäksi laiminlyöntiin siten, ettei konttori ollut tarkastanut rahainperijäin hallussa olevia varoja. Rahatoimikamari esitti, että kysymys vajauksen korvaamisesta tai tileistä poistamisesta olisi toistaiseksi jätettävä sillensä. Kaupunginvaltuusto ei havainnut olevan aihetta muuhun toimenpiteeseen asiassa kuin kehoittaa ⁴⁾ rahatoimikamaria ryhtymään semmoisiin toimenpiteisiin, että tuollaiset tapaukset vastedes estyivät ja huomioon ottamallaraastuvanoikeuden vahtimestariapulaista Fagerströmiä vastaan nostetun syytteen johdosta antaman päätöksen, kaupungin saamisen perimiseksi valvomaan kaupungin oikeutta.

1921 vuoden meno- ja tulosääntö. Kaupunginvaltuuston vuodeksi 1921 ⁵⁾ vahvistama meno- ja tulosääntö osoitti seuraavat loppusummat:

Menot.

Laskettu vajaus	Smk	7,000,000: —
1. Kaupungin velat	»	43,187,933: 40
2. Kaupungin virastot	»	1,273,343: 30
3. Kunnallishallinto	»	4,494,850: 03
4. Palolaitos	»	1,548,602: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 8. 65 §. — ²⁾ S:n 27. 10. 43 §; vert. 1913 vuod. kert. siv. 133. —

³⁾ S:n 31. 8. 4 §. — ⁴⁾ S:n 18. 2. 7 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:ot 35, 37 ja 38; valt. pöytäk. 30. 12. 1 §.

5.	Poliisilaitos	Smk	2,995,378: 57
6.	Yleiset rasitukset	»	410,254: 96
7.	Terveystenhoito	»	1,300,430: —
8.	Sairaanhoido	»	15,963,982: 52
9.	Köyhäinhoito	»	14,359,695: 17
10.	Kasvatustoiminta	»	1,737,787: 46
11.	Opetus- ja sivistyslaitokset	»	11,205,113: 88
12.	Kaupungin teknilliset laitokset	»	50,541,441: —
13.	Yleiset työt	»	27,945,236: 66
14.	Katu- ja laiturivalaistus	»	2,412,000: —
15.	Helsingin kaupungin halkokonttori	»	37,690,000: —
16.	Kauppahallit ja kauppatorit	»	290,140: —
17.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	9,485,932: —
18.	Eläkkeet ja apurahat	»	538,988: 67
19.	Sekalaiset menot	»	29,074,640: —
Yhteensä Smk			263,455,749: 62

Tulot.

1.	Lainat ja korot	Smk	38,684,618: 85
2.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	7,540,058: —
3.	Terveysten- ja sairaanhoido	»	3,792,000: —
4.	Köyhäinhoito ja kasvatustoiminta	»	2,092,519: 41
5.	Opetus- ja sivistyslaitokset	»	4,649,429: 50
6.	Kaupungin teknilliset laitokset	»	55,403,950: —
7.	Yleiset työt	»	3,169,900: —
8.	Helsingin kaupungin halkokonttori	»	38,300,000: —
9.	Kauppahallit ja kauppatorit	»	1,360,000: —
10.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	7,636,340: —
11.	Sekalaiset tulot	»	640,000: —
12.	Verotus	»	100,186,933: 86
Yhteensä Smk			263,455,749: 62

Budjetin järjestely. Budjetti oli pääasiassa laadittu noudattaen samaa periaatetta, mikä oli otettu käytäntöön 1920 vuoden budjetissa. Muutoksista aikaisemmin voimassa olevaan rahasääntöön nähden mainittakoon halkokonttorin sekä meno- että tulosäännön ottaminen budjettiin. Uusi pääluokka oli tullut lisäksi sen johdosta, että sairaanhoido oli erotettu terveydenhoidosta. Pääluokkia ja osastoja oli sen vuoksi 20 ja 12 1920 vuoden rahasäännön 18 ja 11 sijasta. Edellisenä vuonna oli sellainen muutos tehty, että useita aikaisemmin erikseen merkittyjä budjetin eriä oli yhdistetty, mutta erityisissä liitteissä lueteltu, ja vaikkakin 1919 vuoden budjettivaliokunta oli lausunut toivottavaksi, että palattaisiin siihen saakka noudatettuun järjestelmään ainakin mikäli koski virkojen ottamista itse budjettiin, oli samaa järjestelmää edelleen noudatettu, koska uusi järjestys oli tuottanut jonkinvertaista hyötyä kirjanpitoon nähden.

Vaikeuksia budjettiehdotuksen laadinnassa. Rahatoimikamari lausui budjettimietinnössään, että budjettiehdotuksen laadinta oli tuottanut melko suuria vaikeuksia. Kamarin oli täytynyt poistaa tai supistaa useita erikoisbudjetteihin merkittyjä, töitä tai ostoja varten ehdotettuja määrärahoja. Nämä supistukset olivat enimmältä osalta kohdistuneet teknillisten laitosten

uutistöihin sekä yleisiin töihin, mutta muillakin kunnallisen toiminnan aloilla, niinkuin köyhäinhoidossa ja kaupungin kiinteistöjen hoidossa, oli erinäisistä määrärahaeristä huomattavasti tingitty. Sen ohessa oli kamarin mielestä ollut edellytettävä kaasu- ja sähkölaitoksen laskettujen tulojen lisääntymistä. Kuitenkin nousi menosäännön loppusumman ja laskettujen tulojen summan välinen ero edelleen määrään, joka, jos se hankittaisiin yksinomaan verottamalla, korottaisi 1919 vuoden veroäyrimäärän yli 50 %:lla. Näin suurta verotaakkaa ei kamarin mielestä voitu panna valtiolle menevään verojen ja kalliinajan rasittamain kaupungin asukkaiden kannettavaksi. Kamari oli sen vuoksi katsonut olevansa pakoitettu laskelmissaan käyttämään lainavaroja. Kun lainasta tietenkin oli maksettava korkea korko, oli lainasumma määrättävä mahdollisimman pieneksi, ja oli kamari tämän mukaisesti supistanut uusien osoitettaviksi ehdotettujen määrärahan kokonaismäärän hiukan yli 12 milj. markaksi. Suurimman osan tarvittavasta luotosta oli kamari ajatellut hankittavaksi 25 milj. markan määräisenä, kahta vuotta lyhemmälle takaisinmaksuajalle otettavana lainana. Tämänkin suuruista lainavarain määrää käytettäessä ei veroäyrimäärän korotus ollut vältettävissä.

Hallintomäärärahasta säästyneitten varojen siirto. Kaupunginvaltuuston syyskuun 28 p:nä¹⁾ tekemän päätöksen mukaisesti, joka päätös koski toimenpiteitä valtuuston käyttövarain ylityksen johdosta, oli rahatoimikamari kunkin tärkeämmän pääluokan kohdalle eri lukuun merkinnyt määrärahan käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin valtuuston määräyksen mukaan. Valtuuston samalla kertaa menosäännön laadinnassa noudatettavaksi vahvistamaa määräystä, että kunkin johto- ja lautakunnan kohdalle merkityt hallintokustannusten luontoiset määrarahat oli laatunsa mukaan jaettava ryhmiin, joiden jossakin määrärahassa syntyneen säästön sai rahatoimikamarin harkinnan mukaan käyttää toisessa määrärahassa syntyneen vajauksen täyttämiseen, oli kamari sitä vastoin havainnut vaikeaksi noudattaa, kun ei voitu löytää yleispätevää jaoitusperustetta, mikätähden suunniteltujen ryhmien rajat aina olisivat milloin missäkin määrin mielivaltaisesti määrättyjä. Kamarin mielestä voitiin puheenalaisen toimenpiteen tarkoitus helpommin saavuttaa siten, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi kamarin kussakin eri tapauksessa ratkaisemaan, saiko jostakin hallintomäärärahasta säästyneet varat siirtää toiseen samanlaatuiseseen määrärahaan, jossa uhkasi syntyä vajausta. Budjettivaliokunnan puoltavan lausunnon johdosta, joka katsoi rahatoimikamarin esitykseen olevan päteviä syitä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa rahatoimikamarin kussakin eri tapauksessa ratkaisemaan, saiko jossakin hallintokustannusten luontoisessa määrärahassa syntyneen säästön käyttää saman luvun kohdalle merkityssä toisessa samanlaatuisessa määrärahassa syntyneen vajauksen täyttämiseen.

Budjettiehdotuksen myöhäinen antaminen. Yhtenä syynä budjettiehdotuksen myöhästymiseen oli rahatoimikamari maininnut, ettei johto- ja lautakuntain erikoisehdotuksia ollut annettu määrääjän kuluessa, ettei ehdotuksia ollut laadittu kamarin antamain määräysten mukaisesti sekä että ehdotuksia uusien virkojen perustamisesta oli tehty budjetin käsittelyn yhteydessä ja vetosi kamari kaupunginvaltuuston arvovaltaan viimeainitun epäkohdan poistamiseksi. Budjettivaliokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupungin johto- ja lautakunnat sekä laitokset eivät saaneet meno- ja tulosääntöehdotuksiinsa merkitä uusia vakinaisia virkoja eikä

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 83. — ²⁾ S:n 30. 12. 1 §.

palkankorotuksia, joihin nähden kaupunginvaltuuston päätöstä ei ollut ole-massa.

Seuraavassa tehdään tarkempaa selkoa niistä tärkeäimmistä muutoksista, joita kaupunginvaltuuston vuodeksi 1921 hyväksymä budjetti osoittaa verrattuna 1920 vuoden budjettiin, sikäli kuin nämä eivät johdu vallitsevasta kalliista ajasta eikä asianomaisten virastojen ja laitosten harjoittaman toiminnan laajentaminen ole aiheuttanut lisääntyntä määrärahan tarvetta eivätkä lisämenot johdu yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien lukumäärän lisääntymisestä tai heidän palkkaetujensa kohoamisesta.

Menosääntö. Menosääntöön merkittiin ensimmäiseksi eräksi ensimmäisen pääluokan eteen vuodelta 1920 laskettu vaje, 7,000,000 markkaa.

Ensimmäisen pääluokan, kaupungin velat, kohdalle merkittiin vuotuis-maksut ja lainakustannukset kaupungin lainoille vahvistettujen kuole-tus-suunnitelman ja lainasopimusten määräysten mukaisesti. Uutena eränä tuli lisää lyhemmälle takaisinmaksuajalle asetetut lainat 1920 vuoden vajauksen täyttämiseksi, 15,000,000 markkaa, joiden ottamisesta rahatoimikamaria kehoitettiin aikansa tekemään esitys. Satunnaisia lainoja ja juoksevaa pankkiluottoa varten merkittiin 7,500,000 markkaa 1920 vuoden budjetin 2,500,000 markan sijasta, sekä provisioita, kurssierotuksia y. m. varten 9,000,000 markkaa 6,000,000 markan sijasta. Ensimmäinen pääluokka osoitti menoja 43,187,933:40 markkaa 1920 vuoden menosäännön 17,806,376:29 markan sijasta.

Toisessa pääluokassa, Kaupungin virastot, väheni maistraatin meno-säännön palkkauserä rankkurille tulevilla palkkaeduilla, koska toimi oli lak-kautettu¹⁾. Tilapäisen apulaisen palkkaamiseksi reistraattorikonttoriin mer-kittiin uusi 6,000 markan määräraha. Raastuvanoikeus nimisessä luvussa koroitettiin palkkausmääräraha kaupunginvaltuuston päätöksen johdosta ottaa kaksi uutta rikosasiainnotaariota²⁾, jota vastoin valtuuston samanaikai-sesti tekemä päätös³⁾ ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten olevan määrä-rahamen alentamisesta 32,000 markasta 16,000 markkaan muutettiin siten, että määräraha merkittiin 24,000 markaksi. Uutena eränä tuli lisää tilapäinen 15,000 markan määräraha lainopillisen ammattikirjaston perustamista varten. Syyttäjistö nimisessä luvussa korotettiin palkkauserä kaupunginvaltuuston päätöksen johdosta perustaa uusi ylimääräinen kaupunginviskaalin virka⁴⁾. Ulosottolaitoksen menosäännössä korotettiin kaupunginvaltuuston aikaisem-min tekemän päätöksen mukaisesti⁵⁾ määräraha kansliaavustusta ja puhtaaksi-kirjoitusta varten ja merkittiin uusi 205,000 markan määräraha maistraatin käytettäväksi verojen perimisen jouduttamiseksi. Tämän yhteydessä päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto, kun verojen perimiskustannusten kohoaminen huomatta-valta osalta johtui valtion verojen kannannasta, valtioneuvostolta anoa tilapäistä valtioapua vuodeksi 1921 veronkannosta johtuvain lisäkustan-nusten suoritukseen 50 % puheenalaisten lisämenojen määrästä eli kaikkiaan 108,125 markkaa. Menot tämän pääluokan kohdalla olivat 1,273,343:30 markkaa 911,401:67 markan sijasta vuonna 1920.

Kolmanteen pääluokkaan, Kunnallishallinto, merkittiin kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot kaupunginvaltuuston aikaisem-man päätöksen mukaan⁵⁾; palkkausmääräraha korotettiin valtuuston pää-töksen johdosta⁶⁾ myöntää henkilökohtainen palkanlisäys notaarille, minkä

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 188. — ²⁾ S:n siv. 185. — ³⁾ S:n siv. 80. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 1 §.
— ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 73. — ⁶⁾ S:n siv. 57.

ohessa etusijassa painatuskustannusten kohoamisen johdosta tarverahain määräraha korotettiin 200,000 markasta 400,000 markkaan.

Edellyttäen, että rahatoimikamarin uudestijärjestäminen voitiin suorittaa heinäkuun 1 p:ään 1921 mennessä, laskettiin kamarin menot voimassa olevan palkkasäännön mukaan vuoden alku- ja uuden palkkasäännön mukaan ¹⁾ sen jälkipuoliskolla. Uusina erinä merkittiin kirjaston hoitoa varten 1,200 markan määräraha sekä kustannuksia varten kamarin uudesti järjestämisestä 15,000 markkaa, edellinen erä aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaisesti ¹⁾. Liikennekonttorin menosäännössä vähennettiin ylimääräisten apulaisten palkkausmääräraha 130,830 markasta 48,760 markkaan, koska kalliinajanlisäyksiä aikaisemmin oli sisältynyt määrärahaan, minkä ohessa uutena eränä tuli lisää 30,000 markan tilapäismääräraha uusien vaakain hankkimista varten. Satamakonttorin menosääntöön merkittiin erityisen päätöksen johdosta uuden satamakonstaapelinviran palkkaus ²⁾. Tilastokonttorin menosäännössä korotettiin painatuskustannusten määräraha 264,000 markasta 627,150 markkaan, minkä ohessa määräraha elantokustannustiedustelun loppuunsaattamista varten ³⁾ merkittiin 25,000 markaksi. Kunnan työnvälitystoimiston menosääntöön merkittiin uusi määräraha piirityönvälitystä varten ⁴⁾. Revisionilaitoksen menosääntöön merkittiin aikaisemman päätöksen mukaisesti ⁵⁾ vuositilintarkastajain ja inventtaajain palkkiot korotetuin määrin. Verotusvalmistelukunnan budjettiin merkittiin palkat aikaisemmin vahvistetun uuden menosäännön mukaisesti ⁵⁾. Määräraha verotuslautakunnan puheenjohtajan ja jäsenien palkkausta varten korotettiin, koska lautakunta tulisi toimimaan viisiosastoisena eikä kuten tähän saakka kaksiosastoisena. Määräraha asiantuntijain palkkausta varten poistettiin, jota vastoin ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaa huomattavasti korotettiin ja jaettiin kahteen erään, kanslia-apulaiset 96,000 markkaa sekä määräraha ylimääräisten sihteerien ja kanslia-apulaisten palkkaukseen 182,000 markkaa; viimeainittu erä perustui lisätyn työvoiman tarpeeseen verotusilmoitusten vastaanotossa ja niiden laatimisen avustamisessa, sekä siihen, että tarvittiin liikekirjanpitoon perehtyneitä henkilöitä, jotka kykenivät avustamaan verotusilmoitusaineiston tarkastuksessa, minkä lisäksi sillä vielä oli kustannettava lainopillisia tietoja omaavain henkilöiden palkkaaminen, jotka olivat tarpeen tehtyjen verotusvalitusten johdosta annettavien lausuntojen laatimisessa. Palkkalautakunnan menosäännössä korotettiin määräraha kalliinajanlisäysten jakokustannuksia varten sekä tarverahain määräraha 17,000 markasta 27,000 markkaan. Rakennustarkastuksen palkat merkittiin aikaisemmin vahvistetun uuden menosäännön mukaisesti ⁵⁾. Huoneenvuokralautakunnan menosääntöön merkittiin lautakuntain jäsenten palkkiot ja palkat kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaisesti ⁵⁾, minkä ohessa tilapäistä kanslia-apua varten merkittiin uusi 4,800 markan määräraha. Uutena tuli lisää aikaisemman päätöksen mukaisesti ⁶⁾ raittiuslautakunta, ollen sen loppusumma 99,100 markkaa. Sekalaiset menot nimisessä luvussa korotettiin aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaan ⁵⁾ henkil kirjoittajan palkkio sekä tuli lisää uusia määrärahoja kaupungin painatustöiden valvontaa varten ⁴⁾, 7,500 markkaa ja Nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle 13,000 markkaa nuorisontyönvälityksestä ⁷⁾. Rahatoimikamarin käyttövarat, 100,000 markkaa, merkittiin eri lukuun, minkä ohessa aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaisesti ⁸⁾ arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 58. — ²⁾ S:n siv. 185. — ³⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 194. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 180. — ⁵⁾ S:n siv. 60. — ⁶⁾ S:n siv. 61. — ⁷⁾ S:n siv. 181. — ⁸⁾ S:n siv. 83.

kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin 100,000 markkaa, niinkään eri lukuun. Tämän pääluokan kohdalla oli menojen kokonaismäärä 4,494,850: 03 markkaa 2,931,431: 67 markan sijasta vuonna 1920.

Neljännän pääluokan, Palolaitos, kohdalla korotettiin m. m. vaatetusmääräraha, koska palopäälystöllekin oli myönnetty oikeus vaatetusavun saantiin ¹⁾. Palokalut ja kalusto nimisessä luvussa merkittiin uusina erinä määrärahat automobiiliriisun ostoon Kallion paloasemalle 250,000 markkaa, sekä huopapeitteiden ostoon, 7,000 markkaa. Koko tämä pääluokka päätyi 1,548,602 markkaan 1,078,819: 56 markan sijasta vuonna 1920.

Viidennen pääluokan, Poliisilaitos, kohdalla merkittiin poliisilaitoksen voimassapitoon suoritettava vähennetty käteinen 2,237,771: 43 markan apumaksu, eli $\frac{2}{7}$ valtioneuvoston joulukuun 10 p:nä 1919 vahvistaman poliisilaitoksen väliaikaisen menosäännön määrästä, minkä ohessa kaupungin osuuden kustantamiseksi sellaisista uusista menoista, jotka kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyi, merkittiin 54,357: 14 markkaa. Sekalaiset menot nimiseen lukuun tuli lisätä kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaisesti ²⁾ 1,200 markan määräraha pidätettyjen henkilöiden lääkärinhoitoa varten, jota vastoin määräraha rankkurille ruumiiden kuljetuksesta poistettiin mainitun toimen tultua lakkautetuksi ³⁾. Tämän pääluokan kohdalla oli menojen kokonaismäärä 2,995,378: 57 markkaa 2,887,438: 57 markan sijasta vuonna 1920.

Kuudennen pääluokan, Yleiset rasitukset, kohdalle merkityt määrärahat olivat 410,254: 96 markkaa 414,779: 96 markan sijasta vuonna 1920.

Seitsemännän pääluokan, Terveystenhoito, kohdalle tuli lisätä Terveyspoliisi nimisessä luvussa aikaisemman päätöksen mukaan ⁴⁾ 14,100 markkaa kunnallisen ammattitarkastuksen työvoiman tilapäiseksi lisäämiseksi, minkä ohessa merkittiin uuden kaitsijan palkka. Poliklinikat ja muu sairaanhoito nimisessä luvussa korotettiin avustukset Kallion lastenpoliklinikalle 10,800 markasta 18,000 markkaan, Eiran sairaalan silmäpoliklinikalle 6,700 markasta 7,900 markkaan, korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikalle 9,000 markasta 12,000 markkaan sekä 10 sairassijaa varten professori A. Boijen lapsenpäästölaitoksessa 33,350 markasta 85,000 markkaan, minkä ohessa professori Boije oikeutettiin näistä sairassijoista kantamaan 15 markan päivämaksu kustakin. Rokotusainevarasto nimiseen lukuun tuli lisätä uusi 7,000 markan määräraha rokottamisvelvollisuuden täyttämisen valvontaa varten, rokotusainevaraston johtajan määräyksen mukaan ⁵⁾.

Arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaan ⁶⁾ 150,000 markkaa. Tämän pääluokan menojen kokonaissumma oli 1,300,430 markkaa 898,318: 33 markan sijasta vuonna 1920.

Kahdeksannessa pääluokassa, Sairaanhoito, tehtiin melkoisia muutoksia sairaalain menosääntöjen järjestykseen nähden yhtenäisyyden saavuttamiseksi niiden kesken, minkä kautta vertailu aikaisempiin menosääntöihin kävi vaikeaksi. Sairaalaylihallitus nimiseen lukuun merkittiin sairaalataarkastajan palkka kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaisesti ⁷⁾. Marian sairaala nimisessä luvussa otettiin edelleen huomioon kaupunginvaltuuston päätös toisen toimitsija-apulaistoimen muuttamisesta kirjurintoimeksi ⁸⁾, minkä ohessa uusi vahtimestarintoimi poliklinikoihin perus-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 85. — ²⁾ S:n siv. 88. — ³⁾ S:n siv. 188. — ⁴⁾ S:n siv. 186. — ⁵⁾ S:n siv. 160. — ⁶⁾ S:n siv. 83. — ⁷⁾ S:n siv. 62. — ⁸⁾ S:n siv. 187.

tettiin erityisen päätöksen mukaisesti ¹⁾. Desinfioimislaitos ja sairaanhoitajataroppilaskoulu erotettiin eri luvuksi. Kulkutautisairaala nimisessä luvussa korotettiin autonohjaajain pohjapalkat eri päätöksen mukaan ²⁾. Kivelän sairaala nimisessä luvussa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemä päätös sairaalan jakamisesta kahteen osastoon eri ylilääkäreineen, minkä johdosta tuli lisää yksi ylilääkärintoiimi ja yksi asistentintoiimi lakkautettiin ³⁾, minkä ohessa eri päätöksen mukaisesti ²⁾ henkilökohmainen palkanlisäys merkittiin toimitsija P. Svanljungille. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti oli Nickbyn mielisairaalaan perustettava 30 uutta sairassijaa, mikä aiheutti melkoisen kohoamisen sairaalan menosääntöön. Seitsemän hoitajatoimen tilalle merkittiin kahdeksan alisairaanhoitajartointia, minkä ohessa eri päätöksen mukaisesti ⁴⁾ merkittiin seitsemästä uudesta alisairaanhoitajartoitimesta ja yhdestä konttoriapulaisitoimesta johtuva palkka. Eri lukuun merkittiin arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 300,000 markkaa ⁵⁾.

Yhdeksännen pääluokan, Köyhäinhoito, kohdalle merkittiin uutena lukuna Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto, ollen sen menot 52,733: 34 markkaa ⁶⁾. Kalliinajan johdosta korotettiin enimmäiset menoerät toisinaan melkoisinkin määrin. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevain laitosten menosääntöön merkittiin uusina erinä kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaan ⁶⁾ palveluskunnan ruokarahat loma-aikana sekä 4,200 markan määräraha hierontaa varten ⁴⁾. Maanviljelysmäärärahojen joukossa oli 15,000 markan tilapäismääräraha lannan ostoa varten. Pesulaitoksen menot siirrettiin eri lukuun ja sen sijaan merkittiin kunkin laitoksen menosääntöön erityisiä määrärahoja pesua varten. Työlaitoksen menosääntöön merkittiin erityisen päätöksen mukaisesti ⁶⁾ henkilökohtainen palkanlisäys kaitsijalle. Avustus- ja hoitokustannusmäärärahoja laitoksista erillään olevia köyhiä varten koroitettiin runsaasti, nimittäin kaupungissa ja maaseudulla elätteellä olevia varten 1,500,000 markasta 2,500,000 markkaan, sairaanhoitokustannuksia varten 700,000 markasta 1,800,000 markkaan, suoranaisia avustuksia varten 1,440,000 markasta 1,800,000 markkaan, jota vastoin määräraha lastenhoitoa varten päiväkodeissa vähennettiin 400,000 markasta 150,000 markkaan. Erinäiset määrarahat niminen luku poistettiin ja siirrettiin siihen aikaisemmin merkityt erät yhdeksännentoista pääluokan neljännessä luvussa olevaan määrärahaan yleishyödyllisiä tarkoituksia varten. Lopuksi merkittiin eri lukuun arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 750,000 markkaa ⁵⁾. Tämän pääluokan menot olivat 14,359,695: 17 markkaa 8,620,748: 50 markan sijasta vuonna 1920.

Kymmenennen pääluokan, Kasvatustoiminta, kohdalle merkittiin Kasvatustaloutakunta nimiseen lukuun viidennen ylimääräisen kanslia-apulaisen palkka ⁷⁾. Kasvatustaloutokset nimiseen lukuun merkittiin palkkiot Tavolan ja Vanjoen kasvatustaloutosten hoidokkikotien hoidosta, palkkion korotus Karstun kasvatustaloutoksen työpajanjohtajalle sekä Tavolan emännöitsijän ja Karstunlaitoksen räätälimestarin palkat ⁸⁾. Sitä vastoin evättiin rahatoimikamariin budjettiehdotuksen yhteydessä tekemä esitys kaitsijatoimen perustamisesta Bengtsärin laitukseen. Uusina erinä tulivat lisää määräraha matkastipendejä varten, 6,000 markkaa, kaluston hankkimiseen 34,250 markkaa, josta Tavolan uutta hoidokkikotia varten 24,400 markkaa, sekä 50,000 markkaa

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 187 — ²⁾ S:n siv. 63. — ³⁾ S:n siv. 182. — ⁴⁾ S:n siv. 187. — ⁵⁾ S:n siv. 83. — ⁶⁾ S:n siv. 64. — ⁷⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 120. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. siv. 64 ja 187.

Bengtsårin ja 53,500 markkaa Vanjoen laitoksen uutisrakennuksia varten. Uusi Bengtsårin ja Toivoniemen maatilat-niminen luku siirrettiin seitsemänneistöistä pääluokasta tähän pääluokkaan ollen sen menoerä 198,000 markkaa. Kaikkiaan nousivat menot tämän pääluokan kohdalla 1,737,787:46 markkaan 976,545 markasta vuonna 1920.

Yhdennentoista pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla laskettiin kaikkien koulujen tuntiopettajien palkkiot seuraavin määrin opetustuntia kohti: kansakoululuokilla 12 markkaa, kansakoulujen jatko- ja ilta-kouluissa 16 markkaa, alemmissä käsityöläiskouluissa 18 markkaa, valmistavassa poikain ammattikoulussa 18 markkaa, paitsi ruotsinkielien opettajain palkkiota, joiden palkkio laskettiin 16 markaksi, tyttöjen ammattikoulussa 12 markkaa sekä työväenopistossa 16 markkaa. Kansakoulujen palkkausmäärärahoista erotettiin sihteerin- ja kansliatehtäviä varten olevat yhteismäärärahat siten, että sihteerinpalkkiot melkoisesti voitiin korottaa. Suomenkielisten kansakoulujen menosäännöissä korotettiin määrärahat opettajien sijaisille m. m. koska sellaisia oli palkattava niille opettajille, jotka ottivat osaa yliopistollisiin jatkokursseihin¹⁾. Niinikään korotettiin määrärahat kouluhuoneistojen siivoamista y. m. varten 95,000 markasta 250,000 markkaan suomenkielisissä ja 53,000 markasta 100,000 markkaan ruotsinkielisissä kansakouluissa, koska siivoojattarien palkka oli korotettava ja kokonaisuudessa maksettava tästä määrärahasta, jota vastoin osa aikaisemmin oli suoritettu kalliinajanlisäysmäärärahasta. Muutoin korotettiin varattomain oppilasten vaatetusapumääräraha 150,000 markasta 175,000 markkaan suomenkielisissä kansakouluissa ja varattomain kansakouluoppilaiden ruokintaa varten oleva määräraha 175,000 markasta 225,000 markkaan suomenkielisissä ja 60,000 markasta 80,000 markkaan ruotsinkielisissä kansakouluissa. Sitä vastoin vähennettiin kaupungin omissa taloissa olevista koulu- ja kansliahuoneistoista lasketut vuokrat 457,572: 50 markasta 375,550 markkaan suomenkielisten ja 336,798 markasta 201,400 markkaan ruotsinkielisten kansakoulujen osalta, koska ne laskettiin valtioneuvoston vahvistamain perusteiden mukaan. Suomenkielisten kansakoulujen menosääntöön merkittiin 400,000 markan tilapäismääräraha Punavuorenkadun uuden kansakoulutalon kaluston hankkimiseen. Kansakoulujen yhteisten menojen joukkoon merkittiin uusi 15,000 markan määräraha koulupuutarhain kustantamiseen, koska Ärtin koulupuutarharahaston korkovarot eivät riittäneet puutarhan voimassapitoon, minkä ohessa tähän merkittiin erityinen 1,200 markan määräraha opettajakirjaston hoitoa varten. Yleiset Ammattikoulut niminen luku tuli aikaisemman Käsityöläiskoulut nimisen luvun tilalle ja käsitti lukuunottamatta taideteollisuuskeskuskoulun ja alempain käsityöläiskoulujen määrärahoja myöskin kirjaltajain kunnallisen yhdenpäivänkoulun määrärahat. Valmistavan poikain ammattikoulun menosääntöön tuli lisää uusien koneiden ostoon 20,000 markan tilapäismääräraha, oppilaiden tapaturmavakuutusta varten samanlainen 2,340: 90 markan määräraha, sekä henkilökohtainen 2,500 markan palkanlisäys koulun johtajalle. Sekä valmistavaan poikain ammattikouluun että tyttöjen ammattikouluun tuli lisää 850 markan määräraha kummankin johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiksi. Kauppaoppilaitokset ja teknillinen opetus nimisessä luvussa korotettiin Tekniska läroverket i Helsingfors nimisen oppilaitoksen määräraha 15,000 markasta 30,000 markkaan. Kaupunginkirjaston menosäännössä otettiin huomioon kaupun-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 70.

ginvaltuuston aikaisemmin tekemä päätös uuden amanuenssin viran perustamisesta sekä henkilökohtaisen palkanlisäyksen myöntämisestä avustavalle kirjastonhoitajalle A. Wilskmanille¹⁾. Käsiteltäessä Musiikkilautakunta nimistä lukua päätti²⁾ kaupunginvaltuusto valtioneuvostolle tehdä alistuksen 400,000 markan suuruisen valtioavun myöntämisestä vuodeksi 1922 kaupunginorkesterin voimassapitoin mikä summa oli n. 42 % kaupungille orkesteriyrityksestä johtuvista suoranaisista kustannuksista. Määräraha Suomen kansallisteatterille korotettiin 8,000 markasta 20,000 markkaan, musiikkiopiston orkesterikoululle 15,000 markasta 20,000 markkaan, sekä Suomalaiselle ooppera-osakeyhtiölle 20,000 markasta 30,000 markkaan, jota vastoin määräraha Ruotsalaiselle teatterille ja Kansan näyttämölle merkittiin samoin erin kuin aikaisemmin eli 20,000 markkaan, minkä ohessa Koiton näyttämölle myönnettiin uusi 10,000 markan määräraha. Näiden määrärahojen antamiseen pantiin ehdoksi, että Suomen kansallisteatteri ja Ruotsalainen teatteri kumpikin ovat velvolliset vuonna 1921 antamaan 30, Kansan näyttämö 4 ja Suomalainen oopperaosakeyhtiö 10 kansannäytäntöä puolesta tai sitä huokeammasta pääsymaksusta, huviveroa lukuunottamatta. Lopuksi merkittiin tämän pääluokan kohdalle uusi 150,000 markan määräraha arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan³⁾. Menot tämän pääluokan kohdalla olivat 11,205,113: 88 markkaa 8,789,122: 41 markan sijasta vuonna 1920.

Kahdennentoista pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla otettiin huomioon Vesijohtolaitos nimisessä luvussa kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemä päätös⁴⁾ toimitusjohtajan ja kamreerin palkkain sekä ensinmainitun vuokratilain korottamisesta, jota vastoin työntekijäin lomasta johtuvia kustannuksia varten merkittiin valtuuston erityisen päätöksen mukaan 30,000 markkaa. Virka- ja palvelusmiesten kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten merkittiin 700,000 markan määräraha 1920 vuoden 400,000 markan sijasta. Uutistytöt nimikkeen kohdalle merkittiin seuraavat määrärahat: työkalujen ostoa varten 25,000 markkaa, vesijohdon laskemista varten Käpylän Pohjolankatuun 388,000 markkaa⁵⁾, Porras- ja Torikatujen väliseen Aadolfintiehen 50,000 markkaa, Viertotien Munkkiniemen- ja Skyttekatujen väliseen osaan 202,000 markkaa, erinäisiin katuihin Toukolassa 270,000 markkaa, sekä lisäyksenä aikaisemmin myönnettyyn määrärahaan vesijohdon laskemista varten Torkkelinkadun, Agricola-kujan ja Franzénkadun väliseen osaan 21,000 markkaa, Santa- ja Busholman satamavesiposteja ja johtoja varten 50,000 markkaa, sekä kojekaluston täydentämiseksi rinnakkaiskytkyä varten sähkölaitokseen 20,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi varattiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaisesti 50,000 markkaa⁶⁾. Vesijohtolaitoksen menosääntö kohosi 2,910,770 markasta 4,504,590 markkaan. Kaasulaitos nimisessä luvussa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemä päätös⁴⁾ toimitusjohtajan ja kamreerin palkkain korottamisesta. Määräraha halkoja varten korotettiin 2,245,000 markasta 4,465,000 markkaan ja hiiliä varten merkittiin 5,000,000 markkaa 1920 vuoden 5,200,000 markan sijasta. Määräraha laitoksen kaasuväläistusta ja sähköä varten, vuonna 1920 48,000 markkaa, jaettiin kahteen erään, joista toinen, 120,000 markkaa, merkittiin kaasuväläistusta varten, koska siihen oli laskettu sisältyväksi myöskin kaasun hinta, ja toinen, 40,000 markkaa, merkittiin sähköä varten. Virka- ja palvelusmies-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 66 ja 187. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30. 12. 1 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 83. — ⁴⁾ S:n siv. 67 ja 68. — ⁵⁾ S:n siv. 15. — ⁶⁾ S:n siv. 83.

ten kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten merkittiin 950,000 markan määräraha 1920 vuoden 625,000 markan sijasta. Uuden kaluston hankkimiseen, pääputkiverkon laajentamiseen y. m. merkittiin 300,000 markkaa, kaasumittarien ostoon 100,000 markkaa sekä kahta uutta uunia varten 1,000,000 markkaa ¹⁾. Arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan varattiin 100,000 markkaa ²⁾. Kaasulaitoksen menosääntö kohosi 1920 vuoden 11,091,804 markasta 16,147,354 markkaan. Sähkölaitos nimiseen lukuun merkittiin toimitusjohtajan ja kamreerin palkat sekä käyttöinsinöörin vuokrat rahat kaupunginvaltuuston niistä tekemän päätöksen mukaisesti ³⁾. Piirustuskonttorin palkkamääräraha korotettiin m. m., koska oli osoittautunut välttämättömäksi ottaa laitoksen palvelukseen joku nuorempi insinööri. Määräraha halkoja varten korotettiin 8,750,000 markasta 14,345,000 markkaan, minkä ohessa uutena eränä tuli lisää 3,600,000 markan määräraha virtaa varten Etelä-Suomen voima-osa-kyhtiöltä ⁴⁾. Määräraha kaikkien asemain konelaitteiden korjausta ja kunnossapitoa varten korotettiin 250,000 markasta 800,000 markkaan, jotavastoin kaikkien akkumulaattoripatterien kunnossapitoa varten merkittiin uusi 200,000 markan määräraha. Määräraha kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten korotettiin 1,050,000 markasta 1,650,000 markkaan. Laitoksen uutistyo määrärahojen joukkoon merkittiin seuraavat määrarahat: kaapeli- ja johtotöihin hallituksen päätöksen mukaan 100,000 markkaa, talojohtotöihin 30,000 markkaa, korkeajännityskaapelia varten Heikinkadulta Töölön asemalle 510,000 markkaa, Meilahden alueen muuntaja-asemaa y. m. varten 150,000 markkaa, höyrykattilaa varten pääasemalle 1,800,000 markkaa, 1,500 kilowatin synchronimuuntajakonetta varten Kasarminkadun asemalle 1,000,000 markkaa, 350 kilowatin muuntajakonetta varten Töölön asemalle 350,000 markkaa, uusia öljysulkioita varten pääaseman lähteille kaapeleille 260,000 markkaa, Kasarmintorin aseman tasavirtaohjauslaitteen uusimista varten 220,000 markkaa, sulkijain ja kilowattimittarien hankkimiseen akkumulaattoreja varten 20,000 markkaa, kahta korkeajännitysteliseen osastoa varten Kasarmintorin asemalle 30,000 markkaa, mittarien ostoon 300,000 markkaa, johtoverkon ulottamista varten Käpylän puutarhaesikaupunkiin 140,000 markkaa ¹⁾, korkeajännitysjohtoa varten Merholmaan 90,000 markkaa ¹⁾, johtoverkon laajentamista varten Vallilassa ja Hermannissa 10,200 markkaa ⁵⁾, Kangasalantien johtoverkon vahvistamiseen 13,000 markkaa, sekä muuntaja-aseman rakentamista varten L. viertotien ja Munkkiniemenkadun kulmaukseen 66,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto hylkäsi rahatoimikamarin esityksen ⁵⁾ sähkövalon johtamisesta eräille Eläintarhan teille, minkä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti kehoittaa sähkölaitosta siirtämään höyrykattilan tilauksen niin myöhäiseksi kuin laitoksen käyttövarmuus voi sallia. Arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi varattiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 350,000 markkaa ²⁾. Sähkölaitoksen koko menosääntö oli 29,889,497 markkaa 1920 vuoden 14,518,397 markan sijasta. Kokonaismenot tämän pääluokan kohdalla olivat 50,541,44, markkaa 1920 vuoden menosäännön 28,520,971 markan sijasta.

Tämän yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto kehoittaa kaupungin teknillisten laitosten ja kaupungin yleisten töiden hallituksia olemaan aloittamatta suurenlaisia töitä ja toimittamatta ostoja, joiden suoritukseen oli tarkoitus käyttää lainavaroja, ennenkuin niihin oli hankittu rahatoimikamarin suostumus.

Kolmannentoista pääluokan, Yleiset työt, kohdalle merkittiin Kaupun-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 39. — ²⁾ S:n siv. 83. — ³⁾ S:n siv. 67 ja 68. — ⁴⁾ S:n siv. 151. — ⁵⁾ S:n siv. 93.

gin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori nimiseen lukuun määräraha uutta varastokirjurinvirkaa varten ¹⁾, sekä uusi 10,000 markan määräraha muovailutöitä varten. Uusina lukuina tulivat lisää Rakennuskonttorin tili-virasto, jonka menosääntö päättyi 50,400 markkaan ja Geodeettiosasto, jonka menosääntö päättyi 106,000 markkaan. Rakennukset ja talot nimiseen lukuun merkittiin erinäisiä korjauksia nimiseen erään määräraha Leppäsuon huvilan sisustamista varten ²⁾ sekä seuraavat uutisrakennusmäärärahat: ensimmäisen poliisipiirin huoneiston sisustamista varten Aleksanterinkadun taloon n:o 1 ³⁾ 180,000 markkaa, Punavuorenkadun vanhan koulutalon muuttamista varten Vaasankadun varrelle 120,000 markkaa ⁴⁾, kouluhuoneistojen sisustamista varten Kaarlenkadun taloon n:o 11 25,000 markkaa ⁵⁾, kuudennen poliisipiirin huoneiston sisustamista varten Runebergkadun taloon n:o 63 60,000 markkaa ³⁾, erinäisiä töitä varten Hermannin lentoparakeissa 30,000 markkaa ²⁾, konttorihuoneiden sisustamista varten Katajanokan tilapäisiin vajoihin 10,000 markkaa ⁶⁾, työpajahuoneiden sisustamista varten Pietarinkadun taloon n:o 6 35,000 markkaa ⁴⁾, lisämäärärahana Vallilan työväenasuntoja varten 80,000 markkaa ³⁾, Boxbackan huvilapalstalla n:o 11 olevain rakennusten sisustamista varten toipumakodiksi 100,000 markkaa ⁷⁾, asuinhuoneitten sisustamista varten Nikbyn mielisairaalan paviljongin ullakolle 100,000 markkaa ⁴⁾, palomuurin eristämistä y. m. töitä varten Korkeavuorenkadun talossa n:o 26 10,000 markkaa ²⁾, lisämäärärahana Punavuorenkadun kansakoulutaloa varten 2,240,000 markkaa, Nikbyn mielisairaalan vesioton suurentamista y. m. töitä varten 130,000 markkaa, mainitun sairaalan akkumulaattoripatteriston täydentämistä varten 40,000 markkaa, sisustustöitä varten satamakonttorin huoneistossa Länsirannan talossa n:o 10 25,000 markkaa, tulli- ja pakkahuoneen hissien muutostöitä varten 20,000 markkaa, uuden kansakoulutalon rakennustöiden alkamista varten 1,000,000 markkaa, muutostöitä varten entisessä seurahuoneessa 750,000 markkaa, sekä edellyttäen, että valtion kanssa tehtiin sopimus erinäisten sijojen varaamisesta Lapinlahden keskuslaitoksessa mielisairaiden vastaanottolaitokseksi kaupungin tarvetta varten, uuden mielisairaiden vastaanottolaitoksen aikaansaamista varten tarvittavan määrärahan edellinen osa 400,000 markkaa. Tämän yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto kehoittaa valtuuston valmisteluvaliokuntaa ottamaan yksityiskohtaisen käsittelyn alaiseksi kysymyksen entisen Seurahuoneen huoneistojen käyttämisestä sekä valtuustolle tekemään esityksen asiasta. Kadut ja yleiset paikat nimiseen lukuun merkittiin seuraavat määrärahat korjauksia ja kunnossapitoa varten: erinäisiä korjauksia varten 200,000 markkaa, Katajanokan tavaravajojen n:o 10 ja 11 läheisyydessä olevain katuosien laskemista varten 8,000 markkaa ⁶⁾, käytävän laskemista varten I nupukivillä Päävähdintorilla 6,000 markkaa, ajotien kiveämistä varten Kaisaniemenkadun jatkeeksi Rautatientorilla 67,000 markkaa, lannan lastauspaikan Ruoholahdessa päällystämistä varten 24,000 markkaa, lannan lastauspaikan Sörnäsän rautatien varreilla laskemista varten 25,200 markkaa sekä erinäisten kaupungille kuuluvain katuosain viereisten kaiteiden uudistusta ja korjausta varten 45,000 markkaa. Uutisrakennuksia varten merkittiin seuraavat määrät: Sturekadun, Roineenkadun ja Teollisuuskadun välisen osan tasoitusta varten 405,000 markkaa ⁸⁾, Päijänteentien tasoitusta varten edelleen Sturekadun sillalta 117 metriä itäänpäin 242,000 markkaa, erinäisten ka-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 187. — ²⁾ S:n siv. 37. — ³⁾ S:n siv. 36. — ⁴⁾ S:n siv. 34. — ⁵⁾ S:n siv. 35. — ⁶⁾ S:n siv. 33. — ⁷⁾ S:n siv. 8. — ⁸⁾ Vert. 1917 vuod. kert. siv. 74.

tujen tasoitusta varten Käpylässä 900,000 markkaa ¹⁾, Brändönkadun tasoitusta varten tontin n:o 556 kohdalla 68,000 markkaa ²⁾ sekä Toukolan kortteleja n:oja 912 ja 913 ympäröivien katujen tasoitusta varten 135,000 markkaa. Kanavat ja viemärit nimiseen lukuun merkittiin nimikkeen kohdalle korjaus- ja kunnossapito vanhempien viemärijohtojen kartallepanoa ja punnitustöitä varten 30,000 markan tilapäismääräraha, sekä 240 metrin pituinen varaviemärijohtoon laskemista varten Kaisaniemen puistoon Kasvitieteellisen puutarhan vierelle niinikään uusi 108,000 markan määräraha. Uutisrakenukset nimikkeen kohdalle merkittiin 212,000 markan määräraha viemärijohtojen laskemista varten erinäisiin Käpylän katuihin ¹⁾ sekä samanlaisia johtoja varten erinäisiin Toukolan katuihin 175,000 markkaa. Tiet nimiseen lukuun merkittiin määrärahoja m. m. L. viertotieltä Kulkutautisairaalaan johtavan tien uudelleen viertämistä varten 27,000 markkaa ja Eläintarhantien, L. viertotien ja Ensimmäisen linjan välisen osan korjausta varten 23,000 markkaa. Satamat nimisessä luvussa, johon ei enää merkitty kaupungin rautateistä johtuvia menoja, oli sekalaisia korjauksia niminen määräraha jaettu useaan erään, jota paitsi määräraha hengenpelastuskaluja ja veneitä varten oli siirretty tähän lukuun Sekalaista nimisestä luvusta. Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan merkittiin korjaus- ja kunnossapitonimikkeen kohdalle 10,000 markan tilapäismääräraha lavojen hankkimista varten Katajanokan tavaravajoihin n:ot 8 ja 9³⁾ ja siellä olevain tavaravajojen n:ot 10 ja 11 sisustustöitä varten 30,000 markkaa ³⁾. Uutisrakennuksia varten merkittiin 30,000 markan määräraha purkauslaiturin laittamista varten Merisatamaan Laivurinkadun jatkeen päähän, väliaikaisia hiilenpurkaussiltoja varten Rahapajalaiturin itäpäähän 44,000 markkaa sekä Länsisatamassa teetetävin tasoitus- ja laituritöiden jatkamista varten 4,700,000 markkaa. Uuteen Rautatiet nimiseen lukuun merkittiin määrärahoja ainoastaan erinäisiä korjauksia varten 60,000 markkaa sekä rautatieraitteen rakentamista varten Pakaan teollisuustonteille 500,000 markkaa. Istutukset nimisessä luvussa oli määräraha suojeluskuntalaisten ja kaatuneitten suojeluskuntalaisten ja soturien hautain hoitoa varten yhdistetty korjaus- ja kunnossapitomäärärahoihin, jota vastoin H. Borgströmin Turvikissa sijaitsevan kansanpuiston kustannukset siirrettiin seitsemänteentoista pääluokkaan. Utistytöiden nimikkeen kohdalle merkittiin seuraavat määrarahat: Speranskitian viereisen puistikon järjestämistä varten 12,000 markkaa, Kaisaniemen uudestijärjestelytöiden jatkamista varten 24,000 markkaa, Pääskylän- ja Sibyllankadun viereisen leikkikentän tasoitustöiden jatkamista varten 24,000 markkaa, leikkikentän järjestämistä varten Bölen esikaupunkiin 32,000 markkaa ²⁾, kaupunginpuutarhan edustan järjestämistä varten 35,000 markkaa, Brahekadun viereisen leikkikentän tasoituksen päättämistä varten, hiekkaa ja puistosohvia varten 5,000 markkaa sekä 10 kelkkaradan laittamiseen 27,000 markkaa. Työkalut nimiseen lukuun merkittiin erinäisten työkoneiden hankkimista varten yhteensä 52,000 markkaa. Sekalaista nimisestä luvusta oli määräraha hengenpelastuskaluja, halkomittoja y. m. varten siirretty Satamat nimiseen lukuun, jota vastoin määrarahat metsänvartija-apulaisia ja metsänviljelystä sekä henkilöautomobiliä varten oli siirretty tähän lukuun. Hautausapua varten merkittiin uusi 5,000 markan määräraha. Uuteen Puhtaanapitolahallitus ja puhtaanapitolaitos nimiseen lukuun, oli merkitty määrärahoja hallituksen puheenjohtajaa ja jäseniä, palkkauksia, konttoriapulaisia, tarve-

¹⁾ Ks. tätä siv. 15. — ²⁾ S:n siv. 40. — ³⁾ S:n siv. 33.

rahoja y. m. varten sekä työväen kesälomaa varten, kaikkiaan 148,300 markkaa. Katujen puhtaanapito ja Makkien puhtaanapito nimisissä luvuissa, jotka pääasiassa vastasivat aikaisempia Puhtaanapitohallitus ja Yleinen makkien puhtaanapito nimisiä lukuja, siirrettiin määräraha yleisien makkien ja käymäläin y. m. kunnossapitoa varten ensinmainitusta jälkimmäiseen. Uutena tilapäismäärärahana merkittiin 1,000 markkaa työläisparakin siirtämistä varten Katajanokalle. Uusina lukuina tulivat vielä lisää Puhtaanapitolaitoksen työkalut, joka päättyi 60,000 markkaan, johon merkittiin määrärahoja työkaluja varten Malmin työpajaan 10,000 markkaa, ja kahta kärryä varten kaivojen tyhjentämistä varten 6,000 markkaa, sekä Puhtaanapitolaitoksen uutistytöt, johon merkittiin 12,000 markkaa mukavuuslaitoksen laittamista varten Guntähden portin kohdalle ja kalustokojua varten Kolmikulmalle 5,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin lopuksi 2,500,000 markkaa ¹⁾, johon määrärahaan nähden kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta, ennenkuin sitä käytettiin, kaupunginvaltuustolle antamaan ohjelman sen käyttämiseksi. Koko tämän pääluokan loppusumma nousi 27,945,236: 66 markkaan 24,372,215 markan sijasta vuonna 1920.

Neljännentoista pääluokan, Katu- ja laiturväläistus, kohdalla nousivat menot 2,412,000 markkaan 1,444,500 markasta vuonna 1920, johtuen odotettavana olleesta sähkön ja kaasun hintain kohoamisesta.

Viidentenatoista pääluokkana merkittiin Helsingin kaupungin halkokonttori, jonka menosääntö ensi kertaa kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen ²⁾ mukaisesti otettiin kaupungin budjettiin. Menot nousivat yhteensä 37,690,000 markkaan. Vahvistaessaan menosäännön päätti kaupunginvaltuusto asettaa kolmijäsenisen komitean valmistelemaan kysymystä halkokonttorin toiminnan lakkauttamisesta.

Kuudennentoista pääluokan, Kauppahallit ja kauppatorit, kohdalle merkittiin ensiksi uusi 12,000 markan loppusummaan päättyvä, Tori- ja hallikaupan valvonta niminen luku, johon merkittiin osin tori- ja hallitarkastajan palkka, 10,000 markkaa ³⁾, osin aikaisemmin sekalaista nimisessä luvussa ollut ja rahatoimikonttorin käyttämä määräraha myyntipaikkojen osoittamista varten kauppatoreilta y. m. Kauppahallit nimiseen lukuun merkittiin uusi 9,000 markan määräraha Hakaniementorin kauppahallin yövartijaa varten. Koko pääluokka päättyi 290,140 markkaan 157,930 markan sijasta vuonna 1920.

Seitsemännentoista pääluokan, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalle merkittiin Kaupunkitalot nimiseen lukuun määräraha Kangasalan tien varrella olevia työväenasuntoja varten korotetuin määrin ⁴⁾, jota vastoin määräraha Mariankadun taloa n:o 22 varten poistettiin, koska mainittu kiinteistö kuului kaupungin lahjoitusrahastoille. Uusina erinä merkittiin sosialilautakunnan hoitamain työväenasuntojen palovakuutus, 51,980: 65 markkaa, jota vastoin muut palovakuutusmaksut merkittiin yhdeksännentoista pääluokan kohdalle, sekä Neitsytpolun talon n:o 5, kauppahallin loppuosan suoritukseen 80,000 markkaa ⁵⁾. Uutena lukuna merkittiin 3,933,787: 50 markkaan päättyvä Helsingin kaupungin maatilalautakunta ja sen hoitamat tilat niminen luku. Uutena lukuna merkittiin niinikään Luonnonpuistot niminen luku, johon merkittiin osin intendentin palkka, 8,000 markkaa ⁶⁾, osin Seura-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 83. — ²⁾ S:n siv. 98. — ³⁾ S:n siv. 169. — ⁴⁾ S:n siv. 109 ja 110 sekä 1919 vuod. kert. siv. 33. — ⁵⁾ S:n siv. 9. — ⁶⁾ S:n siv. 45.

saaren, Korkeasaaren, Turvikin ja Mustikkamaan menot yhteensä 454,825 markkaa. Sekalaiset kustannukset nimiseen lukuun merkittiin seuraavat tilapäismäärärahat, nimittäin Boxbacka aktiebolag yhtiölle uutistöitä ja korjauksia varten 2,769,960 markkaa ¹⁾, Hertonäs gods aktiebolag yhtiön velan suorittamista varten 1,174,258: 85 markkaa ²⁾ ja Boxbackassa olevain huvilapalstain ostoon 212,000 markkaa ³⁾. Arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin lopuksi 100,000 markkaa ⁴⁾, joten koko luvun loppusumma oli 9,485,932 markkaa 1,712,517 markan sijasta vuonna 1920.

Kahdeksannentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalla oli menoja kaikkiaan 538,988: 67 markkaa 342,626: 67 markan sijasta vuonna 1920.

Yhdeksänneentoista pääluokasta, Sekalaiset menot, siirrettiin Seurasääri ja Korkeasaari niminen luku seitsemänteentoista pääluokkaan. Määräraha yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannatusavuksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan korotettiin 450,000 markasta 700,000 markkaan sekä määräraha palkan- ja kalliinajanlisäyksiä varten 10,500,000 markasta 19,475,000 markkaan ⁵⁾; sijaispalkkioiksi viranpitäjän sairauden aikana rahatoimikamarin määräyksen mukaan merkittiin uusi 75,000 markan määräraha. Sekalaisia määrärahoja nimiseen lukuun merkittiin 150,000 markan tilapäismääräraha väestö- ja asuntolaskentaa varten ⁶⁾, avustuslainoja varten asuinrakennusyrityksille varattiin 1,417,400 markkaa ⁷⁾, korvaukseksi uima-seuroille uimakoulujen voimassapitämisestä merkittiin uusi 23,000 markan määräraha, korvaukseksi luistinradoille koululasten vapaasta luistelusta 20,000 markkaa, korvaukseksi Helsingin hiihtoklubille Alppilan hiihtomäen kunnossapidosta 3,000 markkaa, osana avustuksesta Keskuskadun tasoitus- ja päällystystöitä varten 1,000,000 markkaa ⁸⁾, ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden ostoa varten 2,000,000 markkaa ⁹⁾. Poistoja ja peruutuksia varten varattiin 3,000,000 markkaa, 1,200,000 markan sijasta vuonna 1920. Viimeisenä lukuna tämän pääluokan kohdalle oli otettu aikaisempi kahdeksastoista pääluokka, arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 500,000 markkaa ¹⁰⁾. Menot tämänpää luokan kohdalla nousivat 29,074,640 markkaan 16,856,535 markasta vuonna 1920.

Tulosääntö. Tulosääntöön merkittiin ensimmäisen osaston, Lainat ja korot, kohdalle Lainat nimiseen lukuun kaupunginvaltuuston aikaisemmin 1917 vuoden obligatiolainasta osoittama määräraha Boxbacka aktiebolag yhtiölle uutistöitä ja korjauksia varten ¹¹⁾ Smk 1,324,052: 63 sekä seuraavat 1919 vuoden ensimmäisestä obligatiolainasta aikaisemmin myönnetty määrärahat, nimittäin Boxbacka aktiebolag yhtiölle myönnetty määräraha uutistöitä ja korjauksia varten ¹¹⁾ » 1,445,907: 37
Länsisataman tasoitus- ja laituritöitä varten ¹²⁾ » 700,000: —
Avustus Keskuskadun tasoitus- ja päällystystöitä varten ⁸⁾ » 1,000,000: —
Erinäisiä katuja, viemäri- ja vesijohtoja varten Käpylässä ¹³⁾ » 1,500,000: —
Hertonäs godsaktiebolag yhtiön velka Etelä-Suomen voimaosakeyhtiölle ¹⁴⁾ » 263,193: —

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 42. — ²⁾ S:n siv. 50. — ³⁾ S:n siv. 8. — ⁴⁾ S:n siv. 83. — ⁵⁾ Vrt. tätä kert. siv. 53. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 193. — ⁷⁾ S:n siv. 111. — ⁸⁾ S:n siv. 6. — ⁹⁾ S:n siv. 31. — ¹⁰⁾ S:n siv. 83. — ¹¹⁾ S:n siv. 43. — ¹²⁾ S:n siv. 93. — ¹³⁾ S:n siv. 15. — ¹⁴⁾ S:n siv. 50.

Loppuosa Neitsytpolun talon n:o 5 kauppahintaa ¹⁾ ..	Smk	80,000: —
Kahta uutta uunia varten kaasulaitokselle ²⁾	»	1,000,000: —
Korkeajännitysjohtoon laskemista varten Merholmaan ²⁾ ..	»	90,000: —
Avustuslainoja asuinrakennusyrityksille ³⁾	»	1,417,400: —

Budjetinkäsittelyn yhteydessä osoitettiin mainitusta lainasta seuraavat määrärahat:

Rautatieraide Pakaan teollisuustonteille	Smk	500,000: —
Hertonäs gods aktiebolag yhtiön velan suorittamista varten	»	911,065: 85

Lainasta kahta vuotta pitemmällä maksuajalla, mikä myöhemmin otetaisiin, myönsi kaupunginvaltuusto seuraavat määrärahat:

Vesijohdon asettaminen Aadolfintiehen Penger- ja Torikadun välillä, L. viertotiehen Munkkiniemen- ja Skyttekadun välillä, Torkkelinkatuun Agricolakujan ja Franzénkadun välillä ja katuihin Toukolassa ..	Smk	343,000: —
Satamaposteja ja johtoja Hieta- ja Jätkäsaarilla	»	50,000: —
Korkeajännityskaapeli Heikinkadulta Töölön asemalle ..	»	510,000: —
Höyrykattilan osto sähkölaitokseen	»	1,800,000: —
Johdotverkon ulottaminen Käpylän esikaupunkiin	»	140,000: —
Vallilan työväenasunnnot	»	80,000: —
Muutostöitä ent. seurahuoneessa	»	750,000: —
Länsisatamassa teetettävien tasoitus- ja laituritöiden jatkaminen	»	4,000,000: —
Asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden osto	»	2,000,000: —

Tämän lisäksi merkittiin 15,000,000 markan määräinen laina kahta vuotta lyhyemmällä takaisinmaksuajalla 1921 vuoden budjetin vajauksen täyttämiseksi. Korot nimiseen lukuun merkittiin kaupungin arvioidut tulot koroista ja osingoista kaikkiaan 3,580,000 markaksi 1,497,500 markan sijasta vuonna 1920. Koko osasto osoitti arvioituja tuloja 38,684,618: 85 markkaa 28,788,270 markan sijasta vuonna 1920.

Toiseen osastoon, Tuloa tuottavat oikeudet, merkittiin Erinäiset verot nimiseen lukuun arvioidut tulot kaupungin osuudesta kiinteistöverosta 1,000,000 markasta 500,000 markkaan vähennetyin määrin sekä kaupungin osuus uudesta perintöverosta 50,000 markaksi. Arvioidut tulot tämän osaston kohdalla olivat 7,540,058 markkaa 6,635,872 markan sijasta vuonna 1920.

Kolmannen osaston, Terveysten- ja Sairaanhoidon, kohdalla ryhmitettiin eri erät jonkinverran uudestaan, niin että terveydenhoidosta johtuvat tulot yhdistettiin toiseen ja sairaanhoidosta johtuvat toiseen lukuun. Kaikki tulot tämän osaston kohdalla arvioitiin 3,792,000 markaksi 1,360,000 markan sijasta vuonna 1920.

Neljännän nyttemmin Köyhäinhoito ja kasvatustoiminta nimisen osaston kohdalle merkittiin ensimmäiseen kunnalliskoti ja työlaitos nimiseen lukuun uusi 350,000 markan erä arvioituja tuloja työlaitoksen pesulaitoksesta. Uuteen kolmanteen Kasvatuslaitokset nimiseen lukuun merkittiin arvioituja tuloja näistä laitoksista sekä niille edellytetyjä valtioapuja 367,419: 41 markkaa. Kaikkiaan nousivat arvioidut tulot 2,092,519: 41 markkaan 1,083,100 markan sijasta vuonna 1920.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 9. — ²⁾ S:n siv. 39. — ³⁾ S:n siv. 111.

Viidennen osaston, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla merkittiin valtioapuja seuraavat määrät:

Kansakoulut	Smk	2,777,800: —
Käsityöläiskoulut	»	50,715: —
Kirjaltajain kunnallinen yhdenpäivän koulu	»	385,239: 50
Työväenopisto	»	128,000: —
Kansanlastentarhat	»	500,000: —

Yhteensä Smk 3,841,754: 50

Arvioidut tulot tämän osaston kohdalla nousivat kaikkiaan 4,649,429: 50 markkaan 2,332,590: 40 markan sijasta vuonna 1920.

Kouluhallituksen asiasta antaman kiertokirjeen mukaan oli kaupungin omiin taloihin sijoitettujen kouluhuoneistojen vuokrat laskettu siten, että 8 %:in koulutalojen ja tonttien kirjaanpannusta arvosta rakennusvuonna lisättiin sellaisten suurenlaisten korjausten kirjaanpannut kustannukset, mitkä olivat lisänneet talojen arvoa. Käsityöläis- ja ammattikoulujen valtioavut laskettiin maaliskuun 2 p:nä 1920 annetun asetuksen mukaisesti, jolloin epähuomiosta kirjaltajain kunnallinen yhdenpäivänkoulu yhdistettiin ammattikouluihin eikä käsityöläiskouluihin, vaikkakin valtioapu oli oikein laskettu.

Kuudennen osaston, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla arvioitiin tulot vesijohtolaitoksesta 4,401,600 markaksi, kaasulaitoksesta 17,396,350 markaksi ja sähkölaitoksesta 33,606,000 markaksi. Kaikki tulot arvioitiin 55,403,950 markaksi 31,101,250 markan sijasta vuonna 1920.

Seitsemännen osaston, Yleiset työt, kohdalla merkittiin uuteen ensimmäiseen Rakennuskonttori nimiseen lukuun tuloja toimitusmaksuista 10,000 markkaa, toiseen Istutukset nimiseen lukuun uusi apumaksu säätytalonpuustikon kunnossapitoon 4,800 markkaa ja kolmanteen Puhtaanapitolaitos nimiseen lukuun niinikään uutena eränä tuloja kloseteista, mitkä oli siirretty tähän osastoon kymmenennestä osastosta. Koko tulomäärä arvioitiin 3,169,900 markaksi 1,915,100 markan sijasta vuonna 1920.

Uuden kahdeksannen osaston, Helsingin kaupungin halkokonttori, kohdalla, arvioitiin tulot 38,300,000 markaksi.

Yhdeksännen osaston, Kauppahallit ja kauppatorit, kohdalle merkittiin tuloja 1,360,000 markkaa 832,420 markan sijasta vuonna 1920.

Kymmenennen osaston, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalle merkittiin Kaupungin kiinteistöt nimiseen lukuun Kangasalantien työväenasuntojen vuokria, jota vastoin vuokrat Mariankadun talosta n:o 3, mikä oli luovutettu poliisilaitokselle, ja Suvilahdenkadun talosta n:o 4 poistettiin.

Kaupungin maatilat nimiseen lukuun merkittiin tuloja tilavaliokunnan hoitamista tiloista 3,425,500 markkaa sekä Seurasaaressa ja Korkeasaaren tulot, mitkä oli siirretty tähän osastoon seuraavasta osastosta. Kaikkiaan arvioitiin tulot tämän osaston kohdalla 7,636,340 markaksi 5,719,395: 50 markan sijasta vuonna 1920.

Sen johdosta että erinäisiä yhdennentoista osaston, Sekalaiset tulot, erää oli siirretty toisiin osastoihin tai poistettu, vähenivät arvioidut tulot 2,064,334: 37 markasta vuonna 1920 640,000 markkaan.

Kahdenteentoista osastoon, Verotus, merkittiin se määrä, mikä oli kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotettava 100,186,933: 86 markan suuruisena 77,055,214: 69 markan sijasta vuonna 1920, ollen lisäannos siis 23,131,719: 17 markkaa,